

EXAMENSARBETE KANDIDATNIVÅ
JANUARI 2009

Företagsekonomiska institutionen

**EKONOMI
HÖGSKOLAN**
Lunds universitet

Aktiekapitalets betydelse för aktiebolaget

-

En studie om kapitalkravets vikt

Författare:

Niklas Johansson

Andri Jonsson

Handledare:

Erling Green

Carl-Michael Unger

Sammanfattning

Titel:	Aktiekapitalets betydelse för aktiebolaget – En studie om kapitalkravets vikt
Seminariedatum:	2009-01-16
Ämne/kurs:	Fekk01, Examensarbete kandidatnivå, 15 poäng
Författare:	Niklas Johansson och Andri Jonsson
Handledare:	Erling Green och Carl-Michael Unger
Fem nyckelord:	Aktiekapital, Begränsat personligt ansvar, Borgenärsskydd, EU-harmonisering, Privata aktiebolag
Syfte:	Syftet med uppsatsen är att redogöra för aktiekapitalets roll och storlek i Sverige och EU. Vi ämnar också redogöra för ett antal intressenters inställning till en sänkning av aktiekapitalet i privata aktiekapital. Avslutningsvis är syftet att diskutera ett antal effekter av en sänkning av aktiekapitalet i privata aktiebolag.
Metod:	Studien har gjorts med ett kvalitativt angreppssätt där en deduktiv metod har varit utgångspunkten.
Teoretiska perspektiv:	Studien är baserad på utredningen om en sänkning av aktiekapitalet (SOU 2008:49) och vi har tagit utgångspunkt i olika företagsformer i Sverige och Europa
Empiri:	Empirin har samlats in dels genom personliga intervjuer, mailenkäter och till viss del också genom viss sekundärdata. Dessa består av revisorer, banker, Företagarna, Bolagsverket, Skatteverket, UC och Hamilton.
Slutsatser:	Vi har funnit att aktiekapitalet inte längre anses ha den funktion som det är tänkt i teorin. Det går också att säga att det inte är lika nödvändigt med ett aktiekapital som det en gång har varit. En minskning av aktiekapitalet till 50 000 kr eller ännu lägre skulle troligtvis inte leda till att aktiebolaget blir urvattnat även om det diskuteras bland vissa respondenterna att det begränsade personliga ansvaret ökar vid en sänkning av aktiekapitalet. Det finns fortfarande många fördelar med aktiebolaget gentemot andra bolagsformer. Snarare blir de andra företagsformerna i Sverige urvattnade om aktiekapitalet skulle sänkas till ett väldigt lågt belopp i aktiebolaget, speciellt kan detta inträffa om förslaget om ett europabolag för privata aktiebolag går igenom.

Abstract

- Title:** The share capitals significance for the private limited company.
– A paper on the importance of share capital
- Seminar date:** 2009-01-16
- Course:** Fekk01, Degree Project Undergraduate level, Business Administration, Undergraduate level, 15 University Credits Points (ECTS)
- Authors:** Niklas Johansson and Andri Jonsson
- Advisor:** Erling Green and Carl-Michael Unger
- Key words:** Harmonisation of European Company Law, Liability, Limited personal liability, Private limited companies, Share Capital
- Purpose:** Our purpose is to describe the role of the share capital and its size in Sweden and the European Union. We also intend to describe a selected group of stakeholders view on a reduced share capital in private limited companies and finally discuss the effects of a reduction of the required share capital.
- Methodology:** The paper is made through a qualitative approach and a deductive methodology.
- Theoretical perspectives:** Our paper is based on the inquiry concerning the reduction of the share capital. An importing starting point we use is the legislation concerning company law in Sweden and the European Union.
- Empirical foundation:** Our empirical foundation has been gathered through personal interviews, mail enquiries and secondary data. Our respondents consist of accountants, banks, Företagarna, Bolagsverket, Skatteverket, UC and Hamilton.
- Conclusions:** We believe that the share capital no longer withholds the purpose that was intended to do in theory. It should also be said that the share capital is not as necessary as it once was. A reduction in share capital to 50 000 kr or lower would probably not result in depravation of the Swedish private limited company form (Aktiebolag) even though our respondents believe that the personal liability increases if a reduction takes place. There are still many advantages with the private limited company compared to other legal forms of economic activity. If anything the other legal forms are deprived of their importance if the share capital is lowered in private limited companies, especially could this be a fact if the creation of a European legal form for private companies is carried out.

Förord

Arbetet med uppsatsen har precis som väntat varit en lång och bitvis svår utmaning som vi i efterhand har funnit stor glädje av att ha genomfört. Långa dagar av arbete som hållit oss vakna långt in på nätterna har varit värt mödan och vi inser nu när arbetet är färdigställt vilken positiv erfarenhet denna uppgift har varit för oss och vilken glädje som infunnit hos oss när vi insåg att vi faktiskt har genomfört dessa 10 veckor på ett bättre sätt än vi någonsin hade vågat tro. Det som hållit oss igång trots svåra stunder har varit en positiv inställning, men också tron om att hårt arbete lönar sig, vilket har visat sig vara ett vägvinnande recept. Vi ser på arbetet som en erfarenhet som vi känner oss stolta över att ha med oss i bagaget inför framtiden och vi tror att den förnyade kunskapen är en tillgång, men ser kanske den personliga utvecklingen som allra viktigast.

Under arbetets gång har vi så klart en del som ska ha ett extra tack som gjort det möjligt för oss att genomföra vårt examensarbete på bästa möjliga sätt. Först och främst vill vi tacka alla våra respondenter som mottagit oss på personliga möten, där vi har blivit bemötta med allra största respekt och där respondenterna har visat stor omtanke. Utöver dessa vill vi såklart också tacka samtliga respondenter vi haft telefon och mailkontakt med och dessa har också varit starkt bidragande till det resultat vi kommit fram till. Under arbetets gång har vägval funnits och många frågor har uppdragats. Därför vill vi tacka våra handledare Erling Green och Carl-Michael Unger som väglett oss i arbetet framförallt genom diskussioner, där vi efter varje möte har fått en riktig funderare och många nya idéer har kommit fram.

Vi har också under arbetets gång haft två mellanseminarier och ett slutseminarium. Här har delvis våra handledare gett oss lite att tänka på men också vår opponentgrupp som bestod av: Mikael Emnert, Emelie Hansson och Laura Johansson-Salagean. Deras negativa och positiva kritik har förfinat vårt arbete och gett information som vi själva har blivit (omedvetet) blinda för att se.

Lund i januari 2009

Niklas Johansson

Andri Jonsson

Förkortningar

AB	Aktiebolag
ABL	Aktiebolagslagen (2005:551)
EEIG	Europeisk ekonomisk intressegruppering
EU	Europeiska unionen
GmbH	Gesellschaft mit beschränkter Haftung
HB	Lag om handelsbolag (och enkla bolag) (1980:1102)
Ltd	Private Company Limited by Shares
PWC	PricewaterhouseCoopers
SE	Societas Europaea
SOU	Statens offentliga utredningar
SPE	Societas Privata Europaea
UC	Upplysningscentralen
VD	Verkställande direktör

Valutaförkortningar

Valutakurser (20090101) gentemot 1 SEK

BGN	5,8634
CHF	7,3455
CYP	16,202
CZK	0,4100
DKK	1,4680
EEK	0,6990
Euro (€)	10,9355
HUF	0,0409
HRK	1,5600
LTL	3,1700
LVL	15,480
MTL	21,744
NOK	1,1035
PLN	2,6200
RON	2,9300
RUB	0,2632
SKK	0,3628
Sterling Pund (£)	11,2475
USD (\$)	7,7525

Källa: Riksbanken och Forex (2009-01-01)

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	5
1.1	BAKGRUND	5
1.2	PROBLEMDISKUSSION	6
1.3	PROBLEMFÖRMULERING	7
1.4	SYFTE	7
1.5	POSITIONERING	7
1.6	AVGRÄNSNINGAR	8
1.7	BEGREPP	9
1.8	MÅLGRUPP	9
1.9	DISPOSITION	10
2	METOD	11
2.1	VAL AV STUDIEOBJEKT	11
2.2	TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	11
2.3	ANGREPPSSÄTT	12
2.4	KVALITATIV FORSKNINGSTRATEGI	13
2.5	UNDERSÖKNINGSMETOD	14
2.5.1	Undersökningsobjekt	15
2.5.2	Intervjumetod	15
2.5.3	Intervjuns utformning	16
2.5.4	Bearbetning av information	18
2.6	VAL AV TEORI	18
2.7	METODKRITIK	19
2.8	KÄLLKRITIK	19
3	TEORI OCH BEGREPP	21
3.1	TEORETISK UTGÅNGSPUNKT	21
3.2	AKTIEKAPITALET HISTORIA	21
3.2.1	Förslag om sänkning av aktiekapitalet 2008	22
3.2.2	Höjning av aktiekapitalet 1995	23
3.2.3	Utredning om en ny bolagsform 1974	24
3.2.4	Höjning av aktiekapitalet 1973	25
3.3	KAPITALSKYDDET I AKTIEBOLAG	25
3.4	INTRESSENTMODELLEN	26
3.5	FÖRETAGSFÖRMER I SVERIGE	27
3.5.1	Bolagsformernas funktion	27
3.5.2	Aktiebolaget	28
3.5.2.1	Privata respektive publika aktiebolag	28
3.5.2.2	Aktiebolagets bildande	28
3.5.2.3	Minskning av aktiekapitalet	29
3.5.2.4	Ansvar och risk	29
3.5.2.5	Fördelar med aktiebolag	31
3.5.2.6	Nackdelar med aktiebolag	31
3.5.3	Handelsbolag	31
3.5.3.1	Handelsbolagets bildande	31
3.5.3.2	Ansvar och risk	32
3.5.3.3	Fördelar med handelsbolag	32
3.5.3.4	Nackdelar med handelsbolag	32
3.5.4	Enskild firma	33
3.5.4.1	Fördelar med enskild firma	33
3.5.4.2	Nackdelar med enskild firma	33
3.6	BOLAGSFÖRMER INOM EU	33
3.6.1	Gemensamma bolagsformer i EU	33
3.6.1.1	Europabolag (SE-bolag)	34
3.6.1.2	Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG)	34
3.6.1.3	Europeiska kooperativa föreningar (SCE-förening)	34
3.6.1.4	SPE-bolag	35
3.7	ANSVAR OCH RISK I EU	35

3.8	ANDRA LÄNDERS MOTSVARIGHETER TILL DET PRIVATA AKTIEBOLAGET	36
3.8.1	<i>GmbH – Tyskland</i>	36
3.8.2	<i>Ltd. – Storbritannien</i>	37
4	EMPIRI	40
4.1	INTERVJUER	40
4.1.1	<i>Thomas Mattsson, Företagarna (personlig intervju)</i>	40
4.1.2	<i>Elisabeth Lagerqvist, Bolagsverket (mailintervju)</i>	41
4.1.3	<i>Ann-Kristin Andersson, Skatteverket (personlig intervju)</i>	42
4.1.4	<i>Bank A (personlig intervju)</i>	44
4.1.5	<i>John Persson, Handelsbanken (mailintervju)</i>	46
4.1.6	<i>Roland Sigbladh, Upplysningscentralen (mailintervju)</i>	47
4.1.7	<i>Carl-Henry Salomonsson, Hamilton (mailintervju)</i>	48
4.1.8	<i>Pär Hammarsjö, PWC (personlig intervju)</i>	48
4.1.9	<i>Ingvar Dahl, KPMG (personlig intervju)</i>	50
4.2	ARTIKLAR	52
4.2.1	<i>Malcolm Svensson - Affärsvärlden</i>	52
4.2.2	<i>Peter Nilsson – LRF konsult</i>	52
4.2.3	<i>Anne Wigart - Svenskt Näringsliv</i>	53
4.2.4	<i>Ingemar Hamskär -TCO</i>	53
4.3	SAMMANSTÄLLNING AV EMPIRIN.....	55
5	ANALYS	56
5.1	UTGÅNGSPUNKT I ANALYSEN	56
5.2	INSTÄLLNINGEN TILL EN SÄNKNING AV AKTIEKAPITALET.....	57
5.3	EFFEKTERNA AV EN SÄNKNING	57
5.4	URHOLKNING AV DET BEGRÄNSADE PERSONLIGA ANSVARET?	58
5.5	AKTIEKAPITALET'S FUNKTIONER	60
5.6	BÄSTA SÄTTET ATT SKYDDA INTRESSENTERNA	62
5.7	AKTIEBOLAGETS FÖRDELAR	62
5.8	ANSVAR OCH RISK I STORBRIANNIEN OCH TYSKLAND.....	63
5.9	NY BOLAGSFORM?	64
5.10	EU HARMONISERING.....	64
5.11	SVERIGE I JÄMFÖRELSE MED EU	65
5.12	INTRESSENTERNA – SAMMANFATTANDE BESKRIVNING.....	66
6	SLUTSATSER	67
6.1	SLUTSATSER	67
6.2	FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	69
7	SLUTDISKUSSIONER	70
8	KÄLLFÖRTECKNING	72
BILAGA		
	BILAGA 1 FRÅGOR TILL FÖRETAGARNA.....	75
	BILAGA 2 FRÅGOR TILL BOLAGSVERKET	77
	BILAGA 3 FRÅGOR TILL SKATTEVERKET	78
	BILAGA 4 FRÅGOR TILL BANKER.....	80
	BILAGA 5 FRÅGOR TILL UC	81
	BILAGA 6 FRÅGOR TILL HAMILTON	83
	BILAGA 7 FRÅGOR TILL REVISORER	84
Figurförteckning		
	FIGUR 2.1 UPPSATSEN TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	12
	FIGUR 3.1 INTRESSENTMODELLEN	26
	FIGUR 5.1 ANALYSENS UPPLÄGG OCH UTGÅNGSPUNKT	56
Tabellförteckning		
	TABELL 3.1 KAPITALKRAVET I EU LÄNDERNA	39
	TABELL 4.1 SAMMANSTÄLLNING AV RESPONDENTERNAS SVAR	55

1 Inledning

Detta inledande kapitel grundar sig i vår problemformulering och vårt syfte med studien. Utifrån dessa har vi först och främst beskrivit en bakgrund till ämnet och en problemdiskussion. Avslutningsvis beskriver vi våra olika avgränsningar och vem studien riktar sig till.

1.1 Bakgrund

Aktiebolaget har blivit en vanlig associationsform nu även bland mindre företag, mycket tack vare att det fungerar som en juridisk person och att ägaren har ett begränsat personligt ansvar. Detta innebär att ägaren i princip endast har ett personligt ansvar för de 100 000 kr som lagen kräver, som är ett insatskapital i aktiebolag (Nial, 2008:33). Många småföretagare som startar aktiebolag verkar tro att det enda de kan förlora är sitt insatta aktiekapital, vilket i vissa fall är fel. Dels måste de flesta småföretagare gå i personlig borgen när de startar upp sin verksamhet för att exempelvis få lån från banken, dessutom finns det regler i aktiebolagslagen som fråntar företagaren det begränsade ansvaret och som ställer styrelseledamöterna mot väggen när bolaget får problem (Svensson, 2008). Nu finns det förslag på en sänkning av kravet på ett minsta aktiekapital till 50 000 kr, som troligtvis kommer att ske den 1 juli 2009 om man får tro statens offentliga utredning. Dessutom kan en större sänkning av kravet på ett minsta aktiekapital ligga nära till hands inom en snar framtid (SOU 2008:49).

Även inom andra länder pågår liknande utredningar som föreslår en minskning eller ett slopande av kravet om ett minsta aktiekapital, vilket även är ett led i det förenklingsarbete som pågår i Sverige och i många andra länder i EU (SOU 2008:49). Därför är det viktigt att påpeka att Sverige har som strävan att föra svensk aktiebolagsrätt i linje med den europeiska (Sandeberg, 2007:18).

Däremot råder det olika uppfattningar från land till land vilken syn de har på aktiekapitalets funktion. Exempelvis ses det av många som ett borgenärsskydd eller som en seriositetsspärr för att det inte ska startas oseriösa företag (SOU 2008:49). I vissa andra länder verkar aktiekapitalet ses som betydelselöst. Exempelvis har Storbritannien sin bolagsform Ltd, som motsvarar det svenska privata aktiebolaget, där kravet på minsta aktiekapitalet är 1 pund (SOU 2008:49). Som det verkar nu är allt fler EU-länders syn att aktiekapitalet inte längre har den funktion det en gång var tänkt att ha.

När länder inom EU har olika krav på minsta aktiekapital innebär det att vissa som startar aktiebolag väljer att starta detta i Storbritannien och sen driva företaget som en filial i Sverige för att på så vis komma runt Sveriges krav på ett minsta aktiekapital om 100 000 kr (SOU 2008:49). Ställer det ett större krav på lika villkor inom hela EU?

Publika aktiebolags regler korrigeras delvis redan av EU. EU har exempelvis satt ett krav på lägsta aktiekapital som får gälla i EU-länderna för publika aktiebolag. En liknande process för privata aktiebolag har inte skett (SOU 2008:49). Däremot har EU infört sina egna bolagsformer, EEIG och Europabolag som lämpar sig för gränsöverskridande bolag (Bolagsverket). De olika länderna får således, åtminstone än så länge, själva avgöra vilka nationella bolagsformer som ska finnas och också vilket aktiekapital som krävs i privata aktiebolag. Utvecklingen går således mot en mer enhetlig syn på aktiekapitalets funktion och aktiebolagens betydelse i de olika EU-länderna (SOU 2008:49).

Eftersom det startades över 50 000 företag i Sverige år 2007 varav 22 % i aktiebolagsform (Ekonomifakta) är det många företag som påverkas vid en minskning av aktiekapitalet. Genom en sänkning av aktiekapitalet kommer troligtvis ännu fler välja att starta företag i aktiebolagsform, däremot är det inte säkert att det kommer startas fler företag totalt sett (SOU 2008:49). Många företag kommer således bli berörda när reglerna om ett minskat aktiekapital går igenom och om utvecklingen fortsätter i samma riktning i framtiden kommer aktiekapitalet kanske liksom Storbritannien vara väldigt nära noll.

1.2 Problemdiskussion

Som beskrevs i inledningen kommer aktiekapitalet med största sannolikhet att minska till 50 000 kr under 2009 och i framtiden kan det komma på fråga att minskas ännu mer (SOU 2008:49). Sänkningen av aktiekapitalet kan innebära att olika affärsparter, som i andra länder, tvingas ställa allt högre krav på att avtal tas fram där ägarna i aktiebolag tvingas ta ett större personligt ansvar eftersom större krav kan komma att ställas på att ägaren går i personlig borgen.

Aktiebolaget kännetecknas av att ägaren inte är personligt ansvarig för bolagets förpliktelser förutom den summa han själv gått in med i företaget (SOU 2008:49). Om en minskning av kapitalkravet kommer ske undrar vi om inte aktiebolaget förlorar denna viktiga egenskap och om det i så fall inte vore lika lämpligt för små och medelstora företag att bedriva sin verksamhet som enskild firma eller handelsbolag.

En sänkning av aktiekapitalet och ett ökat personligt ansvar innebär således att gränsen mellan aktiebolaget och andra bolagsformer suddas ut. Olika intressenter till ett företag såsom leverantörer vill så klart vara säkra på att få betalt för sina varor eller tjänster. Vad innebär det här egentligen för intressenterna? Ökar deras risk vid handel med aktiebolag och föredrar de kanske till och med att handla med andra bolagsformer där ägaren är personligt ansvarig och ställer det då ett högre krav på att avtal sluts mellan parterna så att aktiebolagets ägare ändå blir personligt ansvarig?

Storbritannien har ett aktiekapital som ligger på 1 pund. Om det går att sänka aktiekapitalet till en sådan oväsentlig summa, kan man fråga sig om aktiekapitalet

egentligen har någon funktion som det ser ut idag i Sverige, där aktiekapitalet ska vara minst 100 000 kr.

Vi ser en trend mot att länder inom EU går i riktning mot en sänkning av kravet på ett minsta aktiekapital och en förenkling för företagande. Den ökade globaliseringen har lett till ökad handel mellan länder och mycket handel sker mellan EU-länder. Därför har EU infört bolagsformer som kan användas av företag som befinner sig över landsgränserna (SOU 2008:49). Dessutom kan vi fråga oss hur olika intressenter ser på den här frågan och om det leder till förenklingar för företagen.

Av ovanstående diskussion vill vi undersöka vilken betydelse sänkningen av ett minsta aktiekapital egentligen har för företagets olika intressenter och om bolagsformen skapar en viss trygghet för de olika intressenterna. Vidare vill vi undersöka hur det ser ut i andra EU-länder gällande bolagsformer och kapitalinsats.

1.3 Problemformulering

- Är privata aktiebolag en bolagsform som håller på att bli urvattnad?
- Är kravet på ett minsta aktiekapital i privata aktiebolag fortfarande en nödvändighet?
- Vilken syn har olika intressenter på ett mer harmoniserat EU gällande kapitalkravet och bolagsformer och hur påverkar denna harmonisering svenska lagar och regler?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att:

- Redogöra för aktiekapitalets förändrade roll och storlek i Sverige och EU
- Redogöra för ett antal intressenters inställning till en sänkning av aktiekapitalet i privata aktiebolag.
- Diskutera ett antal effekter av en eventuell sänkning av aktiekapitalet i privata aktiebolag.

1.5 Positionering

Det har gjorts en del studier om aktiekapitalets betydelse tidigare. Framförallt har vi funnit tre studier från olika högskolor i Sverige. Utöver dessa studier har även, som vi tidigare hänvisat till, staten gjort en utredning om vilka konsekvenser en

minskning av aktiekapitalet kan få. Denna utredning har därför varit en viktig utgångspunkt i vårt val av problemformulering och hur vi valt att positionera vår studie. Denna presenterar vi mer grundligt i senare kapitel. Nedan presenterar vi kort information om de olika studierna som gjorts på området i Sverige och hur vår studie skiljer sig mot dessa.

Robin Persson och Maria Stovén, 2008, (*Aktiekapitalets betydelse för privata aktiebolags upplåning – ur finansierarnas perspektiv*) – har fokuserat på hur bankerna påverkas av en sänkning av aktiekapitalet. Dock har studien gjorts innan statens offentliga utredning var färdig och hänsyn har inte tagits till att aktiekapitalet sänks till 50 000 kr. Väldigt ytligt har också olika banker fått ge sin syn på om de anser att det är viktigt att EU-länder använder sig av liknande regler gällande bolagsformer och aktiekapital.

Andreas Persson, 2005, (*Det svenska kapitalkravet underminerat och förlegat? – en jämförande studie av den svenska och engelska bolagsrätten i ljuset av etableringsfriheten*) – Har skrivit en d-uppsats om det svenska kapitalkravet är underminerat och förlegat. I denna uppsats ligger fokus på en jämförelse mellan de svenska reglerna och de regler som gäller i Storbritannien för att få ett resultat om aktiekapitalet i Sverige är underminerat och förlegat.

Hong Vuong och Jenny Östling, 2005, (*Aktiekapitalet = Borgenärsskydd? – Med fokus på utdelningsreglerna*) – Har gjort en studie om aktiekapitalet betydelse för borgenärsskyddet, med hjälp av åsikter från framförallt jurister, revisorer och advokater.

Utifrån ovanstående studier har vi funnit att presentera en studie, till skillnad från Andreas Perssons och Jenny Östlings/Hong Vuongs studie, som utgår ifrån att aktiekapitalet till stor sannolikhet kommer att minska till 50 000 kr. Till skillnad mot Andreas Perssons studie lägger vi fokus på att vinkla studien från olika intressenters vinkel och inte bara fokusera på Storbritannien. Vi tar också utgångspunkt i att aktiekapitalet kännetecknas av ett begränsat personligt ansvar. Till skillnad mot Andreas Perssons studie och Jenny Östlings/Hong Vuongs studie som är några år gamla, står vi med ny information och stora förändringar är på gång i Europa för att förenkla för aktiebolagen och att kravet på minsta aktiekapital tenderar att minska i Europa de senaste åren. Förutom presenterade uppsatser har vi funnit få uppsatser som tidigare fokuserat på aktiekapitalets betydelse i privata aktiebolag. Större undersökningar, exempelvis Winter rapporten, tar sikte på vilken betydelse en förändring av aktiekapitalet har för publika aktiebolag.

1.6 Avgränsningar

Vi har överhuvudtaget inte diskuterat publika aktiebolag eftersom de i viss mån styrs av regler från EU och det finns ingen debatt på området om aktiebolaget i publika aktiebolag bör justeras.

Vi har inte behandlat utredningens (SOU 2008:49) alternativa förslag, som innebär en sänkning av kapitalkravet, men också att inbetalningen ska få göras successivt över en viss period.

Vi har avgränsat oss till att diskutera Sverige i förhållande till EU eftersom Sverige i första hand påverkas av EU och försöker följa vad som händer i andra EU-länder och därför har exempelvis USA fått utebli.

1.7 Begrepp

När vi nämner begreppet aktiebolag menar vi privata aktiebolag om inget annat anges.

Aktiebolaget är en bolagsform som enligt lagen kan delas upp i privata och publika. Den stora skillnaden mellan dessa är att publika aktiebolag får vända sig till externa finansiärer, vilket inte privata aktiebolag får. En annan skillnad är att de publika aktiebolagen har ett krav på ett minsta aktiekapital om 500 000 kr medan de privata aktiebolagen har ett krav på 100 000 kr (Sandeberg, 2007:30-31).

Diskussionen i arbetet berör framförallt mindre och nystartade företag och även till en viss del medelstora företag. När vi diskuterar aktiekapitalets betydelse för företag har vi inte valt att göra någon större distinktion mellan stora och små bolag, utan drar de över samma kam även om det såklart då är de mindre och nystartande företagen vi inriktar oss på, eftersom 100 000 kr troligen inte har någon betydelse för ett större bolag.

I uppsatsen har vi valt att använda ordet kapitalkrav och kravet om ett minsta aktiekapital som synonymer. Vi har också valt att använda sänkningen av kravet om ett minsta aktiekapital och sänkningen av aktiekapitalet som synonyma begrepp.

1.8 Målgrupp

Studiens syfte intresserar troligen många företag i Sverige, framförallt mindre nystartade bolag som bedriver sin verksamhet i aktiebolag. Vidare kommer troligtvis personer och organisationer som är allmänt intresserade av företag i Sverige att finna intresse av studien. Uppsatsen kan även väcka stort intresse hos ekonomistudenter.

1.9 Disposition

Kapitel 2: Metod

I metodkapitlet beskriver vi de olika utgångspunkter som legat till grund för uppsatsen. Vi ger även en utförlig beskrivning av arbetsgången och vilka olika metoder vi använt för att komma fram till vårt resultat. Avslutningsvis diskuterar vi den kritik som vi finner kan vara lämplig att diskutera angående använd metod och litteratur.

Kapitel 3: Teori och begrepp

I teoridelen presenterar vi utvalda teorier som senare kommer att ligga till grund för vårt analysarbete. Teorin består till största delen av lagregler och kommentarer kring denna. Dessutom beskrivs SOU 2008:49 och tidigare statliga utredningar. Vi avslutar teoridelen genom att ge ett mer internationellt perspektiv.

Kapitel 4: Empiri

I vårt fjärde kapitel presenterar vi vår empiri. Där har all empiri som är väsentlig för uppsatsen presenterats. Företagarna, Bolagsverket, banker, Upplysningscentralen, Hamilton och revisorer har fått ge sin bild av en sänkning av aktiekapitalet och frågor som är kringliggande. Dessutom har vi använt oss av sekundärdata i form av artiklar.

Kapitel 5: Analys

I detta kapitel gör vi en analys av den empiriska data vi har samlat in genom att sätta den i förhållande till utvalda teorier.

Kapitel 6: Slutsatser

I detta kapitel presenterar vi de slutsatser vi har dragit efter vårt analysarbete har genomförts. Vidare presenteras svar på den problemformulering vi har haft.

Kapitel 7: Slutdiskussioner

I vårt avslutande kapitel presenterar vi egna reflektioner som har uppkommit under arbetets gång och som inte nödvändigtvis är belagt med empirisk och teoretisk studie.

2 Metod

I detta kapitel har vi för avsikt att beskriva processen vi har gått igenom för att besvara vår problemformulering och för att uppnå vårt syfte. Vi börjar med en mer överskådlig beskrivning av hur vår studie gått till för att sen övergå till studiens utgångspunkter och hur det genomförts rent praktiskt.

2.1 Val av studieobjekt

Valet av studieobjektet fann sig ganska naturligt för oss, efter cirka en veckas sökande av möjliga studieobjekt. Riksdagen har begärt en offentlig utredning gällande kravet på ett minsta aktiekapital i Sverige och förändringarna som håller på att ske i fler delar av EU. Vi tror att de föreslagna förändringarna kan leda till stora konsekvenser på sikt och framförallt leda till en ny syn på de svenska företagsformerna och sättet som företag kräver säkerhet av varandra. En viktig del av dessa förändringar är EU som vill få en större harmonisering gällande bolagsformer och kravet på ett minsta aktiekapital i Europa.

2.2 Tillvägagångssätt

För att visa vår arbetsprocess på ett mer överskådligt sätt har vi gjort en enklare skiss (se nedan) över ungefärlig arbetsordning. För att förtydliga denna gör vi här även en kortare beskrivning av hur vårt genomförande har gått till.

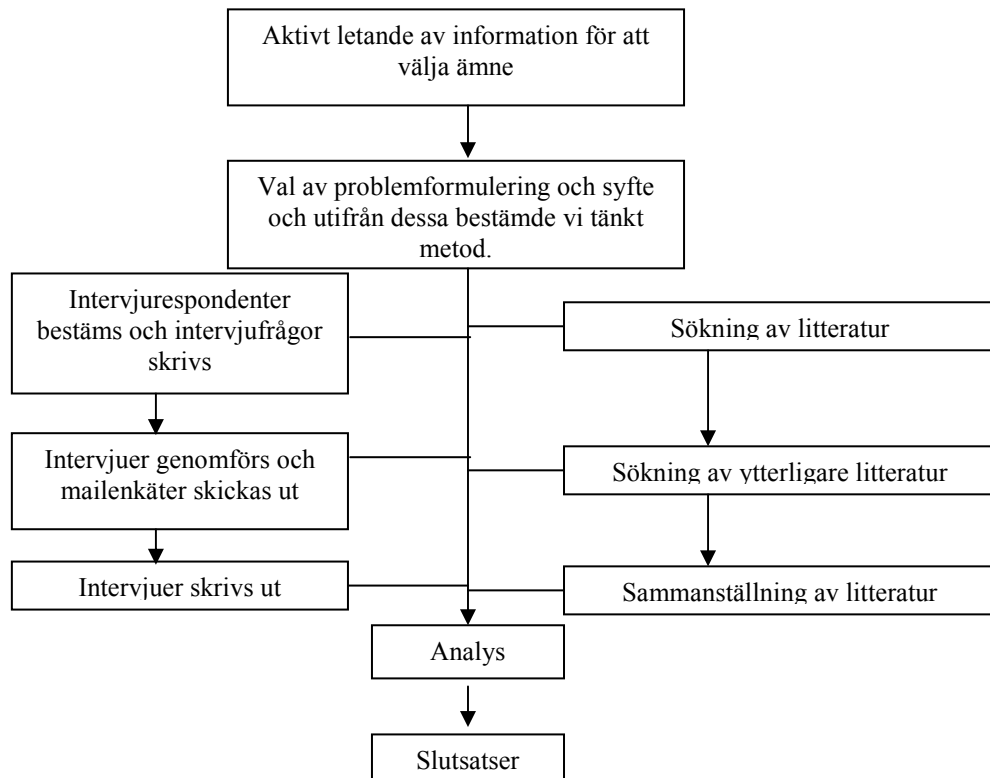
Vi började såklart med att välja ämne. Efter valt ämne satte vi oss grundligt in i SOU 2008:49 som har varit en viktig utgångspunkt i arbetet och valet av ämne. Efter ämnet var valt tog vi fram ett första förslag på syfte och problemformulering, som var tänkt att leda oss i planen att ta fram en metodplan och i arbetet att ta fram litteratur på området. Litteratursökning gjordes visserligen till en viss grad, men endast för att ge oss en tillräcklig bakgrund för att kunna genomföra intervjuerna på bästa sätt. I samband med att litteratursökning gjordes pågick även arbetet med att ta fram en intervjuguide till våra respondenter. Inte förrän vår intervjuguide var klar togs kontakt med respondenter.

När intervjuerna var bokade och en del litteratur insamlad var det dags att genomföra våra intervjuer. Under två veckor genomförde vi fem personliga intervjuer i Malmö och Lund och fick svar från övriga respondenter via mail även under dessa veckor. Intervjuerna skrevs i fyra av fem fall ner samma dag som intervjun gjordes.

Efter intervjuerna var genomförda var det dags för insamling av mer litteratur och sedan gjordes en sammanställning av litteraturen. Grunden till arbetet var i detta skede klart. Empirin och analysen användes sen till att skapa en analys och utifrån

analysen gjordes en slutsats. Avslutningsvis lades mycket tid ner på korrekturläsning och justeringar i arbetet.

Figur 2.1 Uppsatsens tillvägagångssätt

Källa: Egen bearbetning¹

2.3 Angreppssätt

Enligt Jacobsen (2002:34) finns det olika strategier för att få grepp om verkligheten, det deduktiva och induktiva angreppssättet. Den deduktiva strategin innebär att man först skaffar sig förväntningar om hur världen ser ut och sen gå ut och samlar in empiri utifrån bestämda teorier. Kritiken mot denna metod är att forskaren på så vis kommer att försöka samla in information som stämmer överens med dennes förväntningar. Viktig information kan i dessa fall gå förlorad.

Vidare beskriver Jacobsen (2002) det induktiva angreppssättet som en ansats där man tar sin utgångspunkt i empirin för att sen utifrån empirin hitta lämplig teori. Tanken är att forskaren inte ska ha några förväntningar innan empiriinsamlingen börjar och på så vis kan samla in all relevant information (Jacobsen 2002:35). Kritiken mot den induktiva metoden framställer att det inte går att gå ut i

¹ Inspirerad av Vuong och Östling (2005) *Aktiekapitalet = Borgenärsskydd? – Med fokus på utdelningsreglerna*

verkligheten med ett helt öppet sinne. Det menas att människan inte kan ta till sig allt som är relevant utan avgränsar sig alltid från information antingen medvetet eller omedvetet. Kvalitativa metoder är mer öppna och mottagliga för ny information och därför används oftast mer induktiva angreppssätt vid kvalitativa metoder (Jacobsen, 2000:43).

Utifrån ovanstående har vi använt oss av ett deduktivt angreppssätt med viss modifiering. När arbetet sattes igång samlade vi in litteratur och satte oss framförallt in i aktiebolagslagen för att ha tillräcklig med bakgrundsinformation för att kunna genomföra planerade intervjuer med respondenter på bästa sätt. Vi hade däremot inte satt oss in i all tänkbar litteratur utan planerade att låta respondenterna i så stor utsträckning ge sin bild och inte påverkas allt för mycket av våra förväntningar. Därför var vi också beredda på att syftet skulle komma att ändras allteftersom, även om det i slutändan bara har blivit små justeringar.

Bryman et al (2005) beskriver visserligen att den kvalitativa forskningsstrategin oftast tar utgångspunkt i ett induktivt angreppssätt. Vi ansåg att vi hade alldeles för många föreställningar om verkligheten innan vi satte igång med arbetet för att kunna bedriva ett helt och hållet induktivt angreppssätt, dels för att vi hade satt oss in mycket grundligt i SOU 2008:49, dessutom eftersom vi i vår utbildning redan skapat oss en uppfattning om det privata aktiebolaget och dess aktiekapital. Därför finns det en möjlighet att viktig information har gått förlorad på grund av att våra föreställningar i för stor grad har påverkat insamlingen av empirin. Samtidigt har vi i största möjliga mån försökt ge respondenten en möjlighet att presentera sin bild av verkligheten. Vi var även medvetna om att eftersom vi redan hade ställt upp en problemformulering och ett syfte, att det sedan skulle påverka insamlingen av empirin.

Som vi skrev ovan har vi använt oss av ett deduktivt angreppssätt med en viss modifiering. Med detta menar vi att vi börjat samla in teori genom litteraturstudier och att vi sedan under tiden och efter intervjuerna gjordes, samlat in mer teorier genom litteraturstudier. Enligt Bryman et al (2005) innebär det att vi tar ett abduktivt angreppssätt eftersom vi rör oss tillbaka till teorin igen. Under arbetets första tid övervägde vi om det inte vore mest lämpligt att utföra arbetet med ett induktivt angreppssätt. Men som vi skrev ovan ansåg vi oss ha alltför stora förväntningar om verkligheten. Anledningen till att vi övervägde det induktiva angreppssättet var framförallt för att Bryman et al (2005) beskriver att kvalitativa forskningsstrategier vanligtvis tillämpar ett induktivt angreppssätt. Men vi insåg att det inte var ett måste och då släpptes tanken om att använda det induktiva angreppssättet.

Teori→Empiri→Teori

2.4 Kvalitativ forskningsstrategi

Vi har ansett det lämpligast att anamma en kvalitativ forskningsstrategi för att uppnå vårt syfte. En kvalitativ forskningsstrategi kan ha olika innebörder men

några av de grundläggande skillnaderna är enligt Bryman et al (2005) att den kvalitativa strategin görs utifrån ett induktivt angreppssätt, har ett tolkande synsätt och att fokus ligger på teorigenerering. Vidare menar Bryman et al (2005) att det inte är så enkelt att visa på skillnaden mellan kvantitativa och kvalitativa forskningsstrategier (Bryman et al, 2005). Även om den kvalitativa processen oftast är inriktad på teorigenering, finns det också möjligheter att använda den för teoriprovning (Bryman et al, 2005 och Jacobsen 2000:146).

Vi har valt att använda oss av den kvalitativa forskningsstrategin eftersom den lämpar sig bäst på vårt syfte och därmed har en rad fördelar. Enligt Jacobsen (2002) lägger den kvalitativa forskningen stor vikt vid detaljer och det unika hos varje uppgiftslämnare. Undersökaren bestämmer således till en liten grad vad som kommer fram vid intervjuer, det är i huvudsak respondenten som avgör detta. Vidare beskriver Jacobsen (2002:142) att den kvalitativa metoden är lämplig för att få fram en riklig förståelse för fenomenet. Den kvalitativa metoden är också flexibel. Även om ett problem är bestämt kan denne komma att ändras efter hand som vi får mer information (Jacobsen, 2002:142-143).

Nackdelarna med den kvalitativa ansatsen är att intervjuer kan ta lång tid och att ansatsen därför kan ses som resurskrävande, vilket medför att man ofta får nöja sig med få respondenter (Jacobsen 2002:143). Vi ser också att det kan finnas ett generaliseringsproblem som Jacobsen (2002:144) beskriver eftersom det är så få undersökningsobjekt. Ett annat problem är att tolka informationen och att det finns möjlighet till att det blir alltför mycket information och som därmed gör att undersökningen kan bli alltför komplicerad (Jacobsen 2002:144). Vi är också medvetna om problemet med att den stora flexibiliteten kan leda till att författarna aldrig känner sig riktigt färdiga med studien eftersom ny information hela tiden trillar in. (Jacobsen 2002:145).

Vi övervägde inte den kvantitativa metoden då vi ansåg att den kvalitativa metoden fungera bättre för vår uppsats, eftersom vi ansåg ordets betydelse inom vårt ämne vara betydligt viktigare. Däremot fann vi att det hade varit av intresse om man hade gjort en studie kombinerad av kvalitativ och kvantitativ forskningsstrategi, där vi kunde gjort en liknande studie som gjorts men som även hade haft större inslag av kvantitativ forskningsstrategi. På så vis kunde fler respondenter ha nåtts, och generaliserbarheten på vårt resultat kunde blivit bättre.

2.5 Undersökningsmetod

För att få ett brett perspektiv och flera olika inställningar valde vi att i första hand basera vårt arbete på enbart insamling av primärdata, som enligt Bell (2006) således är en källa som kommer till stånd under arbetets gång, vilket har skett genom kontakter med olika respondenter.

Under arbetets gång märkte vi att det finns en del artiklar på området som diskuterar för och emot en sänkning av aktiekapitalet. Därför har vi även valt att använda dessa så kallade sekundärkällor, vilka Bell (2006) beskriver är källor som

inte har insamlats av oss primärt till vårt ändamål, utan vi blir tvungna att tolka det som står i artiklarna.

2.5.1 Undersökningsobjekt

Valet av undersökningsobjekt har inte gjorts efter uppsatta kriterier utan snarare av en rimlighetsbedömning av hur vi kan få en enhetlig bild ur olika intressenters vinkel. Således kan urvalsmetoden beskrivas som att vara gjord utifrån ett synsätt som bygger på bekvämlighet. Vi anser däremot att denna metod har varit den enda rimliga eftersom vi behövde ta kontakt med intressenter som dels kunde vara representativa för flera organisationer eller verksamheter och där kunskapen är som störst. I praktiken innebär detta att vi föredragit att ta kontakt med organisationer som representerar en viss intressentgrupp eller flera intressentgrupper. På så vis tror vi att vi fått svar med bättre underlag och svar från där kunskapen är som störst. Därför har vi varit i kontakt med Bolagsverket, Företagarna, Skatteverket, två banker, Upplysningscentralen och Hamilton. Vi har också varit i kontakt med två olika revisorer dels för att få en mer oberoende vinkling och dels för att de kunnat svara på lite mer komplicerade frågor. Kontakt har tagits med organisationer, banker och revisorer som inte haft möjlighet att ställa upp av olika anledningar. Nackdelen med att vi inte fick möjlighet att ha dessa som respondenter är att arbetet kunde gett en ännu bredare bild med dessa.

Tanken var först att undersöka varje intressentgrupp var för sig och valt ut ett par tre stycken undersökningsobjekt inom varje intressentgrupp. Vi ansåg efter flera diskussioner att det hade ställt större krav på vilka organisationer som hade valts och varje enskilt objekts synpunkt hade fått stor påverkan även om den ståndpunkten egentligen inte är särskilt vanlig inom dennes intressentgrupp. Vi tror inte heller att denna metod hade gett tillräckligt med information som inte berör just dennes företag och därför inte kunna svara på vårt uppställda syfte eller gett oss nya syften.

2.5.2 Intervjumetod

Valet av undersökningsmetod är viktig, eftersom beroende på val av metod finns olika fördelar och nackdelar. Vår undersökningsmetod har haft följande prioritering:

1. Personlig intervju
2. Telefonintervju
3. Mailintervju

Vi har i första hand valt att använda oss av personliga intervjuer eftersom de enligt Bryman et al (2005) grundar sig på en stor flexibilitet, respondentens intressen står i fokus, intervjun kan komma att röra sig i olika riktningar och till slut för att det ger mer detaljerade och fylliga svar (Bryman A et al, 2005:361). Enligt Jacobsen lämpar sig den personliga intervjun när det inte är för många enheter som undersöks och när vi är intresserade av vad den enskilda individen

tycker (Jacobsen 2002:161). Vi har ansett att respondenternas svar är av stor betydelse eftersom det enligt oss ger bäst möjlighet att få respondenten att ge bra motiveringar till sina svar.

Vi har som vi beskrev ovan valt att göra personliga intervjuer i första hand. Men har under arbetets gång fått en förståelse för att det inte alltid var det enklaste, eftersom tänkta undersökningsobjekt inte alltid kunde ge oss tid till detta, alternativt att de inte har funnits tillräckligt nära vårt närområde. Det ledde oss till att göra telefonintervjuer. Problemen som har uppstått är att telefonintervjuer liksom personliga intervjuer medför att tid måste bokas. Ett annat problem är hur informationen över telefonen på något vis ska skrivas upp eller spelas in. Vi fann en lämplig lösning, att ett alternativ var att använda högtalartelefon och sen använda oss av en diktafon. Vi fann problem med att få tag i en högtalartelefon med tillräckligt bra ljud för att tillämpa denna metod. Vi kom också underfund med att i valet mellan telefonintervju och mailintervju föredrog samtliga utom en respondent att göra en mailintervju. Således har vi i vår empiriinsamling fått rätta oss efter dels de praktiska begränsningarna som har funnits men också till stor del efter våra intervjuobjekt. Trots att fyra intervjuer har varit tvungna att göras över mail har samtliga respondenter innan dess kontaktats per telefon för att först och främst fråga om de kan tänka sig att gå med på en personlig intervju. Har inte detta varit möjligt har de andra prioriteringarna fått tillämpas.

Enbart personliga intervjuer hade helt klart varit att föredra, eftersom de visat sig ge mer utförlig information. Men fördelarna med att vi även använt oss av mailintervjuer är att vi har kunnat kontakta fler respondenter och fått en bredare bild av verkligheten. Dessutom innebär en C-uppsats att det är ganska ont om tid och mailintervjuerna har därmed underlättat för oss att utföra arbetet på utsatt tid. Det eftersom sammanställningen av en mailintervju går snabbare att sammanställa än en personlig intervju.

Vi har inte funnit att det är några större problem att kombinera muntliga intervjuer med mailintervjuer. Det har visat sig att mailintervjuerna har gett betydligt mindre information, framförallt när det gäller att respondenten skulle motivera sina svar. Men vi har ändå tyckt att det har varit acceptabelt att behandla empiri insamlad från mail på samma sätt som personlig intervju, vilket medför att ingen hänsyn tagits till om empirin varit insamlad vid mail eller personlig intervju när analysen gjordes.

2.5.3 Intervjuns utformning

Enligt Jacobsen (2002) är några av de viktigaste valen författarna måste göra är att bestämma om avsikten med intervjun ska göras klar eller ej. Dessutom avgöra vilken grad av strukturering intervjun ska ha, var intervjun ska genomföras och om bandspelare ska användas (Jacobsen 2002:157).

Vid valet av undersökningsmetod stod vi också i valet om vi skulle skicka ut våra teman och frågor på förhand. Vi har valt att göra detta. Frågorna har skickats ut i

mellan 2-4 dagar i förväg. Fördelarna vi har sett med detta är att vi kunnat komma att prata med rätt person på organisationerna, intervjupersonen har hunnit titta igenom frågorna på förhand och på så vis kunnat läsa in sig om det behövts. En nackdel att ha skickat ut frågorna i förväg är att respondenten därmed kan förbereda vad denne ska svara på frågorna och blir därmed inte lika spontan. Vi har inte sett detta som ett problem eftersom vi valde att inte observera våra respondenter mer än utifrån det sagda ordet. Således har inte hänsyn tagits till kroppsspråk, ordval eller liknande då vi inte funnit det relevant för valt syfte.

Intervjuerna har utformats som semi-strukturerade intervjuer. Semi-strukturerade innebär att vi har använt oss av lista med specifika teman, som ska beröras och inom varje tema finns ett antal frågor. Frågorna är inte skrivna med alltför stor detaljrikedom, eftersom vi har velat ge respondenten stor möjlighet att uttrycka sina åsikter. Följdfrågor som inte står med på listan får enligt denna metod också ställas (Bryman A et al, 2005:362-363). Båda författarna har närvarat vid samtliga intervjutillfällen och vid andra tillfällen då empirisk data samlats in varför det inte ställs några krav på att vi har förutbestämda frågor för att kunna jämföra olika intervjuobjekt.

Frågorna till intervjun är utformade så att respondenterna fått möjlighet att presentera sin bild av världen och sin bild av problemen (Bryman et al 2005:369). Därför var det viktigt att vi som intervjuare var villiga till stor flexibilitet. Grunden har legat i att förbereda ett intervjumaterial som tillåter respondenterna att svara på våra problemställningar (Bryman et al 2005:369). I arbetet att ta fram en intervjuguide formulerade vi teman och frågor som underlättade för oss att svara på problemfrågeställningen. Samtidigt utgick vi från att nya problemfrågeställningar kunde uppkomma allteftersom intervjun fortgick. Vi har försökt låta bli att ställa ledande frågor. Bryman et al (2005) beskriver vissa praktiska råd som är bra att tänka på innan intervjun. Bekanta sig med intervjumiljön, ha en bra bandspelare och att de genomförs i en lugn och ostörd miljö.

Enligt Bryman et al (2005) spelas kvalitativa intervjuer vanligtvis in på band. Vi ser en rad fördelar med att spela in intervjuerna på band och hänvisar till fördelarna som Bryman et al (2005) presenterar. Det gör att analyserna blir enklare att göra, materialet kan sedan granskas av andra forskare och anklagelser om att analysen har påverkats av våra värderingar kan undanstötas med hjälp av att det finns inspelat. Problem som vi ser kan uppkomma i enlighet med Bryman et al (2005) är att intervjupersonen kan tycka det är obehagligt att bli inspelad och antingen inte vilja bli inspelad eller att bli påverkad och svarar inte som denne hade gjort om denne inte hade spelats in på band. Ett annat problem är att diktafonen kanske inte fungerar. Vid samtliga personliga intervjuer har diktafon tillåtits av våra respondenter. För att vara säkra på att inte all information ska ha gått förlorad har även vissa stödord skrivits.

Hänsyn har tagits till intervjuareffekten, vilket innebär att undersökarna skapar situationen på ett sådant sätt att det vi egentligen mäter har intervjuerna själva påverkat (Jacobsen 2002:144).

2.5.4 Bearbetning av information

Vid de fall diktafon har använts har denna överförs till skrift av författarna, med största noggrannhet. Detta har i samtliga fall gjorts inom två dagar efter det att intervjun gjordes för att ha intervjun färskt i minnet fall i fall oklarheter hade uppkommit.

2.6 Val av teori

Teorin i arbetet tar först och främst utgångspunkt i en beskrivning av de tre vanligaste företagsformerna i Sverige: aktiebolag, handelsbolag och enskild firma. Utöver dessa har vi också valt att presentera dels intressentmodellen, teorier om aktiekapitalets funktion, beskrivning av tidigare utredningar i Sverige och avslutningsvis gör vi en beskrivning av teori angående EU.

Vi har funnit valet av vår teoretiska utgångspunkt ganska enkel eftersom lagarna angående svenska företagsformer är nödvändiga dels för att upplysa läsaren om begrepp som är nödvändiga för att förstå vad som diskuteras i empirin och i övriga arbetet. Vi har valt att utesluta övriga företagsformer eftersom de är mindre vanliga i Sverige och eftersom vår utgångspunkt faktiskt är aktiebolag och övriga företagsformer är bara med för att ge en jämförelse med aktiebolaget och visa på skillnader mellan de olika företagsformerna. Samtidigt såg vi det nödvändigt att ha med dessa för att vissa diskussioner som förs av våra respondenter har tagit utgångspunkt i en jämförelse mellan aktiebolag och handelsbolag respektive enskild firma.

Intressentmodellen är en vanlig modell att tillämpa för att ge en utgångspunkt i varför det är viktigt för ett företag med att tillfredställa sina intressenter och vi har valt att presentera den för att ge en bakgrund till varför vi valt olika intressenter vid vårt val av intressenter, men också för att visa hur företag är beroende av olika intressenter.

När det gäller teorierna om bolagsformer som är skapade av EU har vi det lämpligt att diskutera alla som finns, även om de som finns idag i princip gäller för publika aktiebolag. Detta för att visa att det finns och hur utvecklingen ser ut och kanske kommer se ut för privata aktiebolag. Avslutningsvis presenterar vi också kort om reglerna för privata aktiebolag i Tyskland och Storbritannien. Valet beror på att de har två skilda system gentemot det svenska och eftersom det är två stora och viktiga länder inom EU som ligger förhållandevis nära Sverige.

Teorier som vi har valt att inte använda är dels olika lagregler som inte passar in i arbetet. Dessutom har vi inte tagit upp direkta teorier om fördelar och nackdelar med en EU harmonisering eller mer exakt hur en EU harmonisering går till. Vi har inte heller valt att ta upp mer exakt vilka möjliga alternativ som finns bredvid, aktiekapitalet och dess kapitalskyddsregler, som säkerhet för borgenärer.

2.7 Metodkritik

Metoden kan kritiseras i den grad att vi inte har använt personliga intervjuer med alla våra respondenter utan använt oss av fem personliga intervjuer och fyra mailintervjuer. Under de personliga intervjuerna finns trots medvetenheten om att det bör undvikas några ledande frågor, som framförallt framkommit i våra följdfrågor, då vi hänvisat till vad intervjupersonen sagt tidigare och på så vis kan några av frågorna ses som ledande. Kritik kan dessutom riktas mot att vi inte har ställt samtliga frågor till samtliga respondenter. Tanken har med det varit att vi har sett det nödvändigt att anpassa vissa frågor eftersom olika respondenter har olika kunskaper och är inriktade mot olika områden.

En annan brist är att en respondent (Företagarna) inte hade fått frågorna utskickade i förväg. Detta löstes genom att respondenten var väl insatt på området och frågorna skickades ut i efterhand för möjligheten att komplettera sina svar. Det kan också nämnas att ett utskick av frågorna i förväg kan vara negativt då det inte ger spontana svar och kan således kritiseras, även om vi fann det nödvändigt, som beskrivits ovan. Kritik kan också riktas mot vårt urval av respondenter. I princip har vårt urval grundats, som skrivits ovan, av en viss bekvämlighet. Vi har däremot försökt ta kontakt med flera personer/organisationer inom varje kategori, exempelvis flera banker, flera revisorer, för att på så vis se om det finns skillnader inom varje kategori av respondenter. Fler respondenter inom varje kategori har även kontaktats men har av en eller annan anledning valt att avböja. Urvalet kunde istället ha gjorts på ett mer slumpmässigt vis.

Kritik mot att vi på något sätt inte har försökt göra en avvägning av hur stor betydelse skillnaden mellan mailintervjuer och personliga intervjuer kan självklart uppkomma. Vi har inte funnit att det har varit tillräckligt stora skillnader mellan dessa för att ta större hänsyn till det, men är ändå medvetna om att empirin insamlad genom personliga intervjuer är större och att deras svar därmed tar större plats.

När det gäller diktafon eller inte såg vi det som något nödvändigt. Det största problemet för oss var att bandet efter KPMG:s intervju gick sönder lite grann varför cirka 5-10 minuter av intervjun gick förlorad. Således finns skäl till kritik mot slutet på denna intervju, då den istället är skriven efter anteckningar och genom ny kontakt med respondenten på KPMG.

2.8 Källkritik

Källorna vi använt är inhämtade från böcker, elektroniska källor, muntliga källor och från mailintervjuer. Alla källor har på ett eller annat sätt granskats. Våra muntliga källor har i den meningen inte granskats, utan vi har nöjt oss med respondentens titel och arbetsplats och funnit det vara tillräcklig granskning.

Våra skriftliga källor tycker vi kan anses vara av stor reliabilitet och vi har inte funnit någon direkt kritik att rikta mot dessa, utan snarare tvärtom är författarna väl kända och vanligt förekommande med böcker inom vårt område. Däremot finns en del kritik att rikta mot några av våra elektroniska källor. En anledning till kritik är att vissa hemsidor vi hämtat källor ifrån inte har visat när sidan senast var uppdaterad eller när en artikel är skriven. Detta kan såklart kritiseras bland annat eftersom det medför att vi kan ha inhämtad föråldrad information som därmed också kan vara felaktig. Detta har till viss del undgåts genom att vi har försökt dubbelkolla informationen från dessa platser, vilket i praktiken har fungerat så att vi har läst väldigt mycket litteratur och då märkt att litteraturen stämmer ihop.

En ytterligare kritik är att ett par källor hämtats från företags hemsidor. (Exempelvis Säljarnas) Det kan vara så att de tjänar på att publicera en viss information som därmed kan vara felaktig. Däremot finner vi inte att våra elektroniska källor har haft ett propagerande syfte, utan har presenterat fakta eller informerat om ämnet på ett vad vi finner objektivt sätt. Dessutom har dessa internetplatser sett professionella ut.

Det kan också vara till sin rätt att nämna att artiklarna som är presenterade i empirin är skrivna utifrån en subjektiv synvinkel och artikelförfattarna presenterar bara sin åsikt och visar inte på vilka argument det finns mot deras förslag och inställning.

Utöver denna kritik finner vi att källorna kan anses vara mycket tillförlitliga och vi har även använt förhållandevis uppdaterad information.

3 Teori och begrepp

I detta kapitel börjar vi med att ge en kortare historisk inblick i statens offentliga utredning och även vilka motiveringar man haft till tidigare höjningar av aktiekapitalet. Sen övergår vi till att ge en beskrivning av intressentmodellen. Vidare beskriver vi de tre vanligaste företagsformerna i Sverige: aktiebolag, handelsbolag och enskild firma. Varefter vi avslutar med en fokusering på EU och enskilda länder i EU.

3.1 Teoretisk utgångspunkt

I kapitlet kommer vi att beskriva kort om aktiekapitalets historia och på vilka grunder aktiekapitalet har höjts eller möjligen kommer att sänkas. Sedan fortsätter vi att beskriva de tre vanligaste bolagsformerna i Sverige: aktiebolag, handelsbolag och enskild firma. Presentationen av dessa är tänkt att ge läsaren en bild av skillnaden mellan de olika bolagsformerna och framförallt beskriva viktiga utgångspunkter i aktiebolagslagen som är kopplade till aktiekapitalet. Därför presenterar vi ett kort utdrag om aktiebolagets bildande, men går ganska snabbt över till kapitalskyddsregler som berörs när minskning av aktiekapitalet får göras. Vi går vidare med att presentera ett kapitel om det ansvar och risk som kan uppstå vid likvidation och hur företaget ska bete sig när man misstänker att aktiekapitalet har minskat. Anledningen till att dessa lagar diskuteras är för att de i första hand är lagar som är knutna till aktiekapitalet och även för att de kontrollerar det begränsade personliga ansvaret som finns i aktiebolaget.

Kapitlet avslutas genom att ge en beskrivning av hur det i generella drag fungerar i EU och hur EU försöker harmonisera bolagsrätten. Därför presenterar vi de olika Europabolagen som finns. Vi presenterar också kort regler för Storbritanniens och Tysklands motsvarighet till det svenska privata aktiebolaget och deras kapitalskyddsregler. Tanken är att dessa ska visa på var vi är på väg i framtiden och även ge en jämförelse mellan olika länder för att påvisa eventuella skillnader. Avslutningsvis finns en överskådlig tabell över EU-ländernas kapitalkrav.

3.2 Aktiekapitalets historia

Aktiekapitalet har diskuterats flera gånger under 1900-talet och 2000-talet och höjdes 1995 till dagens 100 000 kr. För att ge en kort inblick i aktiekapitalets historik beskriver vi nedan några olika offentliga utredningar som gjorts i Sverige angående aktiekapitalet och vilken inställning man hade på aktiekapitalets funktion. Presentationen görs i omvänd kronologisk ordning.

3.2.1 Förslag om sänkning av aktiekapitalet 2008

Som det är idag finns ett kapitalkrav på 100 000 kr. Statens offentliga utredningar har gjort en utredning gällande en sänkning av aktiekapitalet och har då föreslagit en sänkning till 50 000 kr. Förutom ovanstående förslag har också förslag lagts fram om att det ska vara tillåtet att göra en successiv inbetalning av aktiekapitalet vid nybildning av privata aktiebolag. Det innebär att en fjärdedel måste inbetalas för att registrering ska få ske av aktiebolaget och resterande del av aktiekapitalet betalas in successivt under tiden som företaget fortgår. Detta förslag skulle också kombineras med en sänkning av aktiekapitalet (SOU 2008:49). Detta förslag är inget vi diskuterar närmare i uppsatsen.

Förslaget om en sänkning av aktiekapitalet är en del av arbetet som genomförs på uppdrag av regeringen att minska de administrativa kostnaderna för företagen. Ett annat förslag som också är tänkt att förenkla för företagen är att slopa kravet om att små bolag behöver en revisor. Utredningen har utrett om aktiekapitalet bör sänkas och om det i så fall bör sänkas till 50 000, 20 000 eller rent av ett slopande av kravet på ett minsta aktiekapital. I utredningen nämns övriga länders aktiekapital i privata aktiebolag som en viktig orsak till att utredningen görs. Exempelvis nämns att Storbritannien har 1 brittiskt pund som krav på ett minsta aktiekapital och Frankrike har inget krav på ett minsta aktiekapital. Tack vare den etableringsfrihet som finns inom EU innebär detta att det går att komma runt exempelvis Sveriges regelverk om kravet på ett minsta aktiekapital på 100 000 kr genom att istället bilda företag i exempelvis Frankrike och sen istället driva det som filial i Sverige. En annan bakgrund till utredningen är att kravet på ett minsta aktiekapital kan ses som ett hinder mot att starta aktiebolag (SOU 2008:49).

Utredningen tycker att aktiekapitalet fungerar som ett borgenärsskydd, men säger också att det går snabbt att göra av sig med det, men också att det fungerar som en seriositetsspärr (SOU 2008:49).

En positiv effekt av en slopning av kravet på ett minsta aktiekapital är att ägarna själva kan avgöra hur stort de tycker att aktiekapitalet ska vara beroende på exempelvis företagets storlek och inom vilken bransch de befinner sig. Utredningen förklarar också att en minskning av aktiekapitalet till noll kronor skulle inverka på andra borgenärsskyddsregler såsom kravet på att upprätta en kontrollbalansräkning när aktiekapitalet understiger 50 procent. Det nämns också att det personliga ansvaret kan komma att öka vid en sänkning av kravet på ett minsta aktiekapital till noll kronor (SOU 2008:49).

I utredningen har lite olika motargument presenterats.(1) Aktiekapitalet har i princip redan sänkts mycket på grund av inflation, (2) studier har inte visat på att nyföretagandet kommer att öka. (3) Det finns inget som tyder på att det håller på att bli en ökning av bildandet av bolag i andra medlemsländer och för att sen driva det som filial i Sverige. Fördelarna som presenteras är: (1) Aktiebolagsformen blir mer tillgänglig (2) De som befinner sig i branscher som inte behöver 100 000 kr till att börja med ges större möjlighet att starta aktiebolag, exempelvis tjänsteföretag. En större sänkning, till en krona, skulle inte heller öka

nyföretagandet tror man. Dessutom skulle det personliga ansvaret öka, varför fördelarna med aktiebolagsformen minskar. Dessutom leder det till att aktiebolagsformen kan komma att användas mer i oseriösa syften (Svenskt Näringsliv, 2008). Svenskt Näringsliv (2008) säger följande om en sänkning av aktiekapitalet.

Risk för att de tvingande lagbestämmelserna om minimikapital ersätts av avtalade lösningar mellan bolaget och enskilda borgenärer - innebär ökade transaktionskostnader. (Svenskt Näringsliv, 2008: 3)

Fördelarna med förslaget om noll kronor är: (1) Att aktieägarna själva kan bestämma en rimlig nivå på aktiekapitalet utifrån bransch, bolagets storlek, risk etc. (2) Aktiebolagsformen blir alltmer tillgänglig och kan exempelvis användas mer av tjänsteföretag. (3) Sverige anpassar sig till andra EU länder och kan konkurrera bättre mot dessa. (4) Tveksamt vilket reellt värde aktiekapitalet har som ett borgenärsskydd (Svenskt Näringsliv, 2008).

Vid en sänkning av aktiekapitalet till en krona innebär det att det finns andra regler i aktiebolagslagen som behöver diskuteras angående likvidation. Om dessa regler behålls finns nackdelarna att det är löjligt att ha kvar regler som inte kan/kommer tillämpas. (Svenskt Näringsliv, 2008).

Ett alternativt lagändringsförslag läggs dock i Svenskt Näringslivs PM som innebär att man kombinerar en sänkning av gränsen för minsta tillåtna aktiekapital i privata aktiebolag till 1 kr med att reglerna om likvidation vid bristande täckning för aktiekapitalet utmönstras för denna bolagskategori. Om reglerna härom tas bort kommer det inte att finnas några bestämmelser som anger hur bolagets ledning ska agera vid kapitalbrist. Något som kan vara till nackdel för både borgenärerna och aktieägarna. Större fokus kommer då enligt PM:et att sättas på konkursinstitutet och straffbestämmelserna om brott mot borgenärer (Svenskt Näringsliv, 2008).

3.2.2 Höjning av aktiekapitalet 1995

1995 höjdes aktiekapitalet från 50 000 kr till 100 000 kr. I betänkandet beskrivs att en motion hade lämnats in som hänvisade till att det dåvarande aktiekapitalet som hade funnits med i över 20 år på 50 000 kr borde höjas. En höjning enligt konsumentprisindex hade lett till att man hade gjort en höjning till cirka 275 000. Anledningen till att en motion lämnades in om höjning var att man ansåg att det låga aktiekapitalet om 50 000 kr innebar att det blev många fler konkurser i landet, men också att den danska motsvarigheten till aktiebolaget hade ett aktiekapital på 200 000 danska kronor. Tilläggas bör också att flera länder under den här perioden var igång med att höja kravet på minsta aktiekapitalet i privata aktiebolag, bland annat Norge och Finland (Betänkande, 93/94).

Anledningarna till att en höjning nu diskuterades var också att man enligt EG direktiv skulle göra en uppdelning av aktiebolag så att man fick ett publikt aktiebolag, vilket skulle ha minsta aktiekapital om 230 000 svenska kronor.

(Sverige satte senare detta till 500 000kr) Dessutom ansåg man att efter 20 års tid borde det höjas (Betänkande 93/94). Anledningar till höjningen anses ha varit följande punkter:

- Höjning av aktiekapitalet leder till ett större borgenärsskydd
- Gör att företaget får lättare att erhålla kredit
- Motverka missbruk av aktiebolagsformen (Betänkande 93/94)

Några varningens tecken lades samtidigt fram:

- Aktiekapitalets storlek är inte helt avgörande för borgenärernas skydd
- Borgenärer kommer fortfarande kräva att ägaren går i personlig borgen
- Missbruk av aktiebolagsformen kan fortfarande ske
- Redan startade aktiebolag skulle kunna få svårt att skaffa ytterligare kapital
- En höjning av aktiekapitalet skulle kunna medföra att nyetableringen av aktiebolag försvåras (Betänkande 93/94)

3.2.3 Utredning om en ny bolagsform 1974

1978 lades det fram ett förslag om ett andelsbolag i Sverige. Utredningen skulle utreda om en ny bolagsform för mindre företag. Utredningen tog ursprung från att andra länder i Europa hade en bolagsform, där verksamhet kan bedrivas utan personligt ansvar för delägarna med ett lägre krav på insatskapital än vad det var i ett aktiebolag. Det skulle enligt utredningen lämpligast vara en kombination av minoritetsskyddet som finns i handelsbolagslagen med frihet från ett personligt ansvar. Däremot skulle en sådan frihet förutsätta att det fanns ett bundet bolagskapital av en storlek som de kallar för betryggande. Vid ett ja till förslaget anser man att den danska versionen kunde vara en förebild. Skulle en sådan bolagsform införas skulle det också enligt utredningsuppdraget innebära att aktiekapitalet för aktiebolag borde ökas (SOU 1978:66).

Redan under 1944 utredde Sverige om man skulle ha en företagsform av GmbH-typ, vilket syftar mot en bolagsform likt ett privat aktiebolag fast med enklare regler. Således kom utredningen fram till att det inte var lämpligt. Största orsaken till det var att man var rädda för att en bolagsform med mindre regler om publicitet etc, skulle innebära stort missbruk vilket det ansågs ha gjort i Tyskland. Utredningen fann att småföretag är i behov av enklare regler än vad som finns i aktiebolagslagen (SOU 1978:66). Några av företagsformens kännetecken var dessa:

- Delägarna ansvarar inte för bolagets förpliktelser
- Andelskapital skulle uppgå till 20 000 kr
- Bildas av en eller flera stiftare
- Stiftelseurkund ska upprättas
- Registrering av andelsbolaget krävs (SOU 1978:66)

3.2.4 Højning av aktiekapitalet 1973

1973 infördes nya regler för aktiebolag, bland annat att aktiekapitalet skulle höjas till 50 000 kr från tidigare 5 000 kr. Anledningen var framförallt att ägaren skulle kunna uppfylla sina förpliktelser gentemot anställda och borgenärer. Om ägaren inte var beredd att göra en sådan satsning vore inte personen lämpad att bedriva aktiebolag utan borde välja annan företagsform. Man ansåg också att det är just denna höjning som inneburit att frågan om en ny bolagsform kom upp. Man beskrev också att om aktiekapitalet för en ny bolagsform sattes till 50 000 eller högre, vore det helt onödigt att införa en ny bolagsform. (författarna: Således har aktiekapitalet en viktig roll för aktiebolaget och bolagsformen) (SOU 1978:66).

Man ansåg att aktiekapitalet om 50 000 kr var ett borgenärsskydd och även ett viktigt skydd gentemot de anställda. Det ansågs också att 50 000 kr var ett så pass högt belopp att det påverkar småföretagares möjlighet att starta aktiebolag. Man hänvisar till att det var svårt att låna upp till ett sådant stort belopp. En ny bolagsform skulle innebära lägre insatskapital men med starkare regler gällande likvidationsskyldighet. Sådana regler skulle innebära att man vore tvungen att ta upp frågan om likvidation så fort insatskapitalet förbrukats, när minimigränsen underskridits (SOU 1978:66).

Efter denna beskrivning av utredningar av aktiekapitalet går vi över till att beskriva olika företagsformer i Sverige och i Europa, men väljer att först presentera en teori om aktiekapitalets tänkta funktion och sen även presentera intressentmodellen, som visar att det är flera olika intressenter som man måste ta hänsyn till vid en sänkning av aktiekapitalet, eftersom fler än bara företaget självt som kan påverkas av en sänkning av aktiekapitalet.

3.3 Kapitalskyddet i aktiebolag

Ett aktiebolags verksamhet har som syfte att bringa vinst till dess aktieägare. Däremot finns det andra som har intresse av företaget, varför aktieägarna inte kan disponera helt fritt över dess förmögenhet. Aktieägarnas intressen måste vägas gentemot andra intressenters intressen. Däribland finns företagens borgenärer. Därför finns det också regler som säger hur företaget får disponera sin förmögenhet och ett krav på ett minsta aktiekapital. Reglerna i svensk lagstiftning bygger på aktiekapitalet och även dess storlek. Storleken på aktiekapitalet och reglerna om hur inbetalning måste ske har som syfte att tvinga företaget att ha kvar en viss förmögenhetsmassa av en viss storlek som ska ha ett visst reellt innehåll i form av någon slags egendom. Aktiekapitalet är en del av företagens egna kapital och återspeglar företagens förmögenhet i balansräkningen (Andersson, 2002).

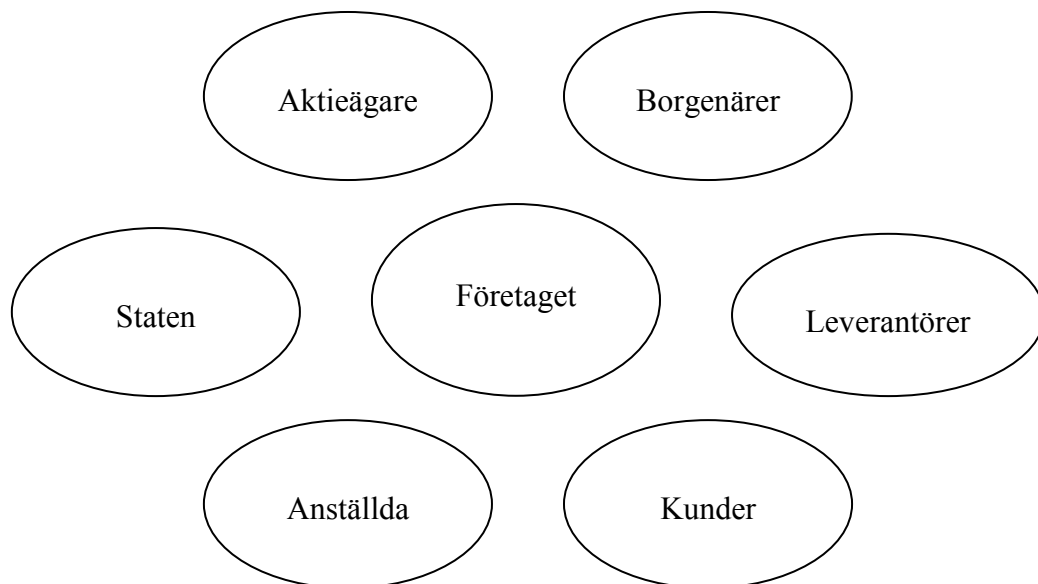
Det huvudsakliga motivet till reglerna om aktiekapitalet är att skapa ett borgenärsskydd. Genom att ha ett krav på ett aktiekapital innebär det att man ställer krav på att bolaget skall ha en viss buffert. (Tillgångar minus skulder ska vara minst 100 000 kr) Således ska aktiekapitalet vara ett skydd för fordringsägare

om bolaget går dåligt. Därför finns regler om bland annat tvångslikvidation (Andersson, 2002).

3.4 Intressentmodellen

Intressentmodellen tar sin utgångspunkt i att företag ska tillfredställa sina intressenter för att få ett stabilt förhållande till dessa. Olika företag har olika intressenter. Det kan exempelvis vara leverantörer, ägare och kunder. Företaget är beroende av intressenterna men samtidigt är också intressenterna beroende av företaget. Exempelvis bidrar långgivare med kapital och får en belöning i form av räntor, amorteringar och välskötta företag (Ax et al, 2005:38-39).

Figur 3.1 Intressentmodellen – exempel på ett företags intressenter

Källa: Egen bearbetning²

Intressentmodellen har som syfte att uppnå de krav som intressenterna ställer. Intressenterna har i många fall olika krav, vilket gör att företaget tvingas ha flera olika mål med sin verksamhet. Det kan också vara så att kraven från de olika intressenterna motsätter varandra, vilket innebär att företaget måste kompromissa för att göra alla intressenter tillräckligt nöjda med sina krav (Ax et al, 2005:40).

² Inspirerad av: Larsson P, et al, 2006: Vinstudelingen i aktiebolag – särskilt om förhållandet till företagets redovisning av goodwill enligt IFRS 3

3.5 Företagsformer i Sverige

I Sverige är de tre vanligaste företagsformerna: enskild firma (572 638 st), aktiebolag (338 756 st) och handelsbolag (87 299 st) (Bolagsverket). Nedan följer en presentation av dessa tre. Övriga företagsformer har inte tagits med eftersom de är mycket färre till antalet och har liten relevans för uppsatsen. Vanligtvis är det också mellan dessa tre företagsformer personer väljer att starta företag.

3.5.1 Bolagsformernas funktion

Aktiebolagsformen är en dominerande företagsform när det gäller sammanlagd omsättning, sysselsatta personer och ekonomisk betydelse inom näringslivet, även om de enskilda firmorna är helt klart större till antalet. Aktiebolagsformen är den enda bolagsform som drivs, där ägaren inte är personligt ansvarig för bolagets förpliktelser. Detta är och har varit en förutsättning för att kunna skaffa kapital från en större allmänhet, vilket gäller för publika aktiebolag. Aktiebolaget är däremot också en viktig företagsform när det viktigaste inte har varit att samla in kapital utan att slippa det personliga ansvaret som andra företagsformer har med sig. Därför har aktiebolaget även blivit mycket vanligt bland mindre organisationer eftersom aktiebolagsformen har vissa organisatoriska fördelar (Nial, 2008:33).

Handelsbolaget är en bolagsform som inte är lika lämpligt för stora företag som aktiebolaget. Det personliga ansvaret för bolagets förpliktelser gynnar varken kreditorerna eller bolagsmännen när det finns ett stort kreditbehov. Handelsbolag har också nackdelen att alla bolagsmän är beroende av varandra och därför består handelsbolag vanligtvis bara av 2 personer även om det skulle kunna vara många fler bolagsmän. Till skillnad mot aktiebolaget finns inte samma föreskrifter som är till för att skydda borgenärerna. Dessutom finns inte samma regler om redovisning och inte heller samma krav på publicitet som finns hos aktiebolaget (Nial, 2008:33-34).

Den enskilda firman passar för mindre företag, framförallt eftersom det inte finns någon direkt skillnad mellan privatperson och företag. Det gör att ägaren har ett fullständigt personligt ansvar (Nial 2008).

Det har diskuterats om en ny bolagsform ska tas fram i Sverige. De ganska stränga reglerna som gäller för aktiebolag lämpar sig endast för större bolag och det är kanske inte rimligt för små bolag att tillämpa samma regler. Därför har det diskuterats om det skulle vara bättre med en bolagsform där ägaren inte är personligt ansvarig, men där reglerna annars liknar de som gäller för handelsbolag och likt många andra länder i EU (Nial, 2008:37-38).

3.5.2 Aktiebolaget

3.5.2.1 Privata respektive publika aktiebolag

Aktiebolagslagen (2005:551 1 kap 2 §) delar in aktiebolagen i privata och publika. Men lagen är den samma för privata och publika aktiebolag om inget annat föreskrivs. Första kapitlet sjunde paragrafen i aktiebolagslagen tar upp en viktig skillnad mellan privata och publika aktiebolag. Nämligen att privata aktiebolag inte får sprida sina aktier genom annonsering. Det beskrivs också att privata aktiebolag inte får erbjuda fler än 200 personer att teckna aktier (värdepapper)(1 kap 7 § ABL). I aktiebolagens första kapitel tredje paragrafen beskrivs det att aktieägarna inte har något personligt betalningsansvar för bolagets förpliktelser. Däremot hänvisar samma paragraf till att ansvaret inte omfattar förpliktelser som ”uppkommer i uppdrag som aktieägaren inte själv handlägger eller på annat sätt svarar för”(1 kap 3 § ABL).

3.5.2.2 Aktiebolagets bildande

Ett aktiekapital kan bestå av en eller flera ägare. Ett aktiebolag bildas av en eller flera så kallade stiftare. Kraven som ställs för att få starta ett aktiebolag är att det är en fysisk person som är bosatt i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är en svensk juridisk person eller en juridisk person som har bildats enligt den lagstiftningen som finns inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. (2 kap 1 § ABL). Vid en bolagsbildning finns det vissa åtgärder som måste genomföras: (1) upprätta ett utkast till en stiftelseurkund. (2) En eller flera av stiftarna ska teckna sig för samtliga aktier i bolaget. (3) Aktierna måste sedan betalas. (4) Stiftelseurkunden skall färdigställas och undertecknas. (5) Bolaget skall anmälas för registrering (2 kap 3 § ABL). Aktiebolaget anses bildat när stiftelseurkunden har undertecknats av samtliga stiftare. Stiftelseurkunden skall exempelvis bestå av följande: teckningskursen, uppgifter till revisor, styrelsesuppleant och lekmannarevisor (2 kap 5 § ABL).

Enligt första kapitlet femte paragrafen i Aktiebolagslagen ska aktiekapitalet i privata aktiekapital uppgå till minst 100 000 kr. Publika aktiekapital ska istället ha ett aktiekapital om minst 500 000 kr enligt 14:e paragrafen i aktiebolagslagen (1 kap 14 § ABL).

Aktier skall antingen betalas i pengar eller med apportegendom (2 kap 16 § ABL). Aktiekapital som betalas in i pengar skall ske till ett särskilt konto. När hela beloppet har betalats in på kontot och stiftelseurkunden har undertecknats av samtliga stiftare får beloppet som betalats in lyftas (2 kap 17 § ABL).

Om istället inbetalning sker av apportegendom skall en revisor granska detta och lämna ett skriftligt intyg över betalningen, som exempelvis ska innehålla apportegendomens värde och om apportegendomen är till någon nytta för företaget. (2 kap 19 § ABL)

Registrering av bolaget måste göras inom sex månader efter det att stiftelseurkunden har undertecknats (2 kap 22 § ABL). För att registrering ska få ske måste exempelvis hela aktiekapitalet vara inbetalt och detta måste visas genom intyg från kreditinstitut (2 kap 23 § ABL). Innan registreringen har gått igenom kan bolaget inte förvärva rättigheter eller skyldigheter. Bolaget kan inte heller föra talan i domstol (2 kap 25 § ABL).

I bolagsordningen måste en del obligatoriska uppgifter lämnas. (1) Bolagets firma (2) Ort var bolagets säte finns (3) Föremålet för bolagets verksamhet (4) Angivet aktiekapital eller dess maximi- och minimibelopp. (5) Antal aktier, (6) antal styrelseledamöter, (7) Antal Styrelsesuppleanter, (8) Antal revisorer (9) hur bolagsstämman ska sammankallas, (10) Vilket räkenskapsår som verksamheten ska omfatta (3 kap 1 § ABL).

Om redovisningsvalutan inte ska vara i svenska utan i euro skall detta nämnas i bolagsordningen. I dess fall ska också aktiekapitalet vara bestämt i euro (3 kap 2 § ABL).

En viktig princip i aktiebolaget är att aktierna kan överlätas och fritt förvärvas (4 kap 7 § ABL).

Aktieägarna har möjlighet att ta beslut genom att delta vid aktiebolagets bolagsstämma (7 kap 1 § ABL). Kravet för att få delta i bolagsstämman är att aktieägare måste senast på dagen för bolagsstämman vara inskriven i aktieboken.

3.5.2.3 Minskning av aktiekapitalet

En sänkning av aktiekapitalet får ske för att täcka förluster som inte kan täckas av det fria egna kapitalet (20 kap 1 § ABL). Beslutet måste i så fall tas av bolagsstämman med två tredjedelars majoritet (20 kap 5 § ABL). Det behövs inget tillstånd från myndighet eller från något beslutsorgan. En minskning av aktiekapitalet får däremot inte följas av vinstutdelning till ägarna de närmaste tre åren om inte aktiekapitalet har höjts igen, vilket är ett skydd gentemot fordringsägarnas tillskjutna aktiekapital (Hemström, 2007:159-160).

Enligt 20 kap 1 § ABL får en minskning av aktiekapitalet ske för att (1) täcka förlust, om inte det fria egna kapitalet kan täcka förlusten. (2) Avsättning till fond, som sedan får användas efter beslut av bolagsstämman. (3) Återbetalning till aktieägarna. En minskning av aktiekapital kan ske antingen genom att indragning av aktier sker eller utan någon indragning av aktier (20 kap 2 § ABL).

3.5.2.4 Ansvar och risk

Enligt 25 kap 1 § ABL kan bolaget bestämma att gå i likvidation efter beslut av bolagsstämman, vilket då är en frivillig likvidation det rör sig om. Det krävs dock att det tas fram ett förslag till beslut som exempelvis måste innehålla skälen till att bolaget går i likvidation och när likvidationen ska ske (25 kap 3 § ABL).

Anledningen till att denna information måste publiceras är att det kan vara till nytta för aktieägarna.

I aktiebolagslagen finns bestämmelser om att Bolagsverket i vissa fall kan och ska besluta om likvidation, så kallad tvångslikvidation. Tvångslikvidation innebär att beslut har skett genom domstol eller myndighet att likvidation ska ske (25 kap 11 § ABL). Det finns en del olika fall som kan leda till tvångslikvidation men vi nöjer oss med att presentera tvångslikvidation på grund av kapitalbrist. Enligt 25 kap 13 § är styrelsen skyldig att låta granska en kontrollbalansräkning. Kontrollbalansräkning ska tas fram (1) när man kan anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet och (2) när bolaget inte har tillgångar att utföra betalning av utmätningsfordring. Om man inte kommer i ordning med kapitalbristen måste bolaget gå i likvidation. Det är en del av ABL:s kapitalskyddsregler. Det ska vara ett skydd för borgenärerna och därför finns reglerna om kontrollbalansräkning.

Om kontrollbalansräkningen visar att det faktiskt råder kapitalbrist, ska styrelsen kalla till en första kontrollstämma (25 kap 3 § ABL). Om det inte leder till likvidation redan nu har bolaget en viss tid på sig att rätta till kapitalbristen och ny kontrollbalansräkning ska tas fram. Enligt 25 kap 16 § ABL ska en andra kontrollstämma hållas inom åtta månader från den första stämman. Om inte kapitalbristen blivit bättre efter andra bolagsstämman ska styrelsen begära beslut om likvidation (25 kap 17 § ABL). Om inte dessa regler följs kan bolagets styrelse, aktieägare och andra som företrätt bolaget bli personligt ansvariga för bolagets förpliktelser (25 kap 18-20 § ABL). Andersson et al (2008) beskriver att kontrollbalansräkningen ska upprättas genast då det kan antas att det råder kapitalbrist. Denna kontrollbalansräkning ska sedan granskas av samtliga revisorer som är involverade i företaget.

Enligt aktiebolagslagen (25 kap 18 § ABL) finns det vissa undantag för att aktieägarna inte har personligt betalningsansvar.

1. Om styrelsen inte låtit revisorn granska en kontrollbalansräkning
2. Att styrelsen inte låtit sammankalla en första kontrollstämma
3. Att styrelsen inte låtit ansöka hos tingsrätten om att bolaget skall gå i likvidation.

Om styrelsen underlåtit sig ovanstående punkter blir styrelsens ledamöter ansvariga för de förpliktelser som har skett för bolaget under den tid som styrelsen har underlåtit ovanstående punkter (25 kap 18 § ABL). Aktieägare kan också bli personligt ansvariga om personen är medveten om att företaget är skyldigt att gå i likvidation men beslutar att fortsätta driva verksamheten vidare (25 kap 19 § ABL). Däremot så har den som inte varit försumlig inget personligt ansvar.

Enligt 25 kap 34 § ABL ska likvidatorn skicka en kallelse till samtliga bolagets okända borgenärer så fort likvidatorn har tillträtt. Om inte fordringsägare anmäler sig inom kallelsetiden kan dennes rätt till betalning utebli (Andersson et al 2008:25:81).

Det beskrivs att aktiebolagets kännetecknande egenskaper är dess begränsade ansvar för ägarna, bolagets status som juridisk person och att det kan existera i obegränsad tid. Fördelarna med det begränsade personliga ansvaret är att det begränsade ansvaret gör att behovet att övervaka bolagsledningen minskar. Det med tanke på att desto större risk som tas av en borgenär, desto större krav kommer denne att ställa på att bevaka bolagsledningen (Andersson et al, 2008).

3.5.2.5 Fördelar med aktiebolag

Genom att driva företag i aktiebolagsform får ägaren som privatperson det största möjliga ekonomiska skyddet och det finns en klar linje mellan privatperson och företaget. ”I ett aktiebolag har aktieägarna inflytande och ekonomiskt ägande motsvarande ägda aktier (AB-Bolagsverket).” Aktiebolag får också tillämpa brutet räkenskapsår, vilket innebär att räkenskapsåret kan vara från det vanliga kalenderåret. Det kan ge fördelar genom att den ekonomiska planeringen underlättas exempelvis när det gäller skatter, krediter, löner och räntor (AB-Bolagsverket).

3.5.2.6 Nackdelar med aktiebolag

För att driva ett privat aktiebolag krävs ett tillskott på 100 000 kr från ägaren/ägarna. Problem som finns är exempelvis att ägaren blir tvungen att ställa personlig borgen eller pantsätta sin privata fastighet för att låna till aktiekapitalet (Netofworks). Möjligheten att ägarna kan låna från aktiebolaget är liten då det i princip är förbjudet. Vi ser också att det finns fler regler för aktiebolag, såsom krav på revisor, bolagsstyrelse och årsredovisning. ”Aktiebolaget innebär också högre sociala avgifter på löneinkomster än på löneuttag från en enskild firma”. ”Du kan inte kvitta skatten på gamla vinster mot senare underskott (Säljarnas).”

3.5.3 Handelsbolag

3.5.3.1 Handelsbolagets bildande

Ett handelsbolag föreligger om två eller flera har avtalat om att driva näringsverksamhet tillsammans och bolaget har förts in i handelsregistret (1 kap 1 § HB). Det bildas genom att två eller flera fysiska och/eller juridiska personer träffar ett avtal. Firmanamnet ska bestå av ordet handelsbolag och ska också skilja sig tydligt mot andra handelsbolag för firmor inom samma län. Precis som för det enkla bolaget kan inte ytterligare en bolagsman ingå i handelsbolaget utan alla bolagsmäns samtycke, om inget annat har avtalats, eftersom reglerna är dispositiva (Hemström, 2007:45).

3.5.3.2 Ansvar och risk

I handelsbolag ansvarar ägarna solidariskt för företagets förpliktelser (2 kap 20 § HB) och ägarna är personligt ansvariga för handelsbolagets förpliktelser. Handelsbolaget är en juridisk person men ägarna har ändå ett personligt ansvar, men också ett solidariskt ansvar gentemot övriga ägare. Att ägarna är solidariskt ansvariga innebär att den som har en fordran på företaget kan kräva denna av vem som helst av ägarna och sen är det denna ägare som får kräva tillbaka detta från övriga ägare (HB-Bolagsverket).

Handelsbolaget är en juridisk person och kan således som lagen skriver ikläda sig skyldigheter (1 kap 4 § HB). Betydelsen av att handelsbolaget är en juridisk person innebär att man måste skilja mellan handelsbolagets interna förvaltning och dess relationer till olika tredje män (Hemström, 2007:47). Enligt 2 kap 3 § HB får samtliga bolagsmän vidta åtgärder i förvaltningen om inget annat har avtalats. Däremot får detta inte ske när det gäller åtgärder som är främmande för bolagets ändamål. Likställt med det enkla bolaget får också åtgärder som måste ske vid en viss tidpunkt tas utan att samtliga bolagsmän är närvarande exempelvis vid sjukdom.

Enligt Bokföringslagen 2 kap 1 § är handelsbolag skyldiga att upprätta bokföring. (Hemström, 2007:49) De är också skyldiga att avsluta årets bokföring med antingen ett årsbokslut eller en årsredovisning. Årsbokslut eller årsredovisning skall godkännas av samtliga bolagsmän. Dessutom ska om det finns krav på att en årsredovisning tas fram, även finnas en revisor som granskar denna (Hemström, 2007:50).

Antingen gör handelsbolaget vinst eller förlust. Denna vinst eller förlust ska sen fördelas ut bland bolagsmännen. Ingen ränta, arvode eller vinst ges till bolagsmännen, utan ska först täcka förlust (2 kap 9 § HB). Vid förluster och brist på kapital behöver inte bolagsman lägga in extra kapital för att täcka detta (2 kap 11 § HB).

3.5.3.3 Fördelar med handelsbolag

Handelsbolaget har liksom övriga bolagsformer en del fördelar. Det är en enkel företagsform som kan ha flera ägare/partners. Till skillnad från aktiebolaget finns inget krav på ett minsta aktiekapital och inte heller något krav på en revisor. Dessutom kan andelarna i handelsbolaget överlätas och till skillnad mot aktiebolaget är det tillåtet att låna ut till delägarna (HB-Bolagsverket).

3.5.3.4 Nackdelar med handelsbolag

Till skillnad mot aktiebolagets grundprinciper är ägarna i ett handelsbolag personligt ansvariga för bolagets förpliktelser. Det kan också finnas besvär med att skaffa kapital (Säljarnas).

3.5.4 Enskild firma

Det som utmärker den enskilda firman är att det inte finns någon riktig gräns mellan ägaren och företaget. Det medför att ägaren till skillnad mot i aktiebolaget är personligt ansvarig för företagets förpliktelser. Om företaget exempelvis hyr en lokal så är det fortfarande privatpersonen som bär allt ansvar och som vid en domstol bär det totala ansvaret och inte företaget. En enskild firma är inte en juridisk person. En enskild firma kan bara ägas av en person, men en enskild firma kan ha anställda. Det finns inget krav på att den enskilda firman ska ha en revisor, men däremot råder bokföringsskyldighet.

3.5.4.1 Fördelar med enskild firma

Likt de andra företagsformerna har den enskilda näringsverksamheten en rad fördelar. Det är en enkel företagsform som inte kräver någon insättning av kapital. Eftersom den enskilda näringsverksamheten är kopplad till ägaren kan den också göra privatuttag och detta är då dennes lön. Till slut har också ägaren av den enskilda firman beslutanderätten. (Säljarnas)

3.5.4.2 Nackdelar med enskild firma

Den enskilda näringsverksamheten skiljer inte mellan företagets ekonomi och den privata ekonomin. Således är det ägaren själv som är personligt ansvarig för alla företagets förpliktelser och denne har ofta behov av kapital. Beskattningen sker progressivt eftersom det inte är företaget som beskattas utan ägaren (Säljarnas).

3.6 Bolagsformer inom EU

3.6.1 Gemensamma bolagsformer i EU

EU-medborgare och företag i EU har möjlighet att starta och driva verksamhet i länder inom EU på samma villkor som gäller för medborgare i det specifika landet. För att detta ska underlättas finns det vissa regler uppsatta från EU, vilket följer av etableringsfriheten som råder inom EU. Men inom EU är man ute efter en större harmonisering än så.

Inom EU finns nu två bolagsformer som är gemensamma och bestämda tillsammans av samtliga EU-länder. Dessa är Europabolag och europeisk ekonomisk intressegruppering. Eftersom bolagsformerna gäller inom alla medlemsländer behöver inte en verksamhet anpassa sig efter att det finns olika regler på ett nationellt plan i de olika EU-länderna.

Företag och privatpersoner kan förutom ovanstående två bolagsformer välja att starta företag i form av kooperativ. Den kooperativa bolagsformen styrs till viss del av regler från EU. Övriga bolagsformer måste anpassa sig till medlemsländernas nationella bolagsformer och deras lagar och regler.

Däremot finns det på förslag att införa ett SPE-bolag i EU, vilket är ett privat aktiebolag som är tänkt att vara en associationsform som i princip är helt styrd av EU:s regler (EU-upplysningen).

3.6.1.1 Europabolag (SE-bolag)³

Europabolag är en möjlig bolagsform för gränsöverskridande verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform. Den är enbart tillgänglig för publika aktiebolag. Genom att bilda ett europabolag kan länder från olika EU länder gå samman eller bedriva sin verksamhet i flera länder utan att ta hänsyn till att det finns olika nationella regler om verksamheten hade bedrivits som exempelvis ett vanligt svenskt aktiebolag. Som vi skrev ovan fungerar europabolag som en juridisk person och ska ha ett aktiekapital. Det minsta tillåtna aktiekapitalet uppgår till 120 000 euro. Europabolag kan bildas genom att: (1) bolag i olika länder går samman (2) genom att bolag i olika länder går samman och bildar ett gemensamt SE-holdingbolag (3) olika EU-länder bildar tillsammans ett SE-dotterbolag. (4) Bolag inom EU med dotterbolag i annat EU-land kan ombildas till europabolag. Det som avgör var företaget registreras är var de har dess säte och dess huvudkontor ska finnas i detta land (EU-upplysningen och Bolagsverket2).

3.6.1.2 Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG)

EEIG är en bolagsform som är tänkt att underlätta för samarbete mellan företag som huvudsakligen befinner sig i olika EU länder. Exempelvis kan nämnas att Bolagsverket nämner att denna bolagsform är lämplig för forsknings- och utvecklingsarbeten. De olika parterna kan vara i olika bolagsformer och när de två verksamheterna bildar ett EEIG innebär det i stort sett bara en bolagsform för ett ökat samarbete, bolaget gör ingen vinst, utan vinst går till de enskilda företagen i respektive land. Ägarna av EEIG ansvarar däremot solidariskt för alla EEIG:s skulder och ansvarsförbindelser (Bolagsverket).

3.6.1.3 Europeiska kooperativa föreningar (SCE-förening)⁴

Ett kooperativ består av frivilliga medlemmar och dessa bildar företagsformen kooperativ. Medlemmarna äger tillsammans kooperativet och syftet med att gå ihop i ett kooperativ är att verka för gemensamma intressen. När EU länderna inte har samma regler gäller de regler som finns där verksamheten har sitt säte. För att bilda en SCE-förening krävs det att minst fem fysiska personer eller två juridiska personer med säte i Europa kan skapa en SCE-förening (EU-upplysningen)

En SCE-förening fungerar som en juridisk person. Således finns också ett krav på ett minsta aktiekapital. I SCE-föreningar ska detta vara minst 30 000 euro.

---

³ Societas Europaea

⁴ Societas Cooperativa Europaea

Registrering ska ske i det land där föreningen har sitt säte och där ska även beskattning ske (EU-upplysningen²).

3.6.1.4 SPE-bolag⁵

EU presenterade den 25 juni 2008 ett förslag om att införa ett europabolag för små och medelstora företag, således privata aktiebolag. Syftet med detta är att underlätta dessa företags etablering på den inre marknaden och att minska de kostnader som uppstår på grund av olika regler i olika EU länder. Den svenska regeringen är positiv till förslaget men ser en del problem. Dels finns det redan andra Europabolag som inte har fått någon direkt framgång och utifrån den bakgrunden tycker man att de regler som tas fram för SPE-bolag måste vara bättre anpassade efter företagets behov. De ser också att det är väldigt viktigt att diskutera borgenärsskyddsreglerna noga (Riksdagen, 2008). Ett SPE-bolag har föreslagits ha följande kännetecken:

- Det är en juridisk person som förfogar över ett aktiekapital
- Begränsat personligt ansvar för aktieägarna
- Aktierna får inte säljas till den breda allmänheten
- Förslagen innebär inte att det måste finnas gränsöverskridande verksamhet för att bolagsformen ska få bildas
- Förslaget innebär ett krav på ett minsta aktiekapital på 1 euro, vilket motiveras av att det är aktieägarna själva som bäst kan avgöra vilket kapitalbehov företaget har (Riksdagen, 2008)

EU kommissionen har gjort en konsekvensanalys. Man menar att det är 99 % av EU:s företag som hör till kategorin små och medelstora företag men att endast 8 % av dessa handlar över nationsgränserna. EU kommissionen beskriver att kostnaden som finns i samband med företagsbildning och skillnader mellan nationella bestämmelser och inget förtroende för utländska associationsformer är de punkterna EU kommissionen har uppdagat i och med konsekvensanalysen som är de största hindren för företagets gränsöverskridande utveckling. (Riksdagen 2008)

Enhetliga regler i hela EU kommer, enligt kommissionen, att leda till kostnadsbesparingar utan att kärnaspekterna i nationell bolagsrättslig lagstiftning behöver harmoniseras (Riksdagen, 2008).

3.7 Ansvar och risk i EU

I EU överlag är aldrig aktieägarna personligt ansvariga för aktiebolagets skulder. I EU är aktiebolag en enskild juridisk person och därmed är det bolaget som ansvarar för eventuella skulder som då utmäts mot bolagets tillgångar. Det aktiekapital som ägarna har satt in vid grundandet av aktiebolaget, i de fall där det

---

⁵ Societas Privata Europaea

finns aktiekapital, får inte användas för utdelning till ägarna förutom när aktiebolaget upplöses. Denna regel är till för att skydda både de olika ägarna men även borgenärer av olika slag (KPMG:17).

Denna del av minimum kapital för grundande av bolag används som en reserv för borgenärer och aktieägare vid eventuella kreditproblem. Om mer aktiekapital sätts in vid ett senare skede är detta också bundet till bolaget, dock ej lika hårt som grundkapitalet. I de flesta EU-länder ska en bolagsstämma hållas så fort hälften av aktiekapitalet är förbrukat (KPMG:17, 153).

Borgenärer syn på att aktiekapitalet anses vara ett borgenärsskydd anses vara lågt då borgenärerna hellre riktar in sig på olika typer av nyckeltal. En annan form av skydd för borgenärerna är att de säkrar sig mot eventuella förluster genom avtal (KPMG:145).

3.8 Andra länders motsvarigheter till det privata aktiebolaget

Tyskland och Storbritannien är stora länder inom EU. De har också vitt skilda regler i jämförelse mot det svenska när det gäller det privata aktiebolaget. Därför har vi valt att presentera dessa nedan. Gentemot Sverige har Tyskland ett aktiebolag med högre aktiekapital men med enklare regler. Storbritannien har den stora skillnaden att deras aktiekapital i princip är slopat. Avslutningsvis presenteras en tabell med alla EU-länders kapitalkrav för privata aktiebolag.

3.8.1 GmbH – Tyskland

GmbH står för Gesellschaft mit beschränkter Haftung (sv. Bolag med begränsat ansvar) och är den mest använda företagsformen bland mindre och medelstora företag i Tyskland. I jämförelse med AG (Aktiengesellschaft), som är den publika aktiebolagsformen i Tyskland, så är GmbH enklare och billigare att administrera för dess ägare. Aktiekapitalkravet för ett GmbH är €25.000, vilket kan betalas in successivt. (Maitland et al, 2008) I Sverige finns ingen motsvarighet till det tyska GmbH bolaget. GmbH bolaget är en mycket vanlig bolagsform i Tyskland framförallt tack vare sitt ansvarsprivilegium. Dessutom är lagstiftningen för denna bolagsform relativt liten. Delägarnas förhållanden och grundurkunden kan således anpassas till vad ägarna själva tycker (Tyskret).

Ett GmbH bolag innebär att det är en bolagsform där ägaren har ett begränsat personligt ansvar till grundkapitalets värde. Detta så kallade ansvarsprivilegium börjar däremot inte gälla förrän bolaget faktiskt har blivit registrerat som ett GmbH bolag (Tyskret).

En ny reform gav ännu större möjligheter för mindre företag exempelvis service företag, då de har möjlighet att starta ett ”entrepreneur’s company”, som även det lyder under samma lagar som ett GmbH. Detta är inte en legal företagsform skild

från GmbH utan en variant av GmbH bolaget. Dessa företag måste dock ha ett tillägg till GmbH då det måste följas av bokstavskombinationen UG (*Unternehmensgesellschaft haftungsbeschränkt*). Den stora skillnaden är att entreprenörsformen endast har ett krav på aktiekapitalet om 1 euro. Dessa företag kan inte dela ut hela vinsten heller till skillnad från vanliga GmbH (Tyskret).

Vid grundandet av ett GmbH måste man följa den inte så omfattande tvingande lagstiftningen. Grundandeurkunden och bestämmelserna kan således utformas flexibelt allt efter behov.

Aktiekapitalet (Stammkapital) på 25 000 euro måste bevaras. GmbH bolaget är en egen juridisk person och kan således exempelvis köpa mark eller exempelvis bli stämnd i en domstol. Det personliga ansvaret är begränsat till den period då bolaget ännu ej är registrerat i "Handelsregistret". Principiellt ansvarar därefter bara bolaget med grundkapitalet. Det finns dock undantag till bolagsmännens ansvar. Däremot får och kan bolaget inte drivas som sig själv, utan det måste beslutande organ: minst 1 direktör (VD). Det högsta beslutsorganet är dess medlemmar (Tyskret).

Men även efter registreringen ansvarar den verkställande direktören personligen för att bolaget uppfyller sina skattemässiga förpliktelser d.v.s. lämnar in deklARATIONEN och betalar förfallna skatter, avgifter och liknande; i synnerhet källskatt och att sociala avgifter betalas. Om bolaget blir insolvent, dvs. inte betalningsdugligt, skall verkställande direktören utan dröjsmål; senast inom loppet av tre dagar, efter det att det har eller borde ha, kommit till hans kännedom, lämna in konkursansökan. I fall han inte gör detta åligger han straffansvar (Tyskret)

Om verkställande direktören gör ekonomiska dispositioner trots att han vet, eller borde ha vetat, att bolaget inte är betalningsdugligt ansvarar han personligt gentemot borgenärerna för den därigenom uppstådda skadan (Tyskret).

3.8.2 Ltd. – Storbritannien

Private company limited by shares förkortas Ltd och är den bolagsform i Storbritannien som påminner mest om den svenska företagsformen, privat aktiebolag. Ett limited får ej erbjuda aktier till offentligheten i utbyte mot pengar eller annan ersättning. Anställda hos företaget och nuvarande aktieägare anses inte tillhöra "offentligheten" i denna bemärkelse och får därmed vara aktieägare i bolaget. Ett Ltd. har inget minimikrav på aktiekapital till skillnad mot de aktiekapitalkrav vi har i Sverige. Däremot finns det inget som hindrar företagsgrundarna att sätta in ett kapital, antingen i form av pengar eller apportegendom så som vi kan i Sverige men även i form av tjänster till skillnad från Sverige (Maitland 2008).

Ett Ltd-bolag kan bildas av en eller flera personer. Vid bildandet måste en stiftelseurkund upprättas som definierar bolaget. En stiftelseurkund ska innehålla namn på bolaget, företagsform, affärsidé och att ansvaret för aktieägarna är

begränsat till insatt kapital. Precis som i svenska bolag så måste aktieägarna registreras i ett aktieägarregister som ska finnas tillgängligt för offentligheten (Maitland et al, 2008/Company Act 113).

Ett limited-bolag måste ha minst en bolagsman i företaget, denna ska nämnas i stiftelseurkunden.(Companies Act 154) Bolagsmännen måste styra företaget efter vad i deras tycke är bäst för företagets framgång och fortlevnad, vidare ska de agera i överensstämmelse med företagets konstitution (Company Act, 171-172).

Då ett limitedbolag inte har några krav på ett minsta aktiekapital måste borgenärernas skydd bestå i någon annan säkerhet. Denna säkerhet borde vara något man avtalar om. Detta sätter större krav på borgenären att bedöma sin motparts kreditstatus och risken i affären. Vid större risker torde då leverantörer eller andra intressenter kräva högre avtalade säkerheter. I Sverige ligger denna säkerhet i huvudsak i det insatta aktiekapitalet vilket kan utläsas som att det är ett säkrare system. Vid större affärer torde dock avtalade säkerheter vara praxis och användas inom båda länder (SOU 2008:49).

En annan skyddsmekanism för borgenärerna är ansvaret som läggs på styrelseledamöterna om bolaget får finansiella problem. När ett företag får kapitalbrist upprättas ett ”balance sheet test”, som kan liknas vid svenska aktiebolags kontrollbalansräkning (SOU 2008:49:73-74).

Om ett limited hamnar på obestånd ska bolagsledningen, enligt Insolvency Act, upprätta ett insolvensförfarande. Ett insolvensförfarande är ett dokument som redogör för vad ledningen tänker göra för åtgärder för att minska kapitalbristen (SOU2008:49:73-74).

Styrelseledmöterna i bolaget kan ställas som ansvariga för ”wrongful trading”, enligt kap. 214 i Insolvency Act, om de inte agerat för att förhindra en konkurs av bolaget om och när de insett att bolaget var på väg i obestånd. Har dock aktioner tagits för att minska skulder kan styrelseledamot undvika ansvar även om bolaget går i konkurs. (SOU 2008:49:73-74).

Brittiska limited-bolag är billiga, i princip gratis förutom registreringsavgifter, att starta. Vilket har lett till att många som ej är brittiska medborgare valt att starta ett Ltd. i Storbritannien för att sedan starta en filial i sitt hemland och på så sätt kringgå hemlandets krav på insatt kapital. Dock slipper man inte undan ansvaret man har mot borgenärer då man, i form av styrelseledamot, kan bli personligt ansvarig vid en eventuell konkurs. (SOU 2008:49:73-74).

Tabell 3.1 Kapitalkravet i EU länderna

Land	Succesiv inbetalning	Aktiekapitalkrav i egen valuta	Aktiekapitalkrav i SEK*
Sverige (AB)	Nej	SEK 100.000	100.000 kr
Belgien (BVBA)	Ja	€18.550	202.854 kr
Bulgarien (LLC)	Ja	BGN 5.000	29.317 kr
Cypern (Ltd)	Nej	CYP 0	0 kr
Danmark (ApS)	Nej	DKK 125.000	183.500 kr
Estland ( )	Nej	EEK 40.000	27.960 kr
Finland (Oy)	Nej	€2.500	27.339 kr
Frankrike (SARL)	Ja	€0	0 kr
Georgien (LLC)	Nej	USD 111	861 kr
Grekland (EPE)	Nej	€18.000	196.839 kr
Irland (Ltd)	Nej	£0	0 kr
Italien (Srl)	Nej	€10.000	109.355 kr
Kroatien (d.o.o)	Ja	HRK 20.000	31.200 kr
Lettland (SIA)	Ja	LVL 2.000	30.960 kr
Litauen (UAB)	Nej	LTL 10.000	31.700 kr
Luxembourg (Sárl)	Nej	€12.395	135.546 kr
Malta (Ltd)	Ja	MTL 500	10.872 kr
Nederländerna (BV)	Ja	€18.000	196.839 kr
Norge (AS)	Nej	NOK 100.000	110.350 kr
Polen (s.o.o)	Nej	PLN 50.000	131.000 kr
Portugal (lda)	Nej	€5.000	54.678 kr
Rumänien (Scrl)	Nej	RON 200	586 kr
Ryssland (LLC)	Ja	RUB 10.000	2.632 kr
Schweiz (AG)	Ja	CHF 20.000	146.910 kr
Slovakien (SRO)	Ja	SKK 200.000	72.560 kr
Slovenien (LLC)	Ja	€7.500	82.016 kr
Spanien (SRL)	Nej	€3.005	32.861 kr
Storbritannien (Ltd)	Nej	£0	0 kr
Tjeckien (s.r.o)	Ja	CZK 100.000	41.000 kr
Tyskland (GmbH)	Ja	€10.000	109.355 kr
Ukraina (TOV)	Nej	€0	0 kr
Ungern (Kft)	Ja	HUF 500.000	20.450 kr
Österrike (GmbH)	Ja	€35.000	382.743 kr

*Enligt valutadag 1/1 2009

Källa: Egen bearbetning (Maitland et al, 2008)

4 Empiri

I detta kapitel presenterar vi den empiri vi har samlat in. Indelningen är gjord så att vi har delat in intervjuobjekten i följande ordning: Företagarna, Bolagsverket, Skatteverket, Bank A, Handelsbanken, Upplysningscentralen, Hamilton, PWC, KPMG. Vi avslutar genom att presentera fyra olika artiklar skrivna av Affärsvälden, LRF, Svenskt Näringsliv och TCO. De beskriver sin inställning till det begränsade personliga ansvaret i aktiebolag och sin inställning till ett Europabolag för privata aktiebolag. Längst ner i detta kapitel finns en uppsummering av våra respondenters svar.

4.1 Intervjuer⁶

4.1.1 Thomas Mattsson, Företagarna (personlig intervju)

Företagarna är Sveriges största näringslivsorganisation och är en medlemsorganisation och intresseorganisation för små och medelstora företag. De representerar ungefär 70 000 företag, varav 55 000 är direktanslutna. Organisationen drivs tack vare medlemsintäkter och får inga statliga eller kommunala bidrag. Thomas Mattsson beskriver det som att de står på tre ben: (1) Opinionsbildning (2) Nätverk (3) Medlemsförmåner. Organisationen är uppdelad i regioner och Mattsson befinner sig på regionkontoret i Skåne där hans huvudsakliga arbetsuppgift består av opinionsbildning.

Mattsson anser att en sänkning av kravet på ett minsta aktiekapital till 50 000 i grund och botten är bra, eftersom många av deras medlemmar är små och nystartade och inte nödvändigtvis har ett stort kapital eller några stora maskiner som kan sättas in som egendom i ett företag i aktiebolagsform. Han anser att en sänkning av kapitalkravet gör det enklare att starta aktiebolag, vilket enligt honom leder till att fler kan starta aktiebolag och därmed få ett större personligt skydd.

Mattsson är för en sänkning till 50 000, men har inget emot en ännu större sänkning. Han säger också att det redan idag är praktiskt möjligt att starta ett aktiebolag med i princip 0 kronor genom att starta ett Ltd i Storbritannien och sen driva det som filial i Sverige och ha samma personliga skydd. Han tycker också att som han förstått det så är tanken att en sänkning av kapitalkravet ska på så vis ge möjligheten att själv avgöra hur mycket man vill gå in med. Om det blir en sänkning av aktiekapitalet tror Mattsson att det blir tjänsteföretag som först och främst ombildar sig från en annan företagsform till aktiebolag för att slippa hela risken. Detta tycker han vore en bra lösning för tjänsteföretag som inte har någon lokal eller några maskiner.

---

⁶ Se bilaga 1-7 för intervjuguider

Till skillnad från andra bolagsformer är aktiebolaget en juridisk person och därmed tar inte ägarna själv den stora smällen om det skulle hända någonting. Så genom att bilda aktiebolag vågar man satsa mer. Han anser inte att ett sänkt kapitalkrav skulle ge mindre skydd för den enskilde.

Om förslaget kan leda till andra effekter som ökad företagsverksamhet ställer han sig först tveksam till förutom att det skulle leda till ett ökat antal aktiebolag men ändrar sig sedan och ser möjligheten att anställda vågar gå ifrån sina nuvarande jobb för att starta aktiebolag, då de tycker att 50 000 kan jag satsa eller då 20 000 plus en successiv inbetalning.

Mattsson ser inte aktiekapitalet som ett borgenärsskydd, eftersom det är ett alldeles för lågt belopp för att vara det. Han tror istället att det kan vara en känsla för den som har ett litet företag och ombildar det till ett aktiebolag, känns mer seriöst och att man vågar satsa lite mer. Han anser att aktiebolaget kan ses som en bolagsform med högre seriositet då kunden känner en trygghet när de handlar med aktiebolag, men enligt Mattsson är detta en falsk trygghet och menar att det inte finns någon garanti för att aktiebolag är seriösa. Mattsson tror även att aktiebolaget närmar sig andra bolagsformer om sänkningen medför ett ökat personligt ansvar.

Mattsson förespråkar ytterligare en bolagsform med begränsat personligt ansvar. Han anser att riktigt små bolag som startar företag tycker att det finns allt för mycket regler och kostnader med aktiebolag. Dessutom har 99% av alla svenska företag under 50 anställda, 98% har under 20 anställda och 95% har under 10 och 70% är soloföretagare, så det skulle vara väldigt många som gynnas av ytterligare en bolagsform som har enklare regler som innebär mindre kostnader.

Det säger sig själv att det är väldigt många företag som skulle dra nytta av någon mellantingsform och väldigt många skulle dra nytta av att sänka till en lägre summa. För av de här soloföretagen är ju majoriteten tror jag enskilda firmor.

Det ska vara enkelt att starta företag och oavsett var du vill driva det. Han finner det olyckligt att man ska behöva ta omvägen kring Storbritannien för att starta sin enkronas aktiebolag för att sen komma till Sverige och starta filial. Det leder till onödigt administration i Sverige men framförallt i Storbritannien. Därför vore det bättre med liknande bolagsformer inom hela EU som är en del av EU:s förenklingsarbete. Mattsson ser positivt på förenklingsarbetet som pågår i Sverige och EU men anser att trots att det sägs annat har Sverige enkla regler i ett EU perspektiv. Att 25 % av reglerna ska försvinna i Sverige tycker han i grund och botten är en bra idé. Han är även positiv till att det ska vara likadana bolagsformer inom hela EU och tror att det är något EU kommer jobba för.

4.1.2 Elisabeth Lagerqvist, Bolagsverket (mailintervju)

Bolagsverket registrerar, granskar och informerar för att skapa ett enkelt företagande och ett rättssäkert näringsliv i Sverige. (Bolagsverket) Vi har varit i kontakt med Elisabeth Lagerqvist som är bolagsjurist hos Bolagsverket. Hon har i sin tur även stämt av frågorna med bolagsverkets chefsjurist Per Nordström.

Lagerqvist beskriver vilka effekter hon tror att en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 kr kommer leda till. Hon tror inte att sänkningen kommer leda till en särskilt stor ökning av antalet aktiebolag, utan att det troligen bara blir en marginell ökning av antalet aktiebolag. Hon tror inte att en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 kr eller ännu lägre leder till ökad företagsverksamhet i Sverige. En sänkning till en krona skulle däremot ha en större effekt på antalet aktiebolag enligt Lagerqvist, men hon tror att det kommer bli på bekostnad av de andra företagsformerna.

Andra effekter är att det skulle kunna leda till att banker och andra skulle vilja ha större säkerhet, vilket skulle kunna medföra att det personliga ansvaret i aktiebolaget höjs, vilket framförallt gäller om aktiekapitalet sänks till ett lägre belopp än 50 000 kr.

Vidare beskriver Lagerqvist att aktiebolaget har en rad fördelar. Man slipper satsa så mycket pengar i nybildningsfasen och det finns ett tydligt regelverk om skyldigheter och rättigheter som täcker in företagets olika faser. När det gäller handelsbolagen är ägarnas rättigheter i princip bara baserade på avtal och dessa är alltför vagt formulerade för att klara ut problemsituationer. Hon anser också att aktiebolaget traditionellt sett har haft ett bättre rykte.

Lagerqvist betraktar aktiebolaget som en bolagsform som kan anses mer seriöst än andra bolagsformer eftersom det har ett aktiekapital som måste betalas in. Aktiekapitalet spelar i sin tur stor roll då seriositeten ökar genom att det finns ett aktiekapital och eftersom det leder till att seriösa personer startar aktiebolag innebär aktiekapitalet också ett skydd för borgenärerna.

Elisabeth Lagerqvist anser att det är positivt med fler bolagsformer där ägaren inte är personligt ansvarig för bolagets förpliktelser. Hon tror inte att aktiebolagsformen kommer allt närmre de andra bolagsformerna utan att det snarare är tvärtom om, att de andra bolagsformerna närmar sig aktiebolagsformen. Anledningen till det är att det görs och har gjorts ansträngningar för att reglera saker och ting på ett likartat sätt. Dessutom tycker hon det har gjorts ansträngningar för att göra skattereglerna mer lika varandra. Hon anser däremot att aktiebolaget kan sägas närma sig de andra företagsformerna med tanke på att aktiekapitalet sänks och därmed närmar sig de andra företagsformerna.

Att införa gemensamma bolagsformer och regler gällande aktiekapitalkrav inom EU är enligt Lagerqvist positivt. Hon nämner också att det finns vissa gemensamma regler för aktiebolag som gäller inom EU redan idag.

4.1.3 Ann-Kristin Andersson, Skatteverket (personlig intervju)

Ann-Kristin Andersson är sektionschef för sektionen i Malmö på Skatteverket. Sektionen handlägger aktiebolagen för södra kontorsområdet vilket är cirka 14 000 aktiebolag. Hon har jobbat 30 år inom organisationen med varierande

uppgifter, empelvis som lärare och informatör, men hon har alltid återvänt till taxeringen, där hon har sina grunder.

Andersson började intervjun med att berätta hur de går tillväga med deklARATIONERNA på skatteverket. Deklarationer lämnas in till Skatteverket som i sin tur skickar dem vidare till Östersund där de scannas in i det nya datasystemet TINA. Dessa granskas sedan lite varierande beroende på bolagsform. Det är olika frågor som kommer upp vid de olika bolagsformerna men grundprincipen är att grundkontrollen är densamma oavsett bolagsform.

Andersson tycker att det är alldeles för lätt att starta företag i Sverige idag oavsett bolagsform. Aktiebolag har den fördelen att de, som det ser ut idag, måste ha en auktoriserad revisor och det säkerställer att papperna är i någorlunda ordning enligt henne. En enskild firma kostar ju ingenting att starta och det ställs inga krav på exempelvis att personen ska vara bokföringskunnig eller att de ska ha kunskaper om vilka skyldigheter och rättigheter de har. Hon upplever därför att det är väldigt mycket extra jobb med nystartade företag. Regelverken för aktiebolag är likadana oavsett storlek på aktiebolaget och därför jobbar skatteverket mycket i informationssyfte i nya företag idag, vilket gäller för alla företagsformer.

Som vi redan skrivit anser Andersson att det är för lätt att starta företag och hon ger säger följande på frågan till vilken inställning hon har till dagens aktiekapital på 100 000 kr.

Vad är 100 000 för att starta ett bolag. Det är lite på fel håll. I stort sett kan vem som helst starta ett bolag för 100 000 kr [...]

Ett problem som Andersson ser det är att när man startar ett företag har man kanske hjälp av en revisor, men sen har du inte kontakt med någon på ett helt år innan revisorn ligger på inför bokslutet och då har det passerat 12-15 månader där det har hunnit bli mycket fel på både skattedeklarationen och momsdeklarationen.

Sköter de sig och är seriösa så rättar det oftast upp sig. Därför då håller revisorn lite koll löpande och ser att de lämnar sina skattedeklarationer i tid. Och gör de inte det så blir det en oren revisionsberättelse. Och då granskar vi de speciellt. De är skyldiga att lämna in en kopia på den orena revisionsberättelsen. Så alla som har en oren revisionsberättelse, de genomgår en granskning då efter det så att säga.

Andersson tycker att aktiekapitalet idag är för lågt och tycker inte det vore alls bra med en sänkning till 50 000 kr. Hon ställer sig även frågande på hur obestandsreglerna i aktiebolagslagen kommer att se ut då beloppen kommer vara så låga. Ann-Kristin ger ett förslag på att man kanske hade haft kvar 100 000 som en mellanform och att man skulle ha höjt det för större bolag.

Den enda fördelen Ann-Kristin Andersson ser med förslaget är att fler kan starta aktiebolag på bekostnad av andra företagsformer. Aktiebolaget fungerar bättre internationellt sätt. Dock ser hon faran i att en sådan förenkling av aktiebolagsformen i samband med ett framtida slopande av revisionsplikten kan vara förödande ur skatteverkets synpunkt.

I skatteverkets syn kan man inte se aktiebolaget som en seriositetsstämpel tycker hon. Det fifflas lika mycket i aktiebolag som i andra bolagsformer. Det som kan ses som mer seriöst med aktiebolag är att det ställs mer krav på aktiebolag, exempelvis kravet på en revisor.

Företag som drivs i Sverige som filialer, innebär enligt Ann-Kristin Andersson en minskning av kontrollen. Det är ett stigande problem och därför satsar skatteverket mycket på internationella transaktioner.

Hon anser att det finns fördelar med förenklingsarbetet inom Europa och en enhetlighet mellan olika företagsformer och aktiekapital, eftersom internationaliseringen har ökat. Förenklingsarbetet skulle leda till att informationsutbytet skulle underlättas.

4.1.4 Bank A (personlig intervju)

Vi har varit och intervjuat en erfaren bankman, som vill vara anonym, varför ingen företagsinformation presenteras och inte heller någon presentation av respondenten, utan nämner endast att det är en erfaren bankman som respondenten själv ville beskriva sig som.

Som inledning på intervjun bad vi respondenten beskriva hur ett kreditbeslut går till. Enligt respondenten börjar ett kreditbeslut först och främst med att ett kapitalbehov uppstår ute hos kunden. Kunden bedömer sedan hur finansieringen ska gå till. Om någon del innefattar en bankfinansiering tar denne kontakt med en bank, där banken ska sätta in sig i kundens verksamhet och det han ska finansiera. Banken hämtar information och utefter denna information bedöms affären rent affärsmässigt. Sedan diskuteras lämpliga säkerheter, kredittider, återrapportering om hur affären sköts fortlöpande. Kreditbeslutet tas aldrig av en ensam bankman utan det tas med andra medarbetare eller så används datastöd när det rör sig om mindre krediter.

A tror inte att en sänkning av kapitalkravet leder till särskilt stora effekter. A antar att fler kommer starta aktiebolag istället för andra företagsformer om aktiekapitalet blir en krona men tror inte på ett ökat företagande. Om sloandet av revisionsplikten sker och man sänker kapitalkravet tror A att det är mycket mer administrativt billigt och snabbare att testa en affärsidé via det personliga ansvaret, enskild firma eller något annat.

Vår respondent tycker inte att en minskning av kapitalkravet till 50 000 kr kompenseras av någon annan form av säkerhet. De tittar på kapitalbehovet som bolaget behöver och då är inte aktiekapitalet det viktigaste, utan det är det totala kapitalbehovet.

Respondenten anser att en minskning av kapitalkravet görs av två anledningar. Dels är det enligt A en anpassning till EU. Sverige kan enligt A inte ha skilda

regler eller regelverk om man vill harmoniera med Europa och sudda ut gränserna mellan EU-länderna vilket är målsättningen. Den andra anledningen är att förenkla för företagen vilket är något som A tror kommer uppnås.

A menar att det hos denna bank inte uppfattas som en seriositetsspärr, utan ser på företaget och företagaren. A beskriver aktiebolaget som en associationsform och det är inte företaget de gör affärer med utan människorna bakom företaget.

Enligt A fungerar inte borgenärsskyddet som det teoretiskt sätt var tänkt från början. Studerar man statistik som samlats in har det redan gått så långt när företag kommit på obestånd att det inte finns några pengar kvar till de oprioriterade. Det som finns kvar går till de prioriterade. I teorin fungerar det som ett borgenärsskydd men i praktiken gör det inte det.

En sänkning av kapitalkravet leder enligt A inte till att aktiebolaget blir urvattnat. Anledning är att själva urvattningen av kapitalet ändå är så litet i förhållande till det kapital som behövs för att driva ett bolag. A tycker inte det är av särskilt stor betydelse om aktiekapitalet är 100 000, 50 000, 20 000 eller en krona. Ur bankens perspektiv menar A att de tittar på hela kapitalbehovet vid en finansiering och i det förhållandet är aktiekapitalet en väldigt liten del. Vid ett kreditbeslut tittar de på marknaden för sannolikheten att kunden ska lyckas och vid osäkerhet begärs det in en viss mängd eget kapital i affären och det är ju inte enbart kopplat till aktiekapitalet.

Banken föredrar ingen bolagsform vid kreditbeslut och anser inte att det behövs fler bolagsformer till följd av sänkningen av aktiekapitalet. Man gör en anpassning till företagsformen som kunden har i ett kreditbeslut. Man är medveten om vilken information som måste lämnas och eventuella svagheter som kan finnas i andra bolagsformer där man måste inhämta information på annat ställe. Respondenten beskriver att det finns mycket positivt i aktiebolagslagen och reglerar många förhållanden till sina motparter. Därför är det enligt A en mycket vanlig associationsform. Däremot är det enligt respondenten mycket mer administration att jobba med aktiebolag från början.

A tror att aktiebolagsformen kommer närma sig andra bolagsformer i Europa, men tycker inte att aktiebolagsformen närmar sig andra svenska bolagsformer, eftersom det finns ett tydligt regelverk kring aktiebolaget. De andra bolagsformerna har ett större personligt ansvar än aktiebolaget även om A vill påminna om att där finns personligt ansvar i aktiebolag också.

A tycker att det är viktigt att diskutera ordet risk och menar att en marknadsekonomi aldrig skulle fungera utan att man arbetar med risk ur alla olika perspektiv.

Har man förbrukat hela aktiekapitalet så är bolaget på obestånd och då vidtar vissa åtgärder runt för att skydda borgenärerna. Då blir också ansvaret ett personligt ansvar för dem som sitter på olika poster på bolaget i styrelsen. Därför finns det sätt att hantera bolag som inte är livskraftigt nog att kunna fortsätta och öka sin

skuldmassa och utsätta andra intressenter för risk. ”Vad händer om vi har en krona som aktiekapital? För ska man hantera det krävs en ganska stor anpassning i aktiebolagslagen runt obeståndsfrågorna eller en delvis förbrukning av det, innan man kan sätta ett lägre aktiekapital. Det får konsekvenser.”

A anser det svenska systemet vara väldigt öppet, eftersom aktiebolag är tvingade att lämna in en årsredovisning en gång om året, vilken intressenterna har möjlighet att titta på. Lika öppet är det inte i Europa enligt respondenten och A menar att en harmonisering mellan EU-länderna antingen leder till att Sverige blir mindre öppet eller att övriga länder blir mer öppna. Det skulle i så fall innebära att vissa poster i årsredovisningen bara behöver lämnas väldigt överskådligt. Det som glöms bort är konsekvenserna av den värderingen som ska göras en gång om året till förhållande till det kapitalet man har. Respondenten är trots det positiv till en harmonisering inom EU på bolagsfronten. Det gör att det blir större enhetlighet och mindre risker för missförstånd. A menar att all harmonisering är av godo, eftersom det sparar resurser. Respondenten är också väldigt positiv till förenklingsarbetet som pågår i Sverige men också i övriga EU.

4.1.5 John Persson, Handelsbanken (mailintervju)

Vi har gjort en mailintervju med John Persson som är kontorchef för Handelsbanken i Lund som har varit i organisationen i 11 år.

Persson beskriver att bolagsformen inte har någon betydelse vid kreditbedömning. Istället är det kundens återbetalningsförmåga som kreditbedömningarna grundar sig på och respondentens inställning till en sänkning av aktiekapitalet inte har någon större betydelse för banken. Han skriver också att välskötta företag med sunda balansräkningar aldrig kommer ha några större problem med att få finansiering från banker.

Angående vilka effekter en sänkning av aktiekapitalet kommer få nämner respondenten att fler kommer att välja att starta aktiebolag. Han nämner också att den intressent som kommer påverkas mest av en sänkning av aktiekapitalet är företagaren som står i valet mellan olika bolagsformer.

Aktiebolag har bättre struktur och mer ordning än vad det är i andra bolagsformer enligt vår respondent som är positivt inställd till aktiebolag som bolagsform. Persson tycker att en minskning av aktiekapitalet kommer leda till ett ökat personligt ansvar för ägarna i aktiebolag.

Gällande borgenärsskyddsreglerna som finns i aktiebolagslagen anser respondenten att de är tillräckliga. Persson ser inte heller aktiebolaget som en urvattnad bolagsform. Det är inte bolagsformen som avgör om man tar en kredit eller inte. Han ser däremot inte aktiekapitalet som ett borgenärsskydd, för om det går dåligt för ett bolag är det inte aktiekapitalet som avgör om man förlorar pengar på kredit.

Respondenten anser inte att aktiekapitalet är det bästa sättet att skydda intressenterna utan pekar istället på att det bästa sättet är att göra en strukturerad kreditbedömning och även följa bolaget noga efter detta. Personliga förbindelser, såsom borgensförbindelse är ett annat sätt att förstärka skyddet.

Persson har en positiv inställning till att införa gemensamma bolagsformer och aktiekapital inom EU, så länge det svenska systemet för AB finns kvar med samma möjlighet till att få information från Upplysningscentralen och Bolagsverket om grundare och bolagsställning. Vår respondent ställer sig positiv till förenklingsarbetet som genomgår i Europa på bolagsfronten så länge det inte påverkar informationsmöjligheterna som finns i det svenska regelsystemet.

4.1.6 Roland Sigbladh, Upplysningscentralen (mailintervju)

Vi har gjort en mailintervju med Roland Sigbladh som är anställd som marknadschef hos Upplysningscentralen (UC), där han har jobbat i 15 år. UC säljer affärs- och kreditinformation.

Sigbladh anser inte att en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 kr nödvändigtvis behöver leda till något positivt och tror inte att det kommer leda till ett bättre svenskt näringsliv. Han anser snarare att personer som inte vill satsa det krav som ställs idag på aktiebolag kan välja andra enklare bolagsformer.

En sänkning av kapitalkravet skulle enligt Sigbladh leda till att fler väljer att starta företag i bolagsformen aktiebolag. De olika bolagsformerna i Sverige kommer att likna varandra mer i och med sänkningen av kapitalkravet. Han anser däremot att kreditgivarna kommer att vara tveksamma till att göra affärer med de företag som sänker sitt aktiekapital eller som startar ett bolag med ett lägre aktiekapital än idag. Vid ett lägre aktiekapital tror Sigbladh att kreditgivare och leverantörer kommer kräva andra säkerheter. Om en sänkning till en krona skulle genomföras måste ändringar göras i aktiebolagslagen enligt Roland Sigbladh eftersom reglerna kring kontrollbalansräkning inte har någon effekt längre vid ett så pass lågt kapitalkrav.

Sigbladh anser att aktiekapitalet till viss del kan fungera som ett borgenärsskydd, eftersom individer väljer att starta aktiebolag och vill göra en seriös satsning är det rimligt med en insats som motsvarar en seriös satsning. Det bidrar till att det finns ett visst borgenärsskydd, eftersom det tvingar ägaren att ha ett hyggligt stort aktiekapital. Att ett aktiebolag kan anses vara en mer seriös bolagsform håller han till viss del med om även om de finns många exempel på bolag som drivs seriöst i andra former.

På frågan om aktiekapitalet är det bästa sättet att skydda intressenterna anser Sigbladh att det är ett verktyg som fungerar i symbios med andra verktyg och därmed blir en helhet som fungerar i svenskt näringsliv.

Roland Sigbladh ser positivt på harmoniseringen av bolagen i EU även om han tycker att det ska inte bara förenkla för företagen utan man måste ta hänsyn till kreditgivarna också.

4.1.7 Carl-Henry Salomonsson, Hamilton (mailintervju)

Vi har gjort en mailintervju med Carl-Henry Salomonsson som är advokat/Senior Partner på Hamilton där han verkat i 18 år. Hamilton är en nationell advokatbyrå med juridisk rådgivning inom svensk och internationell affärsjuridik.

Salomonsson anser inte att en sänkning av kapitalkravet är av större väsentlighet sett ur ett borgenärsperspektiv. Han anser däremot att en sänkning av aktiekapitalet kan få lite effekter och menar att ett högre aktiekapital leder till att vissa personer utan ekonomiska förutsättningar sällas bort och kan inte starta en verksamhet i aktiebolagsform. Han anser att en sänkning skulle ge större möjligheter för personer att starta aktiebolag men att det i så fall blir på bekostnad av de andra företagsformerna i Sverige. Han ser fördelen med en sänkning av kapitalkravet eftersom personer med entreprenörsanda och goda idéer i dagsläget kan hindras från att bedriva verksamhet utan personligt ansvar.

Salomonsson beskriver aktiekapitalets tänkta funktion som att det skulle vara den yttersta garantin för fordringsägare och borgenärer. Han tycker däremot inte att den funktionen finns kvar om den någonsin har funnits åtminstone i de flesta fall. Han beskriver det på följande sätt:

När det blir aktuellt för borgenärerna att ta aktiekapitalet i anspråk är aktiekapitalet omvandlat till anläggningstillgångar vilka i en obeståndssituation innehar möjligen mellan 10 och 30 % av sitt värde. Vid den bedömning som görs om aktiekapitalet är förbrukat, vilken bedömning primärt görs i borgenärernas intresse, värderas tillgångarna utifrån ett "going concern" perspektiv vilket medför en högre värdering. Denna värdering är dock inte relevant ur borgenärernas synpunkt.

Salomonsson anser inte heller att aktiekapitalet är det bästa sättet att skydda intressenterna. Han tycker det bästa sättet är att känna sin affärskontakt, att ha en aktiv kontroll av sin reskontra och ta ut förskott eller avbryta affärer i tid vid behov. Han sammanfattar sin ståndpunkt genom att säga att det bästa sättet att skydda sig är genom att bedriva en egen aktivitet gentemot sina affärspartners.

4.1.8 Pär Hammarsjö, PWC (personlig intervju)

Pär Hammarsjö är godkänd revisor sedan drygt fem år. Hans ansvarsområde på Öhrlings Pricewaterhouse Coopers kontor i Lund är framförallt revision i små och medelstora ägarledda företag och då oftast i aktiebolag. Öhrlings Pricewaterhouse Coopers beskrivs av Hammarsjö som Sveriges ledande byrå på redovisning, revision och rådgivning och har över 3300 anställda i Sverige, cirka 150 000 anställda globalt och finns i cirka 130 länder. Hammarsjö säger att de kan hantera de flesta frågorna och områden de jobbar inom är: revision, corporate finance, affärsrådgivning och affärsutveckling

Innan intervjun påbörjades var Hammarsjö noga med att påpeka att det är hans åsikter som presenteras och att han inte representerar Öhrlings Pricewaterhouse Coopers åsikter. Innan intervjun påbörjades frågade vi om vi fick använda diktafon vilket vi fick. För att vara på den säkra sidan har även stödanteckningar tagits.

Hammarsjö anser att en sänkning till 50 000 inte gör till eller från utan menar att om en sänkning ska ske kan det lika gärna sänkas till noll eller en krona.

Då är det nog lika bra att gå hårt åt och ta bort hela som man har ju i vissa andra länder om jag förstått det rätt.

Hans inställning är att en sänkning till noll eller en krona är lika bra då aktiekapitalet i praktiken inte har den funktionen som lagstiftarna ämnade. Skulle en sänkning ske till noll alternativt en krona skulle regelverket om kontrollbalansräkning likaväl kunna slopas. Att sänkningen kan leda till ökad företagsverksamhet i Sverige håller Hammarsjö med om då fler skulle ha möjligheten att starta aktiebolag och därmed ha mindre risk med sin verksamhet.

Enligt Hammarsjö är 100 000 kr ett förhållandevis lågt belopp på aktiekapitalet. 100 000 kr är enkelt att göra av med under en dålig dag på börsen. ”Så jag tycker inte att aktiekapitalet fungerar som ett borgenärsskydd, i och med att det är så lätt att så att säga göra sig av med pengarna.” Han diskuterar också hur det skulle vara om aktiekapitalet var ett större belopp, men menar att det skulle ge samma effekt. Ena dagen är pengarna där, men säg att aktier köps för pengarna och dagen efter är de värdelösa.

Hammarsjö beskriver att det finns borgenärsskyddsregler och konkursregler och för att förstärka skyddet för intressenter och borgenärer diskuterar han om en möjlighet är att öka styrelsens ansvar. Han beskriver att det finns regler idag för styrelsens ansvar, men anser att om straffansvaret kan bli större om ett företag gör sig av med aktiekapitalet på ett icke godtagbart sätt. Han tycker det är svårt att avgöra vilket sätt som är det bästa för att skydda intressenterna, men nämner att revisorn har en viktig roll i denna fråga. Hammarsjö resonerar också kring möjligheten att stärka lagstiftningen på andra områden. Han säger att reglerna för obestånd och konkurs skulle kunna förstärkas, men tror inte att det ger någon effekt då folk vanligtvis inte känner till lagstiftningen, trots att de är skyldiga att göra det. Hammarsjö avslutar med att säga att det är svårt att hitta en bra lösning för att skydda intressenterna.

Hammarsjö beskriver att det personliga ansvaret inträder när mer än halva aktiekapitalet är förbrukat och en kontrollbalansräkning då ska tas fram. Men enligt honom är det lite godtyckligt. ”Beroende på vem som tittar på siffrorna blir det olika åsikter om när likvidationsplikten inträder och det kan skilja lång tid beroende på hur bedömningen görs.”

Han menar att aktiebolagsformen ändå kan förhindra oseriösa personer från att starta aktiebolag pga. kravet på ett minsta aktiekapital och att ett aktiebolag måste

ha en revisor. Därmed kan vissa intressenter skyddas enligt honom. Hammarsjö anser att aktiebolag kan anses som ett mer seriöst bolag och inte kommer att förlora den statusen vid en eventuell sänkning av aktiekapitalet. Han ger förklaringen att det finns en oberoende granskare, revisorn, och att det ger ett visst borgenärsskydd dock ska det påpekas att det inte alls behöver vara ett seriöst företag för att det drivs i aktiebolagsform. Istället är det personen bakom företaget och inte bolagsformen som avgör om företaget är seriöst. Hammarsjö anser inte att det behövs fler bolagsformer i Sverige.

Angående förenklingsarbetet i Europa tycker han att det är bra att de ser över om förenklingar kan ske. Men angående de förändringarna som är på gång frågar sig Hammarsjö om det verkligen leder till förenklingar. Han anser t.ex. i och med att revisionsplikten slopas och att företagarna inte tycker att det är någon förenkling rent administrationsmässigt.

Han tycker däremot att det är bra om det blir mer enhetlighet inom Europa då det förekommer stor handel mellan länder inom Europa. Pär Hammarsjö anser även att det snedvrider konkurrenssituationen mellan de olika länderna när det finns så stora skillnader.

En anpassning och harmonisering av EU:s regelverk gällande aktiekapitalet och aktiebolaget tycker han är positivt, han är också positiv till andra harmoniseringar inom EU.

Han beskriver att det visserligen skulle vara bra med samma bolagsformer inom samtliga EU-länder, men tycker att EU startar i fel ände. För att kunna genomföra att samtliga länder har samma bolagsformer krävs först och främst en större harmonisering i skattelagstiftningen, vilken skiljer länderna åt mycket. Det är dock en känslig fråga som inte EU vågar ge sig in på enligt Hammarsjö. Börjar inte arbetet där kommer det aldrig att kunna införas samma bolagsformer i alla EU-länder.

På frågan om det han tror att EU kommer att införa större krav för att få mer enhetlighet för privata aktiebolag inom EU, svarar han både ja och nej. Hammarsjö menar att det finns stora hinder och alla länderna har olika syn och EU är inte direkt som USA, utan har egna nationella lagstiftningar. Han avslutar med att säga att det är bra att EU försöker harmonisera men att det görs på fel sätt.

4.1.9 Ingvar Dahl, KPMG (personlig intervju)

Ingvar Dahl är godkänd revisor sedan 17 år tillbaka och har jobbat hos KPMG i Malmö sedan 2004. KPMG finns representerade i 60 kontor runt om i hela Sverige med 1500 anställda och 123 000 anställda i 145 länder. (KPMG2) De är en av världens största revisionsbyråer och ägs nationellt av privata ägare. Ingvar jobbar idag främst med ägarledda företag men också med en del större företag. KPMG:s affärsområden är uppdelade i 3 kategorier: audit, tax och advisory dvs.

revision, skatt och rådgivning. Inom dessa kategorier ingår uppgifter som due diligence, företagsbeskattning, deklARATIONER, corporate finance m.m.

Sänkningen av aktiekapitalet ska antingen vara hela vägen ner till noll kronor eller en krona enligt Dahl. Den mellanväg som tas upp i SOU2008:49 där det är föreslaget en sänkning till 50 000 kronor är enligt honom en felaktig diskussion. En sänkning till hälften anser han vara obetydlig då ett aktiekapital på 100 000 kronor redan anses vara ett belopp som är för lågt. Då kan man snarare skippa beloppet helt och ha noll eller en krona.

Problemet med en sänkning till dessa låga belopp, enligt Dahl, är att de regler om obestånd som står i aktiebolagslagen måste ändras då de inte längre kommer att ha någon effekt. Denna sänkning skulle troligtvis också leda till att handelsbolagsformen skulle vara onödig. En sådan sänkning kommer förmodligen inte öka företagandet däremot kan det öka antalet aktiebolag som startas tror han.

Att aktiekapitalet skulle fungera som ett borgenärsskydd anser Dahl vara felaktigt eller i alla fall inte stämma längre då aktiekapitalet i ett privat aktiebolag är för lågt för att kunna fungera som finansiellt skydd. Numera ber oftast leverantörer och övriga intressenter om andra säkerheter från ägarna som t.ex. personlig borgen. Personlig borgen förutsätter dock att personen i fråga är förmögen eller att man får sätta lån på huset. Dock anser Dahl att en kompetent styrelse är det bästa skyddet för intressenterna.

Att aktiebolaget anses vara mer seriöst än andra bolagsformer håller Dahl med om. Aktiebolag är enligt honom seriösare då det kräver mer av sina ägare, man ska ha revisor, styrelse och en viss formalia kring bolaget.

Det är lite mer genomtänkt. Det är lite fler personer förutom den enskilda näringsidkaren som är inblandade i affären. Så visst, ett aktiebolag är ju organisatoriskt bättre att hantera än en enskild firma.

Dahl anser även att obeståndsreglerna i aktiebolagslagen som tvingar ett bolags styrelse att upprätta kontrollbalansräkning när hälften av aktiekapitalet är förbrukat kan fungera som ett borgenärsskydd och därmed också ger aktiebolaget en seriositetsstämpel.

Däremot anser han att det inte behövs fler företagsformer än de vi har idag, snarare behövs det färre.

Dahl är positivt inställd till förenklingsarbetet som pågår i Europa i den mån det kommer att bli förenklingar. Dock ser han det som en stor utmaning för länderna att hitta en gemensam lösning som förenklar för alla.

En gemensam bolagsform i hela EU är på väg och kommer förhoppningsvis att leda till att företag kommer att verka under samma premisser i hela EU. Sverige kommer troligtvis även att anpassa sina nationella bolagsformer till mer "europavänliga" sådana.

4.2 Artiklar⁷

4.2.1 Malcolm Svensson - Affärsvärlden

Malcolm Svensson (2008-12-07) på Affärsvärlden skriver i sin artikel "Entreprenörer jagas på pengar" att han ställer sig frågan om det är rätt att olika fordringsägare ska kunna kräva ersättning ur den drabbades privata plånbok. Anledningen till hans artikel är den ekonomiska krisen som har gett många bolag ekonomiska problem och antalet konkurser har ökat, vilket han anser kommer att ge förödande konsekvenser för många småföretagare. Han skriver att många företagsledare som bedriver aktiebolag tror sig slippa undan personligt ansvar vid en konkurs. Malcolm Svensson menar att det inte är så att de slipper undan från personligt ansvar och menar att småföretagarna underskattar risken med att driva företag.

Malcolm Svensson diskuterar vilken betydelse det begränsade personliga ansvaret har i praktiken. Först och främst är lånen ofta upptagna med personlig borgen och då kan självklart den privata ekonomin för ägaren påverkas. Han fortsätter och skriver då såhär:

Personligt betalningsansvar inträder direkt om företräddaren av grov oaktsamhet, eller uppsåtligt, undlåtit att betala in bolagsskatterna. Detta låter som att förseelsen måste vara ganska grov men i praktiken (enligt praxis) framgår att kraven är mycket stränga för bolagets ställföreträdare. Enbart att skatten förfallit till betalning räcker för att göra företagaren personligt betalningsansvarig. Vad som enligt lagen ska vara uppsåt blir enligt praxis ett strikt betalningsansvar!

Han hänvisar också till att Skatteverket har experter inom området, medan den som är anklagad för skattebrott står utan ombud. Kraven gällande leverantörsskulder säger han är visserligen inte lika stränga.

I verkligheten är det väldigt få bolag som upprättar kontrollbalansräkning i tid. En rad småföretagare som startat aktiebolag i tron om att de har begränsat ansvar om det, mot all förmodan, skulle börja krisa sig, kommer under dessa oroliga tider att få se sina bolag körda i botten och kommer drabbas av stora ekonomiska smällar även privat.

Han skriver att de ovannämnda ofta gått i personlig borgen för sina skulder och att det gör att de är personligt ansvariga trots aktiebolagets tänkta funktion att ägaren inte ska vara personligt ansvarig för företagets förpliktelser. Men han säger också att ägarna oftast inte upprättar kontrollbalansräkning i tid varför det personliga ansvaret ändå inträder.

4.2.2 Peter Nilsson – LRF konsult

Peter Nilsson (2007) på LRF konsult har skrivit en artikel som heter "Bilda AB om verksamheten är riskfylld". Där beskriver han att de tre vanligaste företagsformerna i Sverige är, aktiebolag, handelsbolag och enskild firma. Han

---

⁷ Ingen övrig källa är använd förutom författarens artikel

anser att aktiebolag bör startas om företagaren tar stora risker, men han anser att skillnaderna mellan företagsformerna gällande personligt ansvar för företagets förpliktelser har minskat. Han anser däremot att denna fördel har urholkats mycket tack vare förmånsrättslagen som infördes 2004, vilken ofta tvingar kreditinstitut att kräva personlig borgen. Han tycker också att aktiebolagsformen har blivit alltför populär och tycker att det är viktigt att överväga kostnaderna som det finns i och med att verksamhet bedrivs som aktiebolag.

4.2.3 Anne Wigart - Svenskt Näringsliv

Anne Wigart som är expert på bolagsrätt på Svenskt näringsliv har gett åsikter om deras inställning till SPE-bolag i artikeln *"Beklaglig obeslutsamhet om Europabolag"* skriven av Mårten Bergman (2008), där Wigart förklarar att Svenskt Näringsliv tycker det är beklagligt att EU är obeslutsamma gällande förslaget om införandet av SPE-bolag. (Författarna: I slutet av 2008, röstades förslaget om SPE-bolag inte igenom)

Syftet med EU-kommissionens förslag är att öka små och medelstora, SME, företags, konkurrenskraft genom att underlätta deras bildande och verksamhet på den inre marknaden. SPE-bolaget ska i allt väsentligt regleras av en EG-förordning och av respektive bolags bolagsordning. Förslaget innehåller således få hänvisningar till nationell rätt.

Anne Wigart beskriver att ett särskilt regelverk för SPE-bolag kan öka små och medelstora företags rörlighet över nationsgränserna och finner det positivt att kapitalkravet är tänkt att sättas till en euro, eftersom företagarna då själva kan bestämma om en högre nivå om det är något de anser behövas utifrån bolagets storlek, omfattning, risk etc.

4.2.4 Ingemar Hamskär -TCO

Ingemar Hamskär som är TCO:s chefsjurist har skrivit en debattartikel (*Nytt EU-förslag hotar vitala svenska intressen –Varför stödjer Svenskt Näringsliv och Företagarna förslaget*) om varför Svenskt näringsliv och Företagarna stödjer förslaget om ett SPE-bolag och att detta förslaget hotar vitala svenska intressen.

Han skriver att det åtminstone tidigare inte funnits något intresse bland Sveriges småföretagare att få tillgång till ett Europabolag för mindre företag. Han hävdar också att reglerna är alltför krångliga.

[...] om aktiekapitalet bara är en euro kan det komma att innebära att intresset för övriga företagsformer i Sverige som enskild firma, handelsbolag och svenska aktiebolag minskar betydligt. (Hamskär, 2008)

Han diskuterar också att ett SPE-bolag kommer slå bort benen från de seriösa svenska bolagsformerna. Han anser också att eftersom Europabolaget bara är

tänkt att ha en euro i aktiekapital finns inget borgenärsskydd och regler om kontrollbalansräkning kan inte tillämpas.

Hamskär fortsätter sedan med att ta upp möjligheten för oseriösa företagare att flytta säte för sitt bolag och på så sätt undvika ”betungande regler” kring arbetstagarinflytande. Han oroar sig också för att EU-kommissionen verkar försöka skapa en konkurrenssituation inom EU där länder tävlar om att vara mest förmånliga land för företag, ett scenario som kallas ”forumshopping”.

4.3 Sammanställning av empirin

Tabell 4.1 Sammanställning av respondenternas svar

Företag	Kapitalkravet sänks till 50 000		Inställningen till en större sänkning		Leder sänkningen till ökat personligt ansvar?		Aktiekapitalet = borgenårsskydd?		Kan aktiebolaget ses som en seriositetsstämpel?		Inställningen till förenklaringsarbetet som pågår i Sverige och EU		Ny Bolagsform		Större harmonisering inom EU		Ökad företagsverksamhet EU?		Liknande bolagsformer inom hela EU?		Närmar sig aktiebolagsformen andra former?	
	Bra	Dåligt	Ja	Ingen betydelse	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Bra	Nej	Bra	Nej	Bra	Nej	Bra	Nej	Vore bra	Nej	Vore bra	Nej
Företagarna	Bra		Ja		Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Bra	Bra	Ja	Bra	Ja	Bra	Nej/ja	Vore bra	Nej/ja	Vore bra	Ja		Ja
Bolagsverket	-		-		-	Ja	Ja	Ja	Ja	Bra	Bra	Ja	Bra	Ja	Bra	Nej	Nej	Ja	Nej, tvärtom			Nej, tvärtom
Skatteverket	Dåligt		Dåligt		Ja	(Nej)	(Nej)	Nej	Nej	Bra	Bra	Ja	Bra	Nej	Bra	(Nej)	Vore bra	(Nej)	Vore bra			Nej, tvärtom
Bank A	Ingen betydelse		Ingen betydelse		Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Bra	Bra	Nej	Bra	Nej	Bra	Nej	Vore bra	(Vore bra)	Vore bra			Nej
Handelsbanken	Ingen betydelse		Ingen betydelse		Ja	Nej	Nej	-	-	Bra	Bra	-	Bra	-	Bra	-	Vore bra	-	Vore bra			ej urvattnad
UC	Nej		Nej		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	-	-	-	Bra	-	Bra	Nej	-	-	-			-
Hamilton	Bra, men ganska oväsentligt				-	Nej	Nej	-	-	-	-	-	-	-	-	Nej	-	-	-			-
PWC	Mellanligt, dåligt		Ja		Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Bra	Bra	Nej	Bra	Nej	Bra	Ja	Vore bra	Ja	Vore bra			Nej
KPMG	Mellanligt, dåligt		Ja		(Nej)	Nej, obestämdreglerna ja	Nej	Ja	Ja	Bra	Bra	(-)	Bra	(-)	Bra	Nej	Vore bra	Nej	Vore bra			(-)

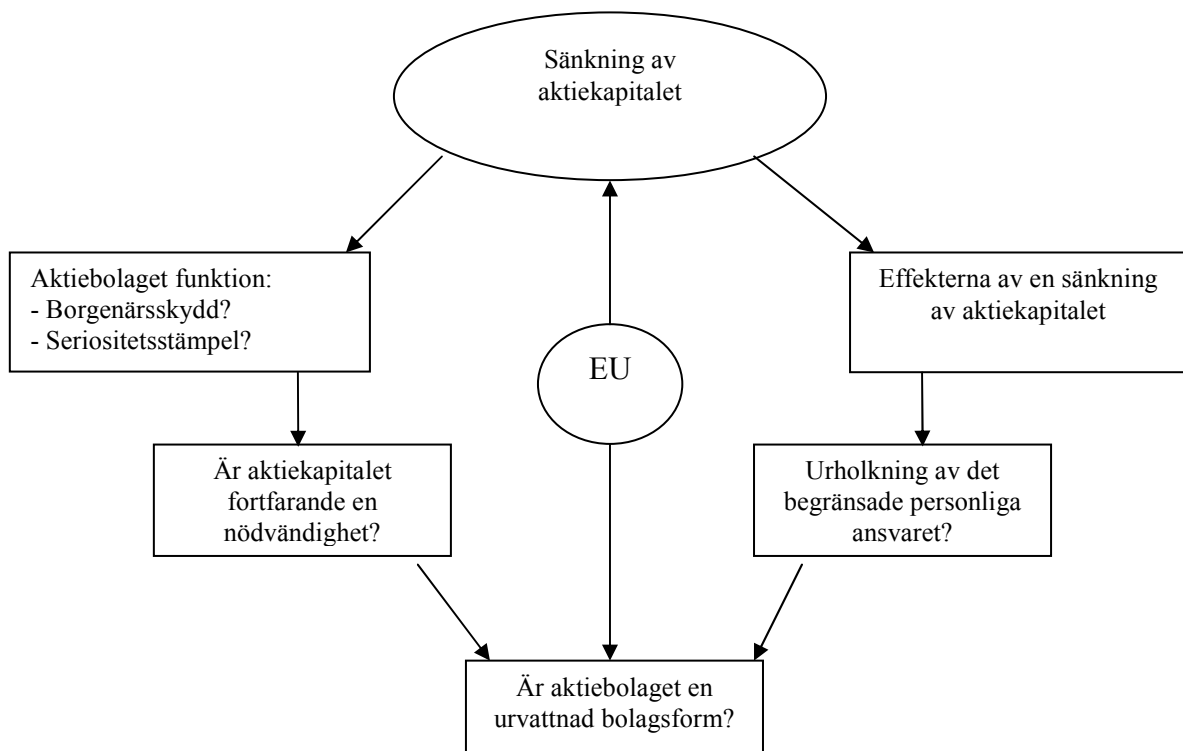
5 Analys

I analysen kommer vi att tolka empirin med hjälp av den teoretiska bakgrunden och lagarna för olika företagsformer som finns i Sverige men också lagarna för andra länders företagsformer.

5.1 Utgångspunkt i analysen

Som vi beskrev i inledningskapitalet har vår problemformulering tagit ursprung i en sänkning av kravet på ett minsta aktiekapital till 50 000 kr. Utifrån det ställde vi oss frågorna om aktiekapitalet i privata aktiebolag fortfarande är en nödvändighet och om aktiebolaget i och med en sänkning håller på att bli urvattnat. Dessutom ställde vi oss frågan hur olika intressenter ser på ett mer harmoniserat EU gällande bolagsrätt och vilka konsekvenser det kan få. Genom nedanstående figur beskriver vi vår tankegång i upplägget av analysen och ger en kort beskrivning av hur de olika delarna är tänkta att hänga samman.

Figur 5.1 Analysens upplägg och utgångspunkt

Källa: Egen bearbetning

5.2 Inställningen till en sänkning av aktiekapitalet

Det finns många intressenter som kan ha intresse av hur det går för ett företag och hur det sköts. Borgenärer har lånat ut pengar och vill ha ränta och leverantörer vill ha betalt för sina varor och tjänster (Ax et al, 2005:38-39). En sänkning av aktiekapitalet påverkar företaget som får aktiekapitalet sänkt, men deras intressenter kan också påverkas.

Respondenterna vi har ställt frågor till har lite olika mening om hur stort aktiekapitalet bör vara och deras inställning till en sänkning av aktiekapitalet skiljer sig åt en del. Att göra en summering av deras svar är i princip inte möjligt, varför en kortare beskrivning av flera olika respondenters inställning presenteras.

Revisorerna (Pär Hammarsjö och Ingvar Dahl) menar att en sänkning till 50 000 kr är ett mellanting och därför inte bra. De tycker att man ska sänka det till en krona eller ha kvar det som det är. Bankerna (Bank A och John Persson) tycker inte förändringen har någon betydelse då de tittar på det totala kapitalbehovet hos deras kunder och inte bara aktiekapitalet. Thomas Mattsson på Företagarna är positiv till förändringen och menar att sänkning är bra för små och nystartade företag, som inte nödvändigtvis har ett stort kapital som kan sättas in i företaget. De är även positivt inställda till en större minskning. En summering av de olika respondenternas svar visar att det är fler som skulle uppskatta en större sänkning än som vill att aktiekapitalet sänks till 50 000 kr. Däremot är Skatteverket tveklöst emot förslaget och tycker snarare att 100 000 kr redan är ett för lågt belopp.

Enligt intressentmodellen måste företaget tillfredställa flera olika intressenter (Ax et al, 2005:38-39). Att våra respondenter har olika uppfattning om hur stort aktiekapitalet bör vara visar att olika intressenter behöver tillfredställas på olika sätt. Bank A:s inställning är att de anpassar sig till de förändringarna som sker och det är något samtliga intressenter behöver göra. Vissa intressenter har kanske inte samma möjlighet att anpassa sig utan får snarare rätta sig efter de förändringarna som sker. Därför kan man undra om SOU 2008:49 inte har tagit det säkra före det osäkra och gått på någonting mellanting för att vissa intressenter som är emot förslaget inte ska drabbas allt för hårt.

5.3 Effekterna av en sänkning

Från 1900-talets mitt och framåt har det funnits diskussioner dels om aktiekapitalet funktion men också hur stort aktiekapitalet bör vara. I utredningen för SOU 2008:49 presenterades en rad motargument mot en sänkning av aktiekapitalet. Man menar att aktiekapitalet i princip redan har sänkts tack vare inflationen. Dessutom sägs att nyföretagandet inte väntas öka och det verkar inte som att fler väljer att undgå det svenska kapitalkravet genom att istället starta filial i Sverige. Argumenten för en sänkning är att aktiebolagsformen blir mer tillgänglig och att företag i branscher som inte har så stort kapitalbehov kan starta aktiebolag.

I likhet med SOU 2008: 49 tror inte våra respondenter att företagandet kommer att öka i och med en sänkning av aktiekapitalet. Åtta av våra respondenter har svarat på om de tror att sänkningen leder till ökad företagsverksamhet. Varav sex av dessa inte tror att det leder till ökad företagsverksamhet. Mattsson på Företagarna ansåg däremot att det faktiskt kan leda till ökad företagsverksamhet då han tror att en minskning av aktiekapitalet leder till att personer vågar satsa mer och exempelvis sluta på sitt jobb för att starta företag. Annars är det allmänna svaret att antalet aktiebolag kommer öka medan de andra företagsformerna blir mindre attraktiva. Exempelvis säger Mattsson på Företagarna att sänkningen troligtvis leder till att fler tjänsteföretag kommer ombildas till aktiebolag och att blivande tjänsteföretag väljer aktiebolagsformen istället för andra bolagsformer. Det är något Elisabeth Lagerqvist på Bolagsverket inte håller med om. Hon anser däremot att en sänkning till en krona skulle få betydligt större konsekvenser och att många fler aktiebolag skulle bildas på bekostnad av andra bolagsformer.

Ingvar Dahl på KPMG ger en annan reflektion och säger att en sänkning av aktiekapitalet kommer leda till att handelsbolagsformen blir onödig, vilket kanske framförallt händer vid en sänkning av aktiekapitalet till en krona.

Roland Sigbladh på Upplysningscentralen diskuterar om en sänkning av aktiekapitalet verkligen kommer leda till någon positiv förändring för svenskt företagsklimat. Däremot anser han att kreditgivarna kommer bli tveksamma till att göra affärer med de företag som sänker sitt aktiekapital eller som startar ett bolag med ett lägre aktiekapital än idag. Detta skiljer lite från den syn som bankerna har som säger att en minskning av kapitalkravet till 50 000 eller lägre inte har någon större innebörd då aktiekapitalet inte har avgörande betydelse för en banks kreditgivning.

I utredningen inför höjningen av aktiekapitalet 1995 ansåg man att en viktig aspekt var att det var lättare att erhålla krediter vid en höjning av aktiekapitalet (Betänkande, 93/94). Sigbladh på UC har således en inställning som instämmer med det argumentet. Bank A avslutar med att de tror att förslaget kommer göra det enklare att starta aktiebolag.

SOU 2008:49 beskrev också en del konsekvenser som kan uppkomma vid en sänkning av aktiekapitalet till noll kronor. Man har inställningen att det gör att ägarna ges större möjlighet att själva avgöra aktiekapitalets storlek beroende på olika faktorer såsom företagets storlek och bransch. Man tar också upp huruvida borgenärsskyddsreglerna skulle påverkas och tappa i betydelse, precis som några av våra respondenter har resonerat. Dessutom diskuteras om det personliga ansvaret kan komma att öka, vilket nämns längre ner (SOU 2008:49).

5.4 Urholkning av det begränsade personliga ansvaret?

Aktiebolaget kännetecknas av att aktieägarna har ett personligt begränsat ansvar för bolagets förpliktelser, vilket skiljer sig mot Handelsbolaget och den enskilda

firman. (ABL: 1 kap 3 §). SOU 2008: 49 beskriver att det personliga begränsade ansvaret kan komma att påverkas, så att det personliga ansvaret ökar.

Flera artiklar argumenterar för att det endast gäller i teorin. Peter Nilsson från LRF skriver i sin artikel att man bör starta aktiebolag om man ska ta väldigt stora risker, men han menar också att skillnaderna mellan bolagsformerna har minskat när det gäller skillnaden mellan det begränsade personliga ansvaret som är en viktig egenskap för aktiebolaget. Han anser däremot att denna fördel som aktiebolaget haft har urholkats på grund av en förändring i förmånsrättslagen 2004, vilket har gett konsekvenserna att kreditinstitut kräver personlig borgen på lån.

Malcolm Svensson ställer sig också frågan hur det begränsade personliga ansvaret verkligen fungerar i praktiken. Han menar att många företagsledare som bedriver aktiebolag tror sig ha ett större personligt skydd än vad de i praktiken faktiskt har och att småföretagare underskattar den risk som finns med att driva aktiebolag. Han hänvisar till två viktiga egenskaper. Dels att lån ofta är upptagna med personlig borgen, dels att många företag i verkligheten inte gör någon kontrollbalansräkning när aktiekapitalet är till hälften förbrukat. Detta medför enligt Svensson att många småföretagare kan sitta illa till och privatekonomin kan bli drabbad.

Våra respondenter har varit oense i frågan om hur en sänkning av aktiekapitalet påverkar det begränsade personliga ansvaret som finns i aktiebolaget. Fyra av sju anser att det inte leder till att det begränsade personliga ansvaret påverkas. Ann-Kristin Andersson på Skatteverket anser däremot att det har blivit en stor förändring i jämförelse med 30 år tillbaka i tiden när hon började på Skatteverket. Enligt henne startade man då aktiebolag för att skydda sin privatekonomi och sin personliga egendom, den tryggheten finns inte längre enligt henne. Numera kräver bankerna stora säkerheter vid lån. Elisabeth Lagerqvist på Bolagsverket tror likt Andersson på Skatteverket att det personliga begränsade ansvaret kan komma att urholkas i och med en sänkning av aktiekapitalet, men tror att det krävs en ännu större sänkning för att det ska ske.

Bank A är av en annan åsikt och tycker att personer som vill undvika det personliga ansvaret genom att starta aktiebolag inte borde starta en verksamhet. Han säger att det alltid innebär ett personligt ansvar i någon form och han menar att aktiebolaget också kräver ett ganska stort personligt ansvar förutom kravet på ett aktiekapital om 100 000 kr.

Våra respondenter anser inte att aktiebolaget närmar sig andra bolagsformer utan tycker snarare tvärtom att det är de andra företagsformerna som närmar sig aktiebolaget. Ann-Kristin Andersson på Skatteverket tycker att de övriga företagsformerna närmar sig aktiebolaget i och med möjligheten till expansionsmedelavsättningen. Den är till för att neutralisera skatteeffekten för enskild näringsidkare och gör det lättare att sätta av till expansionsfonden. Även Elisabeth Lagerqvist tycker att de andra företagsformerna närmar sig

aktiebolagsformen. Hon är även öppen för introduktionen av nya bolagsformer med begränsat personligt ansvar.

En sänkning av kapitalkravet leder enligt Bank A inte till att aktiebolaget blir urvattnat då själva urvattningen av kapitalet ändå är litet i förhållande till det kapital som behövs för att driva ett bolag. Ur bankens perspektiv menar A att de tittar på hela kapitalbehovet vid en finansiering och i det förhållandet är aktiekapitalet en väldigt liten del. Är det helt nytt aktiebolag lär grundaren behöva ställa upp med en bra bit över aktiekapitalet själv. Då får företagaren låna pengar till bolaget om denna inte vill binda kapitalet i aktiekapital.

5.5 Aktiekapitalets funktioner

I SOU 2008:49 diskuteras funktioner som aktiekapitalet har. Man tar upp att det kan fungera som ett borgenärsskydd, vara en spärr som gör att företagsformen ses som mer seriös och används mindre till att fuska med. Utredningen tycker att aktiekapitalet fungerar som ett borgenärsskydd, men säger också att det går snabbt att göra av sig med det, men också att det fungerar som en seriositetsspärr (SOU 2008:49).

Andersson (2002) beskriver att aktiekapitalet och reglerna kring aktiekapitalkravet är till för att fungera som en viss buffert om företaget gör dåliga affärer. Som Andersson beskriver det är grundtanken med aktiekapitalet att det ska fungera som ett borgenärsskydd. (Andersson, 2002) Att aktiekapitalet är viktigt som ett borgenärsskydd har varit ett starkt argument vid tidigare ändringar av aktiekapitalet. Vid betänkandet inför 1995 års höjning av aktiekapitalet till 100 000 kr skriver man att höjningen av aktiekapitalet medför till ett större borgenärsskydd. Samtidigt hänvisar man till att aktiekapitalets storlek inte är helt avgörande för borgenärsskyddet (Betänkande, 93/94).

Från våra respondenter har vi däremot fått ganska motsägelsefulla svar i förhållande till Anderssons beskrivning om att aktiekapitalet skulle ses som ett borgenärsskydd vilket man också till en viss grad tyckt i SOU 2008:49. Sju av nio respondenter ser inte aktiekapitalet som ett borgenärsskydd. Ingvar Dahl på KPMG menar däremot att det är ett borgenärsskydd tack vare reglerna om obestånd och krav på en kontrollbalansräkning som är kopplat till aktiekapitalet. Dock anser Dahl att en kompetent styrelse är det bästa skyddet för intressenterna. Roland Sigbladh på Upplysningscentralen anser dessutom att aktiekapitalet till viss del kan fungera som ett borgenärsskydd, eftersom det ändå medför att det måste göras en seriös satsning och det tvingar ägaren att ha ett hyggligt stort aktiekapital.

Under SOU 1978 ansågs det att en höjning av aktiekapitalet skulle ge ett större borgenärsskydd och som vi skrivit är det något som våra respondenter i dagsläget troligen inte skulle hålla med om. Däremot var uppfattningen 1978 den samma som idag: att aktiekapitalets storlek inte är helt avgörande för borgenärernas syn. Dock finns det en viss skillnad eftersom aktiekapitalet ansågs fungera som ett

borgenärsskydd. Samtidigt ansågs det 1978 att personer tvingades gå i personlig borgen trots aktiekapitalet (SOU 1978).

Pär Hammarsjö på PWC diskuterade om ett högre aktiekapital än dagens 100 000 kr skulle bidra till ett starkare borgenärsskydd. Han ansåg däremot att det skulle ge samma grundproblem som finns idag, att det är lätt och går väldigt snabbt att göra av med pengarna och det skulle vara likadant om aktiekapitalet var högre än dagens.

Om aktiebolaget tror sig lida av kapitalbrist och aktiekapitalet tros ha minskat måste en kontrollbalansräkning göras. Visar kontrollbalansräkningen på att aktiekapitalet har sjunkit till under 50 000 kr, måste kapital på något vis tillskjutas. I följande fall kan ändå ägaren bli personligt ansvarig för företagets förpliktelser.

Enligt aktiebolagslagen (ABL 25 kap § 18) finns det vissa undantag när aktieägarna får personligt betalningsansvar.

- 1 Om styrelsen inte låtit revisorn granska en kontrollbalansräkning
- 2 När styrelsen inte låtit sammankalla en första kontrollstämma
- 3 Att styrelsen inte låtit ansöka hos tingsrätten om att bolaget skall gå i likvidation.

Dessa regler är enligt vissa respondenter inte fullt effektiva. Beroende på vem som tittar på siffrorna blir det olika åsikter om när likvidationsplikten inträder och således kan det skilja väldigt lång tid beroende på hur bedömningen görs. En sänkning av kapitalkravet till en krona skulle medföra att dessa regler vore verkningslösa.

Fem av nio anser även att aktiebolaget kan ses ha en seriositetsstämpel. Åsikterna är således splittrade. Thomas Mattsson på Företagarna säger att det uppfattas som en seriösare bolagsform men att det gör att dess intressenter enligt honom känner en falsk trygghet när de handlar med aktiebolag eftersom det inte finns någon garanti för att de är mer seriösa. Bank A håller med om att det inte är företaget som en associationsform de gör affärer med utan människorna bakom företaget och därför kan inte aktiebolaget ses som att vara mer seriöst än någon annan företagsform.

Ingvar Dahl på KPMG beskriver däremot att han anser att aktiebolaget kan ses som en mer seriös bolagsform. Han anser inte att det enbart beror på aktiekapitalet utan hänvisar till att aktiebolaget kräver mer av ägarna, det måste ha en revisor och styrelse och det finns en viss formalia kring bolaget. Han beskrev det på följande sätt:

Det är lite mer genomtänkt. Det är lite fler personer förutom den enskilda näringsidkaren som är inblandade i affären. Så visst, ett aktiebolag är ju organisatoriskt bättre att hantera än en enskild firma.

Elisabeth Lagerqvist på Bolagsverket betraktar aktiebolaget som en bolagsform som kan anses seriös eftersom det har ett aktiekapital som måste betalas in, vilket enligt henne känns seriöst. Hon beskriver också att seriositeten ökar genom att det finns ett aktiekapital och eftersom det leder till att seriösa personer startar aktiebolag innebär aktiekapitalet också ett skydd för borgenärerna. Det eftersom seriösa företag medverkar till att upprätthålla kapitaltäckningskravet.

Dessutom finns åtminstone än så länge ett krav på att aktiebolag ska ha en revisor. Just kravet på en revisor är något som flera respondenter har tagit upp. Skatteverket är största motståndarna till att detta krav ska försvinna. Bankerna hänvisar till att de ändå kommer kräva att bolaget granskas av någon oberoende och revisorerna tycker det är bra om revisorsplikten tas bort eftersom de anser att det gynnar deras affärer. Företagarna ser det också som något positivt då de finner att det blir enklare att driva företag vid en sådan förändring.

5.6 Bästa sättet att skydda intressenterna

Som Andersson (2002) skriver är aktiekapitalet tänkt att vara en säkerhet gentemot intressenterna. Men våra respondenter sa ovan att aktiekapitalet inte fungerar som ett borgenärsskydd i praktiken. Vilka sätt är då de bästa sätten att skydda sig som intressent?

De inkomna svaren på frågan om aktiekapitalet som den bästa formen att skydda intressenterna på indikerar att våra respondenter inte anser det vara det. Däremot säger Sigbladh från Upplysningscentralen att aktiekapitalet i symbios med de andra verktygen som finns runt omkring aktiekapitalet blir en helhet som fungerar i svenskt näringsliv. Övriga intressenter tar en annan infallsvinkel. Exempelvis säger John Persson på Handelsbanken att han anser att det bästa sättet de kan skydda sig på är genom att göra strukturerade kreditbedömningar och sen följa upp de noga. Han anser också att personliga förbindelser är ett viktigt verktyg, vilket Salomonsson på Hamilton håller med om.

5.7 Aktiebolagets fördelar

De olika företagsformerna har olika fördelar och nackdelar enligt teorin. Aktiebolaget är en företagsform där privatpersonen har det största skyddet och där det finns en klar skiljelinje mellan privatpersonens och företagets ekonomi. I de andra två vanligaste bolagsformerna handelsbolag och enskild firma, finns inte motsvarande skydd för privatpersonen och dessa företagsformer motsvaras inte av ett personligt begränsat ansvar gentemot företagets förpliktelser som det gör i aktiebolaget. Däremot saknar både handelsbolaget och den enskilda firman ett krav om ett insatskapital som det finns hos aktiebolaget vilket uppfattas som positivt hos framförallt nystartade företag. Utöver detta är både handelsbolaget och den enskilda firman enklare bolagsformer och kravet på revisor saknas. (Nial, 2008).

Våra respondenter ser många fördelar med aktiebolaget, mycket tack vare det begränsade personliga ansvaret som är kopplat till det. Mattsson på Företagarna tycker att det medverkar till att ägarna vågar satsa lite mer. Han säger också att ett sänkt kapitalkrav inte leder till mindre skydd för den enskilde och att det personliga ansvaret således inte ökar.

Bank A beskriver att aktiebolagslagen innehåller lagar som reglerar många förhållanden till sina motparter och att det därför är en vanlig associationsform, men nämner även att det är mycket mer administration att jobba med aktiebolag från början. Det är något Bolagsverket håller med om och tillägger också att aktiebolaget har haft ett bättre goodwillrykte och att det finns många problemsituationer som kan uppstå i ett handelsbolag.

Ann-Kristin Andersson på Skatteverket säger att kreditbolag har den fördelen att de som läget är idag att de måste ha en auktoriserad revisor vilket säkerställer att papperna är i någorlunda ordning. En enskild firma kostar ingenting att starta och det ställs inga krav på att näringsidkaren ska vara bokföringskunnig eller ha kunskaper om vilka skyldigheter och rättigheter de har. Hon upplever därför att det är väldigt mycket extra jobb med nystartade företag. Regelverken för aktiebolag är likadana oavsett storlek på aktiebolaget och därför jobbar skatteverket mycket med information till nya företag idag.

Peter Nilsson på LRF konsult ser däremot att det finns en rad nackdelar med aktiebolagsformen, t.ex. större administrations- och revisionskostnader. Konklusionen av hans artikel var att aktiebolagsformen har blivit lite väl populär och att det kan vara smartare att starta upp ett företag i annan företagsform.

5.8 Ansvar och risk i Storbritannien och Tyskland

I Tyskland finns bolagsformen GmbH som är en bolagsform med begränsat personligt ansvar för ägarna som i jämförelse med det svenska privata aktiebolaget har enklare regler och är billigare att administrera. Ett GmbH bolag har ett krav om ett minsta aktiekapital på 25 000 euro och liknande regler som det svenska gällande det begränsade personliga ansvaret. Om VD:n fortsätter att driva företaget och handla trots att bolaget inte är solvent blir denne personligt ansvarig.

I Storbritannien är motsvarigheten till det svenska aktiebolaget ett "Private company limited by share". Här finns i princip inget krav på ett minsta aktiekapital. Dessutom är ägarna begränsade från personligt ansvar förutom om de inte betalt in hela sitt kapital. Eftersom det inte finns något krav på ett minsta aktiekapital blir avtal den vanligaste säkerheten. Det gör att borgenären får större krav på sig att utvärdera kreditstatus och risken i affären. Trots att det inte finns några regler om ett minsta aktiekapital finns ändå regler om att ett "balance sheet test", (liknande det svenska aktiebolagets kontrollbalansräkning) tas fram. Om bolaget hamnar på obestånd ska även bolagsledningen, enligt Insolvency Act upprätta ett insolvensförfarande (SOU2008:49, sid73-74). Vi har tidigare i teorin och i analysen beskrivit det svenska systemet och trots stora skillnader i dels

summan på ett minsta aktiekapital och dels vissa skillnader i aktiebolagets regler, ändå är förhållandevis liknande regler gällande obeståndsreglerna.

Sveriges, Tysklands och Storbritanniens aktiebolag är inte på något sätt unika. I EU gäller att de flesta länder har någon företagsform där det föreligger ett personligt begränsat ansvar och reglerna om att bolagsstämma ska hållas när hälften av aktiekapitalet är förbrukat finns också i de flesta EU länder. En viktig anmärkning att tillägga är också att aktiekapitalet inte anses fungera som ett borgenärsskydd i EU länderna eftersom aktiekapitalet anses vara för lågt och därför riktar borgenärerna hellre in sig på nyckeltal. Vanligt är också att borgenärerna skyddar sig genom att ingår avtal (KPMG).

5.9 Ny bolagsform?

Sverige gjorde en utredning där man 1978 lade fram ett förslag om andelsbolag i Sverige, som skulle vara en bolagsform för mindre företag i Sverige, men där det liksom aktiebolaget fanns ett begränsat personligt ansvar dock där kapitalkravet skulle vara lägre än i aktiebolaget. En sådan bolagsform skulle vara en kombination av minoritetsskydd som finns i handelsbolag men med en frihet från det personliga ansvaret. Detta förslag gick inte igenom (SOU 1978:66). Redan 1944 gjordes en utredning om Sverige behövde ytterligare en bolagsform likt GmbH-typ. Man ansåg inte det lämpligt eftersom en sådan bolagsform kunde vara en möjlighet för missbruk (SOU 1978:66). 1978 kom man med ett förslag med en företagsform som kännetecknades av följande:

- Delägarna ansvarar inte för bolagets förpliktelser
- Andelskapital skulle uppgå till 20 000 kr
- Bildas av en eller flera stiftare
- Stiftelsurkund ska upprättas
- Registrering av andelsbolaget krävs (SOU 1978:66)

Fem av våra respondenter har svarat på frågan om de anser att det behövs en ny bolagsform i Sverige. Av dessa ville tre respondenter ha ytterligare en bolagsform. Thomas Mattsson på Företagarna förespråkar ytterligare en bolagsform med begränsat personligt ansvar eftersom han tror att det är väldigt många företag som skulle gynnas av en bolagsform med enklare regler och där administrationskostnaderna blir lägre. Han nämner exempelvis att 70% av alla svenska företag är soloföretagare. Vår respondent hos Skatteverket håller med om att det vore bra med något mellanting mellan handelsbolag och aktiebolag eftersom regelverken i princip är samma för små och stora företag, vilket hon inte anser vara det bästa.

5.10 EU harmonisering

Tack var etableringsfriheten som råder i EU har personer möjlighet att starta företag i vilket EU-land denne person vill, således med nationella bolagsformer

som finns inom dessa länder. EU har däremot också infört några olika bolagsformer: SE, EEIG och Europeiska kooperativa föreningar (EU-upplysningen). Dessa bolagsformer har inte fått någon direkt genomslagskraft på grund av dess krångliga regler. EU har också föreslagit ett SPE-bolag, vilket ska fungera som ett privat aktiebolag. Förslaget innebär i korthet att SPE-bolag ska kännetecknas av ett begränsat personligt ansvar, aktierna får inte säljas till den breda allmänheten och kravet på ett minsta aktiekapital är tänkt att sättas till en euro (Riksdagen, 2008). Förslaget gick däremot inte igenom 2008 men förslaget håller på att justeras och kommer att finnas med under de kommande åren. Alla åtta respondenter som svarat på frågan om det är bra med en ökad EU harmonisering anser en sådan vara bra. Samtliga dessa anser också att det vore bra om man inför liknande bolagsformer inom hela EU. Vi ser däremot att vissa respondenter framhåller att det är viktigt att de svenska reglerna gällande öppenhet inom svenska aktiebolag bör finnas kvar.

Bank A beskriver exempelvis att en större harmonisering på bolagsfronten gör att det blir större enhetlighet och mindre risker för missförstånd. Flera respondenter har också kort diskuterat att gemensamma bolagsformer kan vara positivt eftersom det gör att det inte längre blir någon konkurrens mellan olika länder på den fronten. Lagerqvist på Bolagsverket nämner också att färre filialer skulle startas i Sverige.

Under våra intervjuer gavs ingen plats till att ställa frågor om förslaget om ett europabolag för privata aktiebolag, som dock inte röstades igenom i år, men kanske i framtiden. Men Anne Wigart tycker att det är dåligt att förslaget om ett SPE-bolag inte gick igenom 2008. Hon skriver att det skulle vara bra för små och medelstora företag då de får en bättre konkurrenssituation på den inre marknaden (EU). Dessutom anser hon att om aktiekapitalet sätts till en euro, ger det ägarna själva möjligheten att avgöra vilket aktiekapital de vill ha och vilket aktiekapital de behöver ha.

Ingemar Hamskär som är chefsjurist på TCO:s skriver däremot att ett SPE-bolag hotar vitala svenska intressen. Han menar att intresset för detta bolag är lågt bland Sveriges småföretagare och att reglerna för ett SPE-bolag är för krångliga. Han anser också att kravet på ett minsta aktiekapital på en euro kan innebära slutet för övriga företagsformer i Sverige, exempelvis den enskilda firman. Dessutom anser han att de svenska aktiebolagen minskar betydligt vid införandet av ett SPE-bolag. Han anser också att ett aktiekapital på en euro innebär att det inte finns något borgenärsskydd då reglerna om kontrollbalansräkning inte kan tillämpas.

5.11 Sverige i jämförelse med EU

Förslaget om ett sänkt aktiekapital i Sverige tar enligt utredningen och flera respondenter utgångspunkt i en EU-anpassning och i ett förenklingsarbete. Alla åtta respondenter som svarat på frågan vilken inställning de har till förenklingsarbetet menar att det är bra. Däremot ställer sig några av

respondenterna frågan om förändringarna verkligen leder till förenklingar och Ingvar Dahl på KPMG ser det som en stor utmaning att hitta gemensamma lösningar som förenklar för alla länder.

Ann-Kristin Andersson på Skatteverket anser att det finns fördelar med förenklingsarbetet inom Europa och en enhetlighet mellan olika företagsformer och aktiekapital, eftersom internationaliseringen har ökat. Hon tror att förenklingsarbetet kommer leda till att informationsutbytet skulle underlättas.

Det vi kan utläsa av vår tabell över olika EU länders krav på ett minsta aktiekapital är att det endast är ett fåtal länder som har 0/1 som aktiekapital. Det är endast Storbritannien, Frankrike, Cypern, Irland och Ukraina som har motsvarande noll eller en krona. Medel ligger runt 75 800 kr. Således är frågan om och hur detta kommer att ändras de närmaste åren.

5.12 Intressenterna – sammanfattande beskrivning

Intressentmodellen beskriver att intressenter har olika intressen som behöver tillfredställas på olika vis. Vissa av våra respondenter är visserligen inte intressenter i ren mening, men representerar en viss intressentgrupp. Av ovanstående beskrivning går det snabbt att inse att intressenterna har olika uppfattning gällande en sänkning av aktiekapitalet och dess betydelse. De olika intressenterna har tänkt på sin situation vid svaren och har inte tänkt ur ett samhällsperspektiv, vilket vi inte har diskuterat i uppsatsen. Därför kommer det finnas intressenter som enligt intressentmodellen inte blir tillfredställda. Detta kan då innebära att företaget måste tillfredställa dessa på ett annat vis. Roland Sigbladh säger exempelvis att en sänkning av aktiekapitalet kan leda till att bankerna kommer kräva andra säkerheter, vilket då blir ett annat sätt att skapa tillfredställelse mellan företag och intressent.

6 Slutsatser

I detta kapitel presenterar vi slutsatser som har dragits utifrån den gjorda analysen. Vi avslutar också med att presentera några förslag på vidare forskning som kan vara intressant att utföra.

6.1 Slutsatser

Aktiekapitalet i svenska privata aktiebolag kommer troligtvis sänkas till 50 000 kr under 2009. Våra respondenter har haft skilda inställningar till denna sänkning. Vid bestämmandet av aktiekapitalet måste en avvägning göras mellan om det ska vara enkelt att starta ett aktiebolag eller om aktiekapitalet ska fungera som en seriositetsspärr för nya företagare. Beroende på vilken organisation som representeras väljs man det alternativ som passar bäst. Företagarorganisationerna är för enkelheten medan de statliga verken och Upplysningscentralen är för en seriositetsspärr. Våra andra respondenter anser inte frågan om aktiekapitalet vara huvudfrågan utan snarare hur lagstiftningen skulle se ut om en eventuell sänkning skulle inträffa.

Våra respondenter anser inte att aktiekapitalet längre har den funktionen det var tänkt och den funktion det en gång i tiden har haft. Först och främst anser de att det inte är ett borgenärsskydd, eftersom det är ett för lågt belopp för att fungera som ett borgenärsskydd. Dessutom går det väldigt fort att göra av med aktiekapitalet. Vi ser också att det finns en liknande syn inom EU:s länder att aktiekapitalet anses vara alltför lågt för att fungera som ett borgenärsskydd. Flera av respondenterna anser däremot att aktiebolaget kan fungera som en seriositetsstämpel.

Bland respondenterna råder det olika uppfattning om det begränsade personliga ansvaret kommer påverkas vid en sänkning av aktiekapitalet. En viktig fördel med just denna bolagsform i jämförelse mot exempelvis handelsbolag och enskild firma är just att det finns ett begränsat personligt ansvar för aktiebolagen. Däremot diskuteras det om hur begränsat det personliga ansvaret egentligen är i praktiken. Dels behöver de flesta låna pengar och går då ofta i personlig borgen, dessutom finns en risk att framförallt småföretagare inte känner till reglerna om obestånd tillräckligt bra och kan därmed bli personligt ansvariga om de inte följt lagstiftningen om att exempelvis upprätta en kontrollbalansräkning.

Att aktiebolaget är en form som är urvattnat på grund av en sänkning och eventuellt minskat begränsat personligt ansvar anser inte våra respondenter. Aktiebolaget har en god grund att stå på med anledning av lagstiftningen kring formen. I denna lagstiftning anses skyddet för aktieägarna som satt in kapitalet vara en av grundpelarna. Att aktiekapitalet kanske sänks anses inte leda till att

företagsformen som sådan minskar i betydelse eller förlorar i värde då sänkningen av ett belopp som redan är så pass lågt inte påverkar företagsformen.

Företag i Sverige kan redan idag frångå kravet på ett minsta aktiekapital genom att starta ett företag i ett annat EU land med lägre aktiekapital och sen driva verksamheten som en filial i Sverige. Det svenska aktiebolaget kan jämföras med det brittiska Ltd. som idag är den brittiska motsvarigheten till vårt aktiebolag men utan krav på aktiekapital. I Storbritannien anses inte Ltd. bolag vara något osäkert, Ltd. är idag bland de vanligare formerna för näringsidkare i Storbritannien, då formen är omgärdad av en omfattande lagstiftning. Storbritannien har t.ex. en liknande lagstiftning kring obestånd som både Sverige och Tyskland har trots avsaknaden av aktiekapitalkrav.

Förslaget som vi studerat kommer ursprungligen från regeringen som med dessa förändringar ska ta ett steg närmare EU:s regelverk kring företagande och aktiebolagsformen. Kring denna fråga är alla våra respondenter överens om att en harmonisering med EU är ett bra beslut som kommer underlätta för svenska företagare. Då alla våra respondenter även är överens om att bolagsformerna ska vara desamma i hela EU får vi anta att Sverige får göra vissa ändringar för att anpassa sin form. Dessa ändringar kan påverka öppenheten vi har i Sverige kring vilka som står bakom företagen. Denna möjliga förändring skulle förhindra den del av borgenärsskyddet som består i att företagen vet vilka de gör affärer med och på så sätt försvaga handeln mellan företag pga. osäkerheten.

En annan viktig punkt är att EU håller på att försöka införa en gemensam bolagsform för hela EU som ska ha ett krav om ett minsta aktiekapital på en euro enligt förslaget och är tänkt att vara ett privat aktiebolag för små och medelstora företag. En sådan bolagsform både hyllas och kritiseras. Kritikerna menar att en sådan bolagsform skulle skada för de svenska företagsformerna och att om aktiekapitalet sätts till 1 euro finns risken att de övriga företagsformerna i Sverige överges, det anses också att ett sådant Europabolag får alldeles för krångliga regler. Skulle ett Europabolag för privata aktiebolag införas uppstår frågan om den nationella aktiebolagsformen är hotad.

De skillnader i EU gällande olika regler kring företagande har i sin tur påverkan på konkurrensen inom en marknad som jobbar för att vara rättvis och gemensam. Förenklingen inom EU är också viktigt att nämna i denna konkurrens, om Sverige inte förenklar för sina egna företagare kan svenska företagare bli omsprungna av utländska företagare som enklare kan starta och driva sina företag.

Sammanfattningsvis är aktiekapitalet inte längre lika nödvändigt som det en gång har uppfattats att vara. Däremot är aktiebolaget inte en bolagsform som håller på att bli urvattnad, utan kanske snarare tvärtom är det de andra företagsformerna i Sverige som kanske på sikt kommer att försvinna om gemensamma bolagsformer för EU införs och kapitalkravet försvinner. Införs även en ny bolagsform som är ett mellanting mellan handelsbolag och aktiebolag med enklare regler ökar troligtvis också användandet av denna bolagsform och former som handelsbolaget och den enskilda firman blir inte lika användbara.

6.2 Förslag till vidare forskning

Under tiden som vi jobbat med vår uppsats har förslag och idéer till inriktningar och ämnen dykt upp som vi valt att utelämna från vår uppsats då det ansetts vara för brett, inte passat in eller kommit till vår kännedom för sent för att ta med i vårt arbete. Några av dessa nämner vi nedan som förslag på vidare forskning som kan göras inom vårt valda område.

- Om beslutet tas 2009, kan studier göras om vilka effekter en sänkning får i praktiken och undersökningar kan göras för att se om det är lämpligt med en större sänkning. (om en sänkning blir till 50 000 under 2009)
- Fortsatta studier kan göras mer ingående gällande hur det ser ut i Europa exempelvis i förhållande till Sverige dels gällande aktiekapitalet men också gällande bolagsformerna som finns i länderna och redogöra för dessa skillnader och vilka effekter skillnaderna har.
- Studier kan också göras på området gällande Europabolag, framförallt SPE-bolaget, som är ett Europabolag för privata aktiebolag. Dels kan man undersöka vilka effekter det har för svenskt näringsliv och ta ställning till om det är bra eller dåligt. Om förslaget om ett SPE-bolag kan man exempelvis undersöka dess stöd bland företag eller olika intresseorganisationer och även efter några år se vilka effekter det verkligen fick, exempelvis om det utmanövrerar det svenska nationella aktiebolaget.
- En studie kan göras angående hur nyföretagare som startar aktiebolag får ihop till sitt aktiekapital.
- En större studie kan göras gällande om det behövs en ny bolagsform i Sverige, som fungerar som ett mellanting mellan handelsbolag och aktiebolag och således är anpassad till mindre företag. Kopplingar kan även göras till sänkningen av aktiekapitalet och se om denna sänkning har gjort det så pass mycket enklare och mer tillgängligt att en sådan bolagsform inte är nödvändig.

7 Slutdiskussioner

I följande kapitel diskuterar vi fritt angående vissa frågeställningar som finns på området.

När vi nu avslutar vår uppsats vill vi ta upp frågor som kan vara intressanta att diskutera som tar sin utgångspunkt i vår uppsats men som inte är relevanta för vår frågeställning.

Man kan fråga sig om aktiekapitalets storlek verkligen är av stor betydelse för nyföretagare jämfört med andra frågor som t.ex. den krävande administrationen kring ett aktiebolag eller kravet på en revisor vilket medför en stor kostnad.

Nyföretagare lånar ofta till sitt startkapital då de vill bilda ett aktiebolag. Detta lån kräver en personlig borgen vilket medför att det begränsade personliga ansvar som ett aktiebolag innebär inte längre skyddar dig som nyföretagare. Varför väljer då nyföretagare aktiebolagsformen om de ändå inte får ett begränsat personligt ansvar? Många nyföretagare väljer att starta aktiebolag då det ger en seriösare stämpel på deras företag och därmed också fungerar som en form av marknadsföring. Denna marknadsföring är mycket beroende av att aktiebolagsformen fortsättningsvis anses vara seriös och inte skamfilas av oseriösa aktörer.

Reglerna kring aktiekapitalet anser vi vara alltför komplexa för småföretagare och bör således ses över och kanske bli enklare om en ny bolagsform införs i Sverige. Framförallt verkar det vara så att småföretagare inte känner till alla regler och om de gör det förstår de kanske inte vikten av att följa de. En lösning på detta dilemma är att öka informationspridningen av dessa regler eller kanske till och med införa enklare kurser om hur det fungerar. Som det är i dagsläget borde revisorn upplysa sin klient om detta, men samtidigt är det inte säkert att revisorn upptäcker hur det egentligen går för sin klient i tid och därför inte kan hjälpa denne att göra rätt och med en framtida avskaffning av revisionsplikten ser vi en ökad problematik kring okunskapen kring dessa regler.

Att aktiekapitalet sänks behöver inte ha någon större påverkan på hur företagandet sköts i Sverige idag. Andra kontroller kommer att ta vid för att garantera säkra affärer, så länge som öppenheten kring årsredovisningar och bolagsmän i företag vidhålls kommer företag ha möjlighet att hitta information om sina motparter. Dock kommer risker kring företagande och affärer alltid att finnas och ett försök till en eliminering av sådana risker innebär ett försök till en annan form av ekonomi till skillnad från den marknadsekonomi vi lever i idag.

Sänkningen av aktiekapitalet är en del i ett förenklingsarbete som strävar efter ett mer harmoniserat EU men kan vi få ett helt harmoniserat EU utan att jämna ut

skillnaderna i skatter mellan länderna? Skatterna är av stor betydelse och med ett framtida harmoniserat EU på bolagsfronten kan detta leda till en skattekonkurrens mellan länder i EU. Ett problem med en harmonisering inom EU är som revisorn Pär Hammarsjö från PWC nämner att för att lyckas med en bra harmonisering krävs en harmonisering i skattefrågan, men det är något som länderna i EU inte vill harmonisera.

8 Källförteckning

Trycka källor

Andersson, Jan (2002) *Kapitalskyddet i aktiebolag – en lärobok*, Upplaga 4, LitteraturCompagniet AB, Stockholm

Andersson, S, Johansson, S, Skog R (2008) *Aktiebolagslagen – en kommentar del 3, 23 – 32 kap*, Norstedts Juridik

Ax, C, Johansson, C, Kullén Håkan (2005) *Den nya ekonomistyrningen*, Upplaga 3, Liber, Malmö

Bell, J (2006) *Introduktion till forskningsmetodik*, Upplaga 4, Studentlitteratur, översatt av Björn Nilsson

Bryman, A, Bell E, (2005) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, Upplaga 1, Liber, Översatt av Björn Nilsson

Hemström, C, (2007) *Bolagens rättsliga ställning – om enkla bolag, handelsbolag, kommanditbolag och aktiebolag*, sjunde upplagan, Norstedts juridik

Jacobsen, D I (2002) *Vad, hur, varför? – Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, studentlitteratur, översatt av Gunnar Sandin

Maitland-Walker, J, (2008) *Guide to a European company law*, Upplaga 3, Sweet & Maxwell

Nial, H, Hemström, Carl (2008) *Om handelsbolag och enkla bolag*, Upplaga 4, Norstedts juridik

Sandeberg, Catarina af (2007) *Aktiebolagsrätten*, Upplaga 2:, Studentlitteratur

SOU 1978:66 (1978) *Andelsbolagslag – Delbetänkande av 1974 års bolagskommitté*, Liber förlag, Stockholm

SOU 2008:49 (2008) – *Aktiekapital i privata aktiebolag – Delbetänkande av utredningen om ett enklare aktiebolag*, Edita Sverige AB, Stockholm

Svenskt näringsliv (2008-12-02) *Svenskt Näringsliv – PM*, skriven och skickad av Anne Wigart

Sveriges rikets lag 2007, utgiven av Torkel Gregow, Norstedts juridik

Aktiebolagslagen (2005:551)

Lag om handelsbolag och enkla bolag (1980:1102)

Elektroniska källor

AB-Bolagsverket, *Aktiebolag-företagsguiden*,

http://www.bolagsverket.se/vill_du/starta_foretag/ab/index.html (2008-11-28)

Bergman, Mårten (2008-12-05) *Beklaglig obeslutsamhet om Europabolag*,

<http://www.svensktnaringsliv.se/fragor/europa/article67510.ece> (2008-12-31)

Betänkande 93/94 (1993/1994) *Betänkande 93/94: LU 32 Ändringar i aktiebolagslagen m.m.*

http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=37&dok_id=GH01LU32
(2008-12-29)

Bolagsverket, Europeisk *ekonomisk intressegruppering (EEIG)*,

www.bolagsverket.se (2008-12-01)

Bolagsverket2, *Europabolag*, <http://www.bolagsverket.se/foretag/europabolag/>

(2008-12-01)

Company Act(1986) *Insolvency Act 1986 – chapter 45*, Sweet & Maxwell Ltd

<http://www.insolvency.gov.uk/insolvencyprofessionandlegislation/legislation/uk/insolvencyact.pdf> (2009-01-01)

EU-upplysningen (2008-05-07) *Europabolag*, <http://www.eu-upplysningen.se/Amnesomraden/Naringsliv-och-konkurrens/Bolagsratt/Europabolag/>

(2008-12-28)

EU-upplysningen2 (2008-05-07) Europeiska kooperativa föreningar

<http://www.eu-upplysningen.se/Amnesomraden/Naringsliv-och-konkurrens/Bolagsratt/Europeiska-kooperativa-foreningar/> (2008-12-28)

Forex (2009-01-01) *Aktuella kurser*, www.forex.se, (2009-01-01)

Hamskär, Ingemar (2008-08-29) *TCO: Nytt EU-förslag hotar vitala svenska*

intressen –Varför stödjer Svenskt Näringsliv och Företagarna förslaget,

<http://www.europaortalen.se/react.php?compID=1&page=501&newsID=35605&more=3>, (2008-12-22)

HB-Bolagsverket, *Handelsbolag-Företagsguiden*,

http://www.bolagsverket.se/vill_du/starta_foretag/handelsbolag/index.html (2008-11-28)

KPMG (2006) *Contract ETD/2006/IM/F2/71- Feasibility study on an alternative to the capital maintenance regime established by the second company law directive 77/91/EEC, Main Report*, (2009-01-05)

KPMG2, *KPMG i korthet*, <http://www.kpmg.se/pages/101274.html> (2008-12-22)

Netofworks, *Starta eget – Aktiebolag*,
<http://www.netofworks.se/index.php?PageID=Services/startaaget/ab> (2008-11-28)

Nilsson, Peter (2007) *Bilda AB om verksamheten är riskfylld*, Publicerad i Bättre affärer-nyheter och tips för företag nr 8 2007, http://swedbank-nyhetsbrev.allready.net/ftg/2007/08/bilda_ab_om_verksamheten_ar_riskfylld.csp (2008-12-27)

Nutek (2008-06-17) *Enskild firma*, <http://www.nutek.se/sb/d/476> (2009-01-08)

Riksbanken (2009-01-01) *Dagsnoteringar, valutakurser mot svenska kronor*,
www.riksbank.se (2009-01-01)

Riksdagen (2008) *Bilaga till EU-nämndens sammanträde 2008-11-25*
(http://www.riksdagen.se/webbnav/?nid=10&doktyp=eunbil&rm=2008/09&bet=9B33F&dok_id=GW0N9B33F) (2008-12-22)

Svensson, Malcolm (2008-12-07) *Entreprenörer jagas på pengar*, Hämtad från Affärsvärldens webbtjänst,
<http://www.affarsvarlden.se/hem/nyheter/article473933.ece?service=print> (2008-12-27)

Säljarnas, *Olika bolagsformer*, <http://www.saljarnas.com/?id=127-24> (2008-11-28)

Tyskret, *Etablering av företag i Tyskland*, Företag: Sagwe & Klages
Rechtsanwälte, <http://www.tyskret.com/svenska/handel/etabler.html> (2009-01-01)

Muntliga källor

A, Bank (anonym)

Andersson, Ann-Kristin, sektionschef, Skatteverket, Malmö 2008-12-13 kl. 13.00-13.50

Dahl, Ingvar, godkänd revisor, KPMG, Malmö 2008-12-08 kl. 09.00-10.10

Hammar sjö, Pär, godkänd revisor, PWC, Lund 2008-12-03 kl. 10.05-10.45

Mattsson, Thomas, Tjänsteman/opinionsbildning, Malmö 2008-12-09 kl. 10.00-10.35

Mailintervjuer:

Lagerqvist, Elisabeth, bolagsjurist, Bolagsverket

Persson, John, kontorschef, Handelsbanken

Salomonsson, Carl-Henry, advokat/partner, Hamilton

Sigbladh, Roland, marknadschef, Upplysningscentralen

Bilaga 1 Frågor till Företagarna

Frågeformulär till Företagarna

Tema 1 – Beskrivning av organisationen/företaget

- a) Ta bakgrundsfakta – Exempelvis Intervjupersonens ålder, namn, position i organisationen, antal år i organisationen,
- b) Kan du beskriva er organisation
- c) Vad gör ni?
- d) Vad har du för titel/roll i organisationen?
- e) Vad är er intressentroll?

Tema 2 – Synen på minskningen av aktiekapitalet

- a) Vad har ni för syn på att man sänker aktiekapitalet till 50 000 kr?
- b) Vilken syn har ni på framtiden och en eventuell större sänkning?
- c) Fördelar/nackdelar utifrån olika intressenter att aktiekapitalet sänks?
- d) Vilka effekter tror ni en sänkning av aktiekapitalet leder till?
- e) Fungerar aktiekapitalet som ett borgenärsskydd?
- f) Är aktiekapitalet det bästa sättet att skydda intressenterna/borgenärerna?

Tema 3 – Synen på aktiekapitalet

- a) Vilken roll spelar aktiekapitalet för era medlemmar?
- b) Är aktiekapitalet ett borgenärsskydd?
- c) Finns andra borgenärsskydd för Era medlemmar?

Tema 4 – Synen på aktiekapitalets framtid

- a) Vad har ni för syn på de olika företagsformerna i Sverige?
- b) Behövs det fler företagsformer i Sverige?
- c) Hur ser ni på påståendet att aktiebolaget blir allt mer likt andra bolagsformer och problemen med att det ställs allt högre krav på personligt ansvar för ägarna.
- d) Vad har ni för syn på att nystartande företag istället driver verksamheten som filial i Sverige genom Storbritannien för att slippa kravet på ett minsta aktiekapital?

Tema 5 – Synen på större enhetlighet i EU-länderna

- a) Vilken syn har ni på förenklingsarbetet som genomgår i Europa?
- b) Skulle det vara bättre med samma bolagsformer i alla EU-länder och samma krav på ett minsta aktiekapital?
- c) Tror ni att EU kommer införa större krav för att få ett mer enhetligt synsätt på reglerna för privata aktiebolag?

(d) Finns det något land som du tycker har bättre bolagsrätt än Sverige? (ställs endast till Svenskt näringsliv – chef på skattefrågor)

Har intervjupersonen några frågor?

Tilläggsfråga skickad genom mail:

Anser ni att aktiebolaget närmar sig andra företagsformer i Sverige i och med en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 respektive 1 kr?

Bilaga 2 Frågor till Bolagsverket

1. Vad har du för titel/roll hos Bolagsverket?
2. Tror ni antalet företag/aktiebolag kommer öka i Sverige med hänsyn till minskningen av kravet på ett minsta aktiekapital?
3. Finns det några specifika regler från EU som gäller för samtliga aktiebolag i medlemsländerna?
4. Tycker ni det skulle vara bra med samma bolagsformer och samma krav på ett minsta aktiekapital i samtliga medlemsländer i EU? Isåfall varför?
5. Tycker ni att aktiekapitalet borde vara olika för företag i olika branscher?
6. Hur ser ni på påståendet att aktiebolaget blir alltmer likt andra bolagsformer?
7. Uppfattar ni aktiekapitalet som en seriositetsspärr i Sverige?
8. Uppfattar ni aktiekapitalet som ett borgenärsskydd i Sverige?
9. Eventuella övriga synpunkter inom området från er:

Nedanstående frågor är ställda vid en andra mailomgång.

1. På vilket sätt tycker ni att andra bolagsformer närmar sig aktiebolagsformen?
2. Leder en sänkning av kravet om ett minsta aktiekapital till ett ökat personligt ansvar?
3. Vad finns det för fördelar med att skapa aktiebolag gentemot att starta andra bolagsformer om man tar bort aktiekapitalet?
4. Behövs det fler företagsformer i Sverige?
5. Hur många driver idag de olika företagsformerna? (hittar inte den informationen på er hemsida)

Bilaga 3 Frågor till skatteverket

Frågeformulär till skatteverket

Innan intervjun:

Är det okej om vi använder oss av diktafon

Kort beskrivning av vårt ämne, dock inte vårt syfte/problemformulering

Tema 1 Beskrivning av respondent

- Ta bakgrundfakta: Exempelvis: Intervjupersonens ålder, namn, position i organisationen, antal år i organisationen,
- Kan du beskriva er organisation?
- Vad gör ni?
- Vad har du för titel/roll i organisationen?
- Hur arbetar ni idag? Från deklaration till granskning.

Tema 2 Synen på företagsformen (aktiebolag)

- Är det olika mycket arbete beroende på företagsform? Exemplifiera.
- Hur ser ni på påståendet att aktiebolaget blir allt mer likt andra bolagsformer och problemen med att det ställs allt högre krav på personligt ansvar för ägarna.
- Vad har ni för syn på att nystartande företag istället driver verksamheten som filial i Sverige genom Storbritannien för att slippa kravet på ett minsta aktiekapital?
- Hur påverkar företagsformen möjligheten för avdrag av skatt?

Tema 3 Synen på minskningen av aktiekapitalet

- Vad har ni för syn på att man sänker aktiekapitalet till 50 000 kr?
- Vilken syn har ni på framtiden och en eventuell större sänkning?
- Finns det några fördelar/nackdelar utifrån skatteverkets perspektiv att aktiekapitalet sänks?
- Hur förändras granskningen av aktiebolag vid en sänkning av aktiekapitalet respektive ett slopande av revisionsplikten?

Tema 4

- Vilken syn har ni på förenklingsarbetet som genomgår i Europa?
- Hur ser du på Sveriges regler gällande aktiekapital/aktiebolag gentemot andra länder i världen/EU?
- Skulle det vara bättre med samma bolagsformer i alla EU-länder och samma krav på ett minsta aktiekapital? Varför?
- Tror ni att EU kommer införa större krav för att få ett mer enhetligt synsätt på reglerna för privata aktiebolag?

e) Finns det något land som du tycker har bättre bolagsrätt än Sverige? (ställs endast till Svenskt näringsliv – chef på skattefrågor)

Har intervjupersonen några frågor?

Bilaga 4 Frågor till banker

Frågeformulär till banker

Innan intervjun:

Är det okej om vi använder oss av diktafon

Kort beskrivning av vårt ämne, dock inte vårt syfte/problemformulering

Tema 1 Beskrivning av banken

- Ta bakgrundsfakta – Exempelvis Intervjupersonens ålder, namn, position i organisationen, antal år i organisationen,
- Kan du beskriva er organisation?
- Vad har du för titel/roll i organisationen?

Tema 2 Spelar era kunders bolagsform någon roll?

- Föredrar ni en viss bolagsform framför en annan vid kreditbeslut?
- Fungerar aktiekapitalet som ett borgenärsskydd?
- Är aktiekapitalet det bästa sättet att skydda intressenterna/borgenärerna?
- Hur skiljer sig era värderingar av företaget beroende på företagsform?

Tema 3 Hur påverkar en sänkning av aktiekapitalet er?

- Vad tycker ni om den föreslagna ändringen av minsta aktiekapital?
- Tror ni att bankens rutiner kan tvingas ändras vid en sänkning av aktiekapitalet?
- Är 100 000 kr en rimlig nivå på aktiekapitalet för små bolag
- Vad har ni för inställning gentemot att aktiekapitalet skulle gå ner mot noll?

Tema 4: Synen på ett mer enhetligt Europa

- Skulle det vara bättre med samma bolagsformer i alla EU-länder och samma krav på ett minsta aktiekapital?
- Vilken syn har ni på förenklingsarbetet som genomgår i Europa?
- Hur ser du på Sveriges regler gällande aktiekapital/aktiebolag gentemot andra länder i världen/EU?

Har intervjupersonen några frågor!

Tilläggsfrågor skickade genom mail:

Anser ni att det behövs en ny bolagsform i Sverige med begränsat personligt ansvar?

Tror ni att en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 respektive 1 krona skulle leda till ökad företagsverksamhet i Sverige?

Bilaga 5 Frågor till UC

Tema 1 – Introduktion

- a) Namn:
- b) Ålder:
- c) Position i organisationen:
- d) Antal år i företaget.
- e) Kan du beskriva er organisation och vad ni gör?

Tema 2 – Synen på minskningen av aktiekapitalet

- a) Vad har ni för syn på att man sänker aktiekapitalet till 50 000 kr?

- b) Tror ni era rutiner kan tvingas ändras vid en sänkning av aktiekapitalet?

- c) Vilka effekter tror ni en sänkning av aktiekapitalet leder till?

- d) Fungerar aktiekapitalet som ett borgenärsskydd i praktiken?

- e) Är aktiekapitalet det bästa sättet att skydda intressenterna?

Tilläggsfrågor skickade genom mail:

Vilken inställning har ni till en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 kr? Hur ser ni på en eventuell ännu större sänkning, exempelvis ner till 1 krona?

Leder en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 kr ett ökat personligt ansvar för ägaren? Hur påverkas ansvaret vid en ännu större sänkning?

Kan aktiebolaget ses som en mer seriös bolagsform? (seriositetsstämpel)

Anser du att det vore bra med ytterligare en bolagsform? (exempelvis ett mellanting mellan handelsbolag och aktiebolag)

Är du för en ökad harmonisering inom EU?

Vore det bättre med liknande bolagsformer inom hela EU eller att EU inför bolagsformer som gäller i alla länder?

Anser du att en sänkning av aktiekapitalet gör att aktiebolaget närmar sig andra bolagsformer?

Anser du att en sänkning av aktiekapitalet ner till 1 krona gör att aktiebolaget blir urvattnat?

Bilaga 6 Frågor till Hamilton

Tema 1 – Introduktion

- a) Namn:
- b) Ålder:
- c) Position i organisationen:
- d) Antal år i företaget.
- e) Kan du beskriva er organisation och vad ni gör?

Tema 2 – Synen på minskningen av aktiekapitalet

- a) Vad har ni för syn på att man sänker aktiekapitalet till 50 000 kr?

- b) Tror ni era rutiner kan tvingas ändras vid en sänkning av aktiekapitalet?

- c) Vilka effekter tror ni en sänkning av aktiekapitalet leder till?

- d) Fungerar aktiekapitalet som ett borgenärsskydd i praktiken?

- e) Är aktiekapitalet det bästa sättet att skydda intressenterna?

Bilaga 7 Frågor till revisorer

Frågeformulär till Revisorer

Innan intervjun:

Är det okej om vi använder diktafon?

Kort beskrivning av vårt ämne, dock inte vårt syfte/problemformulering

Tema 1 Beskrivning av revisionsfirman

- Ta bakgrundsfakta – Exempelvis Intervjupersonens ålder, namn, position i organisationen, antal år i organisationen,
- Kan du beskriva er organisation?
- Vad gör ni?
- Vad har du för titel/roll i organisationen?
- Vad är er intressentroll?

Tema 2 Spelar era kunders bolagsform någon roll?

- Vad har er kunds bolagsform för betydelse för er i ert arbete?
- Behövs det fler företagsformer i Sverige?
- Anser ni att företagsformen kan fungera som en seriositetsstämpel?
- Fungerar aktiekapitalet som ett borgenärsskydd?
- Är aktiekapitalet det bästa sättet att skydda intressenterna/borgenärerna?

Tema 3 Hur påverkar en sänkning av aktiekapitalet er?

- Vilka effekter kan en sänkning av aktiekapitalet ha för era klienter?
- Vilka redovisningsmässiga ändringar kan en sådan sänkning leda till?
- Påverkar en ändring av aktiekapitalet era rutiner?
- Vad har ni för inställning gentemot att aktiekapitalet skulle gå ner mot noll?
- Tror ni att en sådan sänkning tillsammans med slopning av revisionsplikt kan leda till nya affärsmöjligheter för er? Exempel: Soliditetskontroll m.m.

Tema 4: Synen på ett mer enhetligt Europa

- Vilken syn har ni på förenklingsarbetet som genomgår i Europa?
- Hur ser du på Sveriges regler gällande aktiekapital/aktiebolag gentemot andra länder i EU?
- Finns det något land som du tycker har bättre bolagsrätt än Sverige?
- Skulle det vara bättre med samma bolagsformer i alla EU-länder och samma krav på ett minsta aktiekapital?
- Tror ni att EU kommer införa större krav för att få ett mer enhetligt synsätt på reglerna för privata aktiebolag?

Har intervjupersonen några frågor

Tilläggsfrågor skickade genom mail:

Anser ni att det behövs en ny bolagsform i Sverige med begränsat personligt ansvar?

Anser ni att en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 (eller större sänkning) leder till att det personliga begränsade ansvaret ökar?

Anser ni att aktiebolaget närmar sig andra företagsformer i Sverige i och med en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 respektive 1 kr?

Tror ni att en sänkning av aktiekapitalet till 50 000 respektive 1 krona skulle leda till ökad företagsverksamhet i Sverige?